

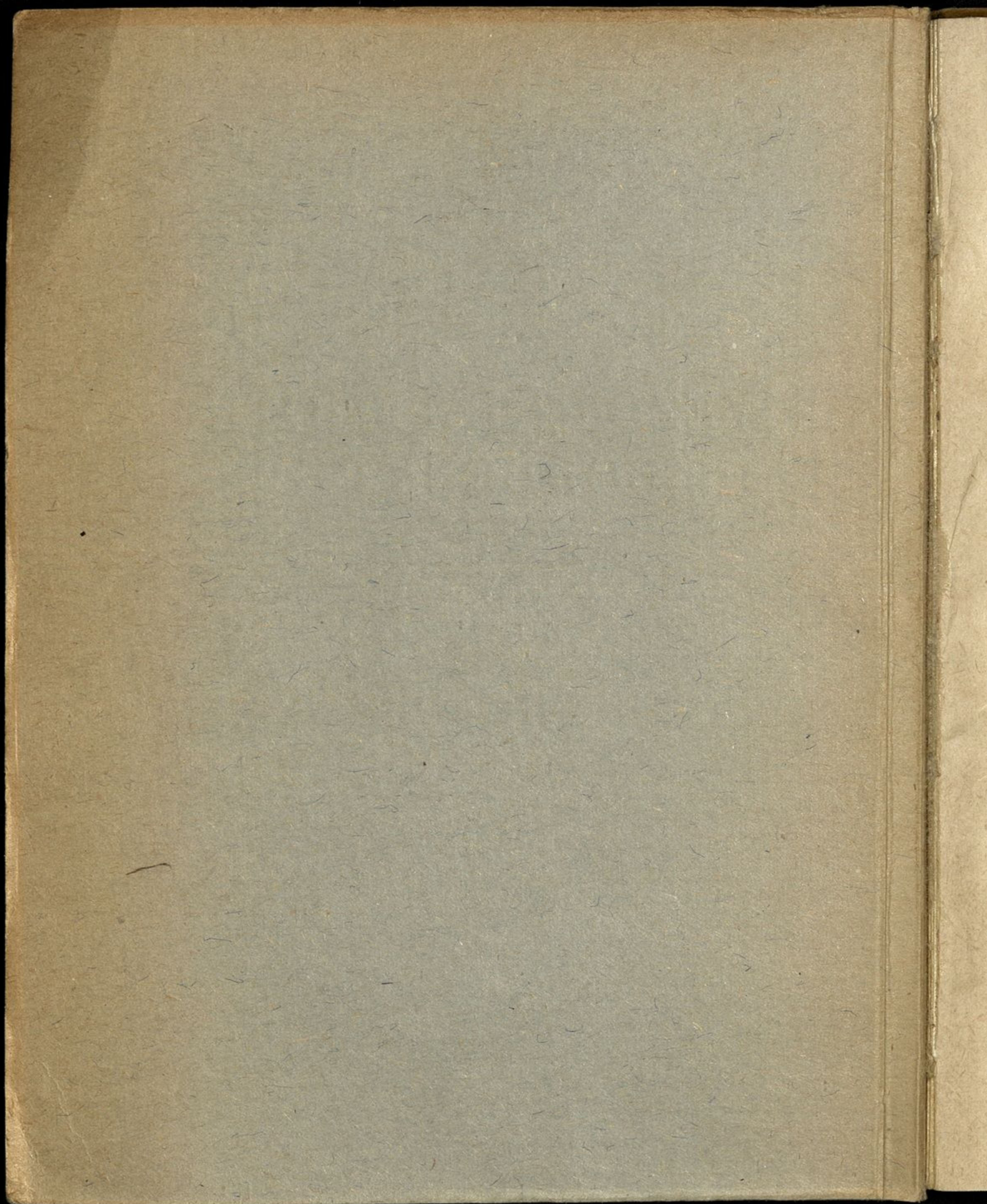
44978

lovenski narodni varnostni
iskem Primorju

**VEŽBANJE PEHOTE
IN BORBENI POUK**

Prevod in izvleček nemškega pravila
HDv 130/2a

Ljubljana - Trst 1944

Slovenski domobranci in Slovenski narodni varnostni
zbor na Jadranskem Primorju

**VEŽBANJE PEHOTE
IN BORBENI POUK**

Prevod in izvleček nemškega pravila
HDv 130/2a

Ljubljana - Trst 1944

44978

030018172

27. VI. 44.

Moto:

» . . . *Kaj nam mar je smrt . . .* «

Opozorilo!

1. Vsak člen tega predpisa o vežbanju slovenskih pehotnih oddelkov ima svojo tekočo številko.

Številka pred pomišljajem zaznamuje člen slovenskega pravila, številka za pomišljajem pa odgovarjajoči člen nemškega pravila HDv 130/2 a.

2. Uvezane prazne liste uporabljaj samo za zapisovanje beležk (povelj, odredb, navodil itd.), ki so stalne vrednosti in so v neposredni zvezi z vežbanjem.

A. POUK POSAMEZNIKA

Osnovni stav

1. Dobra drža vojaka je merilo vrednosti njegove vojaške izobrazbe in telesnega razvoja. Vojakovo držo je treba izboljševati ob vsaki priliki.

2-2. Stav »Mirno!« brez puške. Na povelje: »Mirno!« — »Stillgestanden!«, zavzame vojak osnovni stav mirno: neprisiljeno se zravnava, tako da je teža telesa enakomerno razdeljena na cela stopala, pete so sestavljene, prsti razmaknjeni toliko, da stopala tvorijo kot nekaj manjši od 90° , kolena so zategnjena, trebuh vleknjen, prsa izbočena, ramena v isti višini, ne dvignjena, ampak nekoliko potisnjena nazaj, roke so prirodno stegnjene ob telesu in se dotikajo z zapestjem in s prsti bedra. Prsti so sklenjeni. Sredinec leži na šivu hlač, palca sta iztegnjena ob kazalcih. Vrat je neprisiljeno zravnano, glava prirodno pokonci, usta zaprta, brada naprej, pogled naravnost. Mišičevje je neprisiljeno napeto. Krčevita napetost povzroči neprirodno držo.

3-3. Stav »mirno«, s »puško k nogi«, na povelje »Puško k nogi!« — »Gewehr ab!«

Vojak stoji v stavu »Mirno« po toč. 2. Puška stoji navpično, jermen spredaj, prednji rob kopita se ravna s prsti desne noge. Desna roka drži puško; palec je za cevjo, ostali prsti sklenjeni in rahlo poviti okrog puške.

4-4. Če pade naglasno povelje, če pokliče nadrejeni

ali če pade povelje »**Pozor!**« — **Achtung!**«, čeprav ni bilo prej ukazano »Mirno«, se vojak postavi sam v stav »Mirno« po toč. 2 ali 3. Komolca sta v isti višini.

5-5. »**Na mestu voljno!**« — »**Rührt euch!**«.

Leva noga se postavi v levo in naprej za pol koraka, vojak se lahko sprosti in popravi, ne sme pa brez dovoljenja govoriti.

Prijemi

6-6. Pri prijemih s puško se premikajo samo roke, telo pa ostane v pokončni drži. Posamezne kretnje pri prijemih je treba izvršiti kratko in strumno, toda brez prehitevanja. Prepovedano je udarjanje s kopitom in lovljenje puške z obema rokama. Jermen na puški je tako dolg, da se laketi neovirano gibata med njim in puško, če se jermen drži na sredini s pestjo.

7-11. »**Puško na ramo!**« — »**Das Gewehr über!**«

Desna roka prinese puško navpično pred sredino telesa. Cev je obrnjena v desno, prednje okovje v višini vratu. Leva roka prime puško tik pod desno roko, tako da jermen ostane med rokama in telesom. Obe roki sta malo upognjeni v laktih. Puška je oddaljena od telesa toliko, da pritegneš jermen neovirano k telesu.

Nato prime desna roka za sredino jermena, s palcem od znotraj in ga strumno potegne do pred prsi. Potem vrže leva roka puško na desno ramo. Puška visi navpično na rami ter se opira na desno laketo. Desna podlaketa je stegnjena med puško in sredino jermena. Desna pest je na prsih, s palcem postavljenim pokončno za jermenom. Desna nadlaketa pritiska puško k telesu. — Leva roka zavzame brez presledka po najkrajši poti osnovno lego.

8-12. »Puško k nogi!« — »Gewehr ab!«

Desna roka zasučé puško pred sredino telesa, leva pa jo ulovi v težišču. Prednje okovje je v višini vratu.

Desna roka prime puško nad levo roko in jo prenese v stav »Puško k nogi!« desno okrog telesa s tem, da jo istočasno požene na ven. Leva roka gre istočasno v osnovno lego.

9-13. Na povelje »Pozdrav na desno!« — »Augen rechts!«, »Pozdrav na levo!« — »Die Augen links!« se upre pogled v predstojnika, ki mu vojak sledi s pogledom in glavo. Glava se vrne v premo lego na povelje »Mirno!«.

10-14. **Obešanje puške.** Če je jermen na puški dolg po predpisih, se puška v sproščennem stavu obeša na desno ramo, na hrbet ali okoli vratu.

Urno izvajanje tega prijema ni mogoče zahtevati.

11-15. Na povelje »Obesi puško!« — »Gewehr umhängen!«, obesiš puško preko desne rame po toč. 7.

12-16. Na povelje »Puško na vrat!« — »Gewehr um den Hals!«, obesiš puško na vrat, tako da je cev obrnjena v desno stran in puška leži na desni polovici prs.

Na povelje »Puško na hrbet!« — »Gewehr auf den Rücken!«, obesiš puško najprej na vrat, potem se še desna rama in roka vtakneta med jermen in puško, ki jo poženeš na hrbet. Kopito je usmerjeno na desno navzdol.

Konjeniki, kolesarji in motociklisti obešajo puško na vrat s cevjo obrnjeno na levo, pri obešanju na hrbet pa vtaknejo med jermen in puško levo ramo, tako da kopito gleda v levo navzdol.

13-17. Snemanje puške se izvrši na povelje »Snemi puško!« — »Gewehr abnehmen!«

Premikanje

14. Razlikujemo premikanje »Voljnim korakom«, premikanje »V korak« in »Marš strumnim korakom«.

15-19. »Voljnim korakom - marš!« — »Ohne Tritt - Marsch!«

Izkoračiš z levo nogo. Dolžina koraka zavisi od tal in velikosti posameznega vojaka. Ohraniti je treba pokončno držo telesa in glave.

16-20. »V korak - Marsch!« — »Im Gleichschritt - Marsch!«

Izkoračiš z levo nogo. Dolžina koraka je 80 cm. Hitrost znaša 114 korakov na minuto. Zahtevati pokončno držo telesa in glave.

17-21. Marš strumnim korakom zahteva napor moči. Povzdiguje pa vojaško izoblikovanost moštva in pospešuje povezanost edinice. Uporabljati ga je samo na kratkih razdaljah, pri stražah, pri izkazovanju časti pri pozdravih in pri svečanih prireditvah (paradah), kakor tudi zaradi preizkušanja povezanosti edinice.

Na povelje »Strumnim korakom - marš!« — »Abteilung - Marsch!«, izkoračiš z levo nogo, v kolenu rahlo upognjeno, s prsti privitimi navzdol in obrnjenimi nekoliko na ven. Noga hiti naprej, ne da bi koleno dvignil ter obstane popolnoma stegnjena na tleh v razdalji 80 cm. Desna noga napravi potem isti gib kot leva. Hitrost znaša 114 korakov na minuto. Napačno bi bilo dvigati nogo več kot je potrebno za dosego pravilne dolžine koraka ali pa s silo udarjati ob tla. Zahteva se pokončna in strumna drža, ne da bi vojak krčevito napenjal in dvigal glavo.

18-22. Za prehod iz premikanja »Voljnim korakom«

ali »Strumnim korakom« v premikanje »V korak«, se povelje »V korak!« — »Im Gleichschritt!«

V marš »Strumnim korakom« se preide na povelje »Pozor!« — »Achtung!«

Prehod v premikanje »Voljnim korakom« se izvrši na povelje »Voljnim korakom! — »Ohne Tritt!«.

19-23. »Četa stoj!« — »Abteilung halt!«

Pri premikanju »V korak« ali »Strumnim korakom« mora izvršni del povelja »Stoj!« pasti na desno nogo.

Vojak stopi po izvršnem delu povelja še en kratek korak ter hitro prinese zaostalo nogo v lego mirno.

24. Če je puška obešena čez ramo, tedaj se pri premikanju »Voljnim korakom!« in »V korak!« leva roka neprisiljeno premika (maha), pri maršu »Strumnim korakom!« pa ostane roka mirno (ne maha), toda ni naslonjena na telo, marveč visi navzdol.

20-25. Pri premikanju »Voljnim korakom!« in »V korak!«, maha vojak z obema rokama menjaje, kakor koli že ima puško obešeno na vrat ali na hrbet.

Pri maršu »Strumnim korakom!« ne maha z rokami, temveč visita roki mirno in navpično navzdol ter se ne dotikata beder.

Obrati

a) N a m e s t u

21-26. Vse obrate je treba izvršiti hitro, po obratu pa brezpogojno obstati mirno.

Pri obratih s »Puško k nogi«, je treba položaj puške obdržati. Zato se puška pri obratu pritisne k telesu, obenem pa se s palcem cev ostro potisne naprej.

Prijem odloženega orožja in pribora je treba zapo-

vedati pred izvršitvijo obrata s poveljem »Vzemi pribor!«
— »Gerät aufnehmen!«.

22-27. »Na levo (desno)!« — »Links (rechts) um!«

Desno nogo nekoliko skrčimo, peto privzdignemo s tal in z njo damo zalet za obrat 90° . Levo nogo, na kateri sloni teža telesa, zavrtimo okoli pete, pri tem pa prste rahlo privzdignemo. Desno nogo potem pritegnemo po najkrajši poti k levi. Rame in posebno boki zavzamejo istočasno novo smer. Na desno se obrnemo tudi okoli leve noge.

23-28. »Na levo krog!« — »Ganze Abteilung kehrt!«

Obrat se izvrši za 180° v levo stran. Gibi so isti kot pri povelju »Na levo!« po toč. 22.

b) V p r e m i k a n j u

24-29. »Na levo (desno)!« — »Links (rechts) um!«

Izvršni del povelja pade na levo (desno) nogo. Vojak se z istočasnim obratom bokov in ramen obrne na levi (desni) peti, desna (leva) noga koraka naprej, pri tem pa ostane korak predpisane dolžine v zapovedani smeri.

25-30. Obrati v maršu »Strumnim korakom!« se izvršujejo samo ob igranju vojaške godbe ali trobentačev.

Ležeči stav

26-31. Na povelje: »Lezi!« — »Hinlegen!«, izkorači vojak z levo nogo korak naprej in poklekne na desno koleno. Istočasno prime puško z levo roko v težišču, cev nekoliko dvigne in leže. Pri tem se zaporedoma opira na levo koleno, desno roko in končno na levi laket. Vsi gibi telesa potekajo hitro in povezano. Puška se naslanja na

podlaket leve roke. Cev je usmerjena nekoliko navzgor in v levo. Grlo cevi in deli zapirača se ne smejo dotikati tal. Glava je dvignjena, pogled usmerjen naprej.

Ležeči stav z l. s., l. Mm in municijskimi zaboječki izvršimo na podoben način. Vojak se v ležečem stavu drži sproščeno.

27-32. »Vstani!« — »Auf!«

Vojak položi puško s težiščem v levo roko, cev je nekoliko usmerjena navzgor, opre se na desno roko in istočasno pritegne desno nogo čim bliže k telesu, ne da bi pri tem dvignil gornji del telesa. Nato se odžene z desno roko od tal, istočasno pa pritegne levo nogo k desni, prime puško z desno roko in jo postavi k desnemu stopalu. Vojak se sprosti.

Polnjenje, zavarovanje in izpraznjenje puške

28-33. Nabijanje in zavarovanje je treba uriti v stoječi in ležeči drži, podnevi in ponoči. V ležečem stavu nabijanje načelno vršimo samo v bojnih redih in vrstah, izpraznujemo pa samo v stoječem stavu.

Pri vsakem premikanju — skoku — v borbi, mora borec sam zaklopiti puško, ne da bi čakal povelja. Samo pri jurišu in naskoku sme ostati puška pripravljena za sprožitev.

Da dosežemo čim večjo hitrost ognja, je potrebno često uriti nabijanje; posebno v ležeči drži.

29-34. Polnjenje in izpraznjenje vršimo v stavu »Na mestu voljno!«. Strelec lahko opazuje posamezne gibe, ki si slede hitro in neprisiljeno drug za drugim. Prepovedano je izvrševati prijeme kakor pri ekserciru.

Pri vajah za nabijanje rabimo eksercirne naboje.

30-36. »Napolni in zaklopi puško!« — »Laden und sichern!«

Vojak v stoječem stavu »Na mestu voljno« prinese puško hitro v levo roko poševno pred prsa, grlo cevi je usmerjeno pol na levo in navzgor. Levi laket nasloni na levi bok. Palec in kazalec desne roke primeta ročico zapirača. Zapirač se obrne na levo in istočasno odpre v eni potezi.

Desna roka prime zlog nabojev v nabojnici, ga postavi v zarezo na vložišče, s štirimi prsti prime za skladišče in s pritiskom palca na naboje napolni skladišče. Potem prime ročico zapirača kakor pri odpiranju, porine zapirač naprej in ga obrne v eni potezi na desno. Pri tem zapirač prime in porine zgornji naboj v cev.

Za zavarovanje prime s palcem in kazalcem krilce zaklopke in ga obrne na desno.

Za tem vrne puško v prejšnji položaj »K nogi!«, nabojnico pa zapre.

31-37. Strelec v ležeči legi polni na način, ki mu je najbolj ugoden, toda pri tem se ne sme dvigniti.

32-38. »Izprazni puško!« — »Entladen!«

Strelec prime puško kot pri polnenju, pri tem pa leva roka prime tako, da je palec na levi; ostali štirje prsti pa na desni strani skladišča. Z desno roko odklopi zaklopko v levo, odpre zapirač in ga potegne nazaj. Odpre nabojnico, prime ročico zapirača in zaporedoma izvleče naboj za nabojem ter jih položi v nabojnico. Pri odpiranju in zapiranju ni treba obračati zapirača na desno. Ko zapremo zapirač zadnjič, moramo pritisniti sprožilec z levo roko, da je po izpraznjenju puška sprožena. Potem puško postavimo v stav »K nogi!«.

Postavljanje kobilice

33-40. Leva roka prime puško v težišču, jo obrne na desno in malo približa obrazu. Z levim palcem in kazalcem desne roke postavimo sedlo na kobilici na določeno daljavo, potem pa postavimo puško v prejšnji položaj. Postavljanje sedla na kobilici je treba uriti posebno v ležečem stavu.

Nameščanje in snemanje noža

34-41. Nož na puško nameščamo samo v stavu »Na mestu voljno!«. Strelec opazuje posamezne gibe.

35-42. V ležečem stavu in na maršu strelec namešča in snema nož na najugodnejši način. V stoječem stavu prinese vojak puško z desno roko pred sredino telesa s cevjo bliže telesu.

36-43. **»Nož na puško!«** — **»Seitengewehr pflanzt auf!«**

Leva roka izvleče nož iz nožnice in ga namesti na puško. Paziti je treba, da zob utrjevalnega gumba na nožu prime zarezo na sprednjem okovju cevi.

37-44. **»Nož v nožnico!«** — **»Seitengewehr an Ort!«**

Palec desne roke pritisne na gumb noža, leva roka pa prime nož in ga potisne v nožnico.

Pozdravljanje

a) Splošno

38-45. V splošnem vršimo pozdravljanje po pravilu službe II. del. Izredna strumnost pri pozdravljanju pokaže in dokazuje dober duh in vojaško izobrazbo edinice.

39-46. Vsi pozdravi so kratki in odločni s strumno

držo telesa. Pozdrav se začne 6 korakov pred in neha 2 koraka za starešino pri mimohodu. Starešino spremljamo s pogledom in istočasnim premikanjem glave v levo ali desno do ramen.

b) Brez puške, brez čepice, na mestu
in v hoji

40. Vojak se strumno zadrži in pozdravlja s stavom mirno in pogledom na mestu in pogledom ter strumnim korakom v hoji. Na mestu je vedno s čelom proti starešini.

41-48. Prav tako postopa vojak, če v rokah kaj nosi, bodisi da je pokrit ali pa ne.

c) S čepico na glavi v hoji in na mestu

42-49. V hoji in na mestu izvršimo pozdrav z desno roko dvignjeno na rob čepice in s pogledom. Vojak se strumno zadrži in hitro dvigne roko na rob čepice, tako da v zapestju naredi top kot, prste pa drži kakor v stavu mirno. Kazalec in sredinec se dotikata spodnjega roba čepice nad desnim sencem. Desni laketi je približno v višini desne rame. Leva roka ostane neprisiljeno iztegnjena ob tlesu. Pozdrav se neha z istočasno vrnitvijo glave, pogleda in desne roke v normalno lego.

43-50. Na mestu se poleg navedenega vojak še obrne s čelom proti starešini.

Predno se dajo obvestila ali začne pogovor s starešino, se preneha s pozdravom in zavzame stav »Mirno!«, kadar pa zapustimo starešino, s katerim smo pogovor končali, ponovno pozdravimo.

d) Pozdravljanje s puško

44-53. Pozdravljanje s puško v hoji vršimo s strumnim korakom in premo držo. Na mestu pa vršimo s stavom mirno in obračanjem proti starešini.

45-54. V hoji s puško »K nogi!« nosimo puško navpično in ne mahamo z rokami.

Z »obešeno puško« nosimo puško navpično po toč. 7 in z levo roko ne mahamo.

S »puško na hrbtu« ne mahamo z rokami.

46-55. Na mestu pri »obešeni puški« in pri »puški na hrbtu« ostane puška na svojem mestu.

Pri drugačni noši pa puško snamemo »K nogi!«.

47-56. Pozdravljanje z L. s. in brzostrelko vršimo podobno kakor s puško.

Pouk na lahki strojnici

48-57. Z L. s. so potrebni 3 vojaki.

L. s. v stavu »Mirno!« stoji navpično poleg desne noge, ročica zapirača gleda nazaj. Kopito je poravnano s prsti. Desna roka drži L. s. za sprednji del hladilnika. Nabojni zaboječki stojijo za dolžino zaboja pred prsti noge.

49-59. Pribor se v sproščenem stavu tovari in snema istočasno z obešanjem ali snemanjem pušk (**»Obesi puško!«** — **»Gewehr umhängen!«** — **»Puško na hrbet!«** — **»Gewehr auf den Rücken!«** — **»Puško na vrat!«** — **»Gewehr um den Hals!«** — **»Snemi puško!«** — **»Gewehr abnehmen!«**). Če je treba izvrševati pokrete ali obrate s »Puško k nogi«, je predhodno dati povelje »Vzemi pribor!«, po izvršitvi pa povelje »Snemi pribor!«. Ni treba zahtevati vežbalnega izvrševanja tega posla. Jermen na puški mora biti dolg.

50-60. »Obesi strojnico («Strojnico na vrat!«, »Stroj-
nico na hrbet!«).

Strelec prime jermen z desno roko ter obesi L. s. z obema rokama na desno ramo in jo popravi. Pomočnik in dodajalec izkoračita z levo nogo korak naprej, poklek-
neta na desno koleno, primeta nabojne zaboječke ali za-
takneta nosilne jermene. Potem vstaneta, se poravnata in
se postavita sproščeno.

51-61. »Stoj!« in »Na mestu voljno!«.

Vojaki vzamejo razmak in ravnanje, na kar sledi povelje »Snemi puško!« ali »Snemi pribor!«. L. s. sna-
memo z obema rokama in postavimo po točki 48. Pomoč-
nik in dodajalec poklekmeta in odložita nabojne zaboječke,
potem vstaneta in se postavita »Na mestu voljno!«.

Premikanje z lahko strojnico

52-62. 1. Na maršu se L. s. nosi obešena na desno
ramo, desna roka je na jermenu ali na ročaju.

2. V stavu »Na mestu voljno« nosimo L. s.:

a) obešeno na desno ali levo ramo, jermen je spredaj;

b) obešeno pred desno ramo, jermen je zadaj;

c) preko desne rame, naslonjeno kopito je spredaj.

Prepovedana je noša L. s. s kopitom nazaj preko
desne rame.

Polnjenje

53-63. Polnjenje vadimo v bojnih legah na položajih
in pri okolišnih podobnim borbenim.

54. Samo polnjenje posameznih L. s. je odvisno od
sistema in modela orožja ter je popisano pri pravilih o
popisu oborožitve.

Ves postopek pri praznenju, pregledu, izmenjavi posameznih delov itd. je tudi predviden v pravilih o popisu oborožitve.

55. »Od-krij se!« — Mützen (Helm) - ab!«

Vojak dvigne levo roko, prime čepico zgoraj za sprednji del, jo sname z glave in hitro nese ob bedro, tako da je roka iztegnjena, odprtina čepice obrnjena proti bedru, a sprednji del obrnjen navzgor. Tako snema vojak čepico, kadar je z orožjem ali brez njega.

56. »Po-krij se!« — »Mützen (Helm) - auf!«

Vojak dvigne čepico z levo roko, se pokrije in spusti roko ob bedro. Če stoje vojaki s puško ob nogi, pa morajo pozdraviti, se pred tem poveljuje »Puško na ramo!«.

BORBENI POUK POSAMEZNIKA

1. Splošne odredbe

57-141. Borbeni pouk s posameznikom mora vsakemu poedincu dati osnove za razumno, uspešno in koristno delovanje v borbi. Od marljivega borbenega pouka posameznika zavisi borbena vrednost edinic. Vsak posameznik (starešina in vojak) mora biti prepričan, da se more najkoristnejše delo z najmanj žrtvami doseči samo takrat, kadar vsi poedinci istočasno napno vso svojo moč za dosego skupnega smotra. Razen prepričanja o potrebi skupnega, složnega dela, mora biti tudi vsak posameznik tako discipliniran, da se prostovoljno usposablja v vseh borbenih dolžnostih.

Smoter borbenega pouka posameznika je torej, da se vsak vojak vzgoji in nauči samostojno, z razumom in s trdno voljo vršiti vse svoje dolžnosti v borbi tudi takrat, kadar ni pod nadzorstvom svojih starešin.

2. Pouk strelca

58. Vojaka je potrebno najprej poučiti v osnovnih pojmih strelskega pouka, o uporabi in o učinku bombe, o učinku pehotnega streljanja; o premikanju v različnih hitrostih in načinih, po različnem zemljišču, podnevi in ponoči, o vzdrževanju odrejene mu smeri, o orientaciji na zemljišču, o izkoriščevanju sveta za prikrito premikanje in premagovanje različnih zaprek. Navaditi mu je oči na hitro zapažanje in razločevanje ciljev, posebno v ležečem stavu, podnevi in ponoči; ocenjati oddaljenost, bližinsko in srednjo, dalje hitro nameščati merilne naprave; ocenjati in izkoriščati zemljiščna zaklonišča pred sovražnikovim opazovanjem in njegovim ognjem.

59. Pri izvajanju napada je novincu potrebno dati preprost zgled (primer) z nalogo, ki jo mora z napadom izvršiti. Sovražnika naj predstavlja majhen oddelek izkušenih mož, vodja naj dobi točna navodila, da bi pouk tekkel po učiteljevem načrtu. Potem je treba novinca voditi skozi vse važnejše momente, ki bi se v nameravanem napadu mogli pojaviti, in paziti na: njegovo premikanje glede na kakovost zemljišča, oddaljenost od sovražnika in moč njegovega ognja in na izkoriščevanje zemljišča kot strelske postojanke za odpiranje ognja in kot zaklonišča pred izstrelki in vidnostjo, na njegovo pazljivost do starešine, do sovražnika in do svojega sosedu, na njegove ocene oddaljenosti in nameščanje merilne naprave, na streljanje, vzdrževanje smeri in izbiro tarče.

Postopoma pripelje starešina novinca do naskoka in uporabe noža in bombe, do prepoditve sovražnika s postojanke, do zavzetja iste, njene hitre ureditve in preganjanja sovražnika z ognjem, ki se tudi v premikanju

nadaljuje, da se izkoristi zmaga. S pogostim ponavljanjem tega pouka se vojaku razvije napadalni duh.

60. V obrambi je potrebno voditi vojaka skozi vse momente in podčrtati važnost dobrega opazovanja sovražnika, priprave in izkoriščevanje zemljišča kot strelnega položaja in kot kritja pred izstrelki in vidnostjo, važnost točnosti streljanja, naskok v usodnem trenutku in prehod v napad (protinapad) z uporabo noža in bombe. Tudi tu je potrebno razvijati napadalnega duha in prepričanje, da je vsaka obramba le začasna ter da je potrebno prežati na prikladen trenutek, ko se obramba naposled konča s protinapadom.

a) Izraba sveta

61. Strelec mora znati pravilno oceniti kakovost zemljišča in ga izkoristiti za prikrito premikanje, za držanje zveze, za uporabo svojega orožja in vpliv obdajajočih ga predmetov na učinkovitost ognja. Borec mora izkoristiti zemljišče za čim bolj prikrite premike, da se s tem izmakne opazovanju sovražnika in njegovemu ognju. Pri tem mora upoštevati barvo sveta okoli sebe in v ozadju, kakor tudi svetlobo in senco. Posebno je važna izraba sveta pri pohodu na strelski položaj, ko se mora strelec kot mačka nenadno pojaviti pred sovražnikom in nanj streljati.

62. Pri izrabi sveta velja načelo: učinkovitost ognja ima prednost pred kritjem, t. j. dobra uporaba orožja je najboljše kritje in najboljša obramba. Da pa more borec to doseči, mora vedeti za vse oblike in značaje zemljišča, v katerega bi prodril v svojem napredovanju. Znati mora pravilno presojudati vpliv valovitosti sveta na uporabo orožja, učinkovitost ognja in

preglednost. Zato mora biti strelec dobro izurjen v pravilnem izkoriščanju tudi najmanjše vdrtine — vzpetine in najmanjše zaslombe za spretno prikrivanje in uspešno streljanje, ker se bomo samo na ta način obvarovali pred učinkovitostjo sovražnikovih izstrelkov.

63. Pri vsem tem mora biti borec previden pri izkoriščanju zemljišča. Tako je n. pr. napačno iskati kritje in zaščito za posamezno stoječimi drevesi ali grmi, ker vzbujajo s svojo osamljenostjo veliko pozornost in zato kaj hitro privabijo nase sovražnikov ogenj. Pri pravilnem izkoriščanju sveta bomo hitro našli kritje proti orožju s položno krivuljo izstrelka, teže nam bo pa zemljišče nudilo kritje pred orožjem s krivim letom krogle.

b) Napredovanje

64. Premikanje pri napredovanju se vrši v različnih hitrostih in v različnih stavih telesa, kakor pač zahteva trenutna situacija; ako je strelec bliže sovražniku, morajo biti premiki hitrejši, posebno kadar tečemo čez tolčene prostore.

65-147. V območju učinkovitega sovražnikovega ognja napreduje strelec samo skokoma ali s plazenjem. Velikost skokov zavisi od naloge, ki jo ima strelec, od zemljišča, od oddaljenosti od sovražnika in moči njegovega ognja. Čim bolj odkrit je svet, čim bliže smo sovražniku in čim močnejši je njegov ogenj, tem krajši in hitrejši so skoki in obratno.

66. Lazenje uporabljamo na onih mestih, kjer se zaradi močnega sovražnikovega ognja ne moremo premikati v zravnanim stavu in v slučajih, kadar se hočemo priplaziti sovražniku neopaženo v bližino.

67. Glede na držo telesa pri plazenju imamo tri načine plazenja:

v i s o k o p l a z e n j e : strelec hodi po kolenih in rokah; puška je obešena za vrat;

s r e d n j e p l a z e n j e : borec ima puško v obeh rokah, držeč jo z desno roko za vrat kopita, z levo pa za cev tako, da se komolci rok naslanjajo na zemljo; plazenje se vrši na podoben način kot v prvem primeru, le da je telo vedno stisnjeno k zemlji, premikanje pa se vrši po kolenih in komolcih;

n i z k o p l a z e n j e : napredovanje se vrši podobno kot pri drugem načinu, le da se strelec premika samo s komolci in prsti nog.

68-149. Sledeči borbeni položaj mora borec že vnaprej preceniti in določiti. Položaj mora dovoljevati strelcu, da nenadno odpre ogenj svojega orožja. Pred izvršitvijo skoka se mora strelec, ko je še v kritju, pripraviti na skok. Da bi sovražnika prevaral, je često dober tale način skoka: borec skoči malo naprej od svojega prejšnjega položaja na nepričakovano mesto ali pa skoči tudi v stran od svojega novega borbenega položaja, a se pozneje priplazi do novo izbranega kritja. Pri napredovanju mora imeti strelec v mislih sledeče: za hiter skok naprej je treba izkoristiti vsak strel na sovražnika, vsako, tudi najmanjšo motnjo sovražnikovega opazovanja in presledek v njegovem streljanju.

c) P o h o d n a p o l o ž a j

69. Premik se vrši v skokih od postojanke do postojanke in to po oceni posameznega strelca ali na povelje desetarja. Pred premikom na sledečo postojanko se strelec še v kritju na prejšnjem položaju pripravi:

zaklopi puško, pobere opremo in izbere najugodnejšo smer do sledečega položaja. Sovražnik ne sme opaziti njegovih priprav za premik, ker bi ga skušal v tem preprečiti; zato mora biti premik nenaden, ker to tudi deluje na sovražnika. Strelec mora biti izurjen v hitrem in spretnem premagovanju umetnih in naravnih ovir, kakor tudi v hitri spremembi smeri.

70. Ni potrebno, da bi borec streljal pri vsakem ustavljanju, posebno še, če je tarča majhna in na veliki oddaljenosti, ker bi ta postopek imel za posledico samo nesmotrno razmetavanje streliva. Kadar je strelec poučen, da začne streljati samo na osnovi zrele cenitve, bo vedno imel iniciativo, a to je zelo važno, zlasti kadar je upravljanje ognja težko ali celo nemogoče.

71. Podčrtati je zlasti veliko važnost poševnega, bočnega, hrbtnega in križnega ognja in je treba v vseh teh načinih vaditi vojake.

72. Strelec mora stremeti, da vestno zasede tak borbeni položaj, da bo lahko streljal z njega. Kadar pa ne strelja ali pa opazuje, ostane v dobrem kritju in ne nudi po nepotrebnem tarče sovražniku. Izogibati se je treba zemljišča, ki ne nudi dobrega kritja. Zato mora strelec spreminjati svoj položaj glede na svet in se po potrebi tudi vkopati. Kupi kamenja so za kritje nevarni zaradi odbojnega učinka drobcev.

73. Borbeni položaj moramo vedno izpopolniti s prso-branom in maskirati z vsem onim, kar nam nudi okoliščno zemljišče, upoštevajoč pri tem barvo trave in ozadja, tako da nas sovražnik ne more opaziti.

74. Izogibati se je pohoda na položaj po grebenu, ker se vsak cilj odraža na njegovo ozadje (na nebo).

d) Prsobrani in prikri vanja

75. Vsak borec mora biti sposoben za zgradnjo kritja (zaklona). Ozki in globoki strelski jarki najboljše ščitijo strelca pred sovražnikovim topniškim ognje, bombami in minami.

76. Vkopavanje se vrši predvsem takrat, ko nastopi odmor ali pa zastoj v borbi. Pri tem je treba vedeti, da se opazovanje tudi med vkopavanjem ne sme prekiniti. Z izgraditvijo nastavka za naslonitev orožja povečamo učinkovitost lastnega ognja.

77. Prikri vanje (maskiranje) je umetnost skrivanja pred sovražnikovim opazovanjem. To dosežemo s prilagoditvijo kritja okoliščnemu svetu. Izraba naravnih sredstev za prikri vanje je najenostavnejša in zagotavlja največji uspeh. Če pa zemljišče ne nudi nikake ali pa samo malenkostno zaščito, uporabimo umetna sredstva. Vse ukrepe za prikri vanje moramo izvesti pravočasno. Zaradi prikri vanja pa ne sme biti omejena lastna vidljivost in učinkovitost ognja. Tudi najboljše prikrita edinica se kaj kmalu izda sovražniku po neprevidnem vedenju posameznih vojakov.

3. Borba na nož in metanje ročnih bomb

78-212. Ker je borba na nož odločilna za uspeh napada, jo mora vsak borec natančno izvežbati in obvladati. Strelec mora biti vzgojen za brezobziren nastop v borbi moža proti možu s ciljem, da uniči sovražnika.

79-213. Slovenski varnostni stražar in domobranec morata biti prežeta samozavesti, da bosta premagala vsakega sovražnika, četudi bi bil številnejši.

80-215. Hitri ogenj v premiku. Kadar pri-

čakujemo nenadno srečanje s sovražnikom, n. pr. pri napredovanju skozi goščavo, vasi, v megli, ponoči in pri naskoku, se mora strelec temeljito pripraviti za borbo na nož.

81. Napredovanje se vrši korakoma ali pa v teku z odklopljeno in stalno na strel pripravljeno puško in z nasajenim nožem. Če se sovražnik pojavi nenadno v največji bližini, tedaj naj strelec hitro obstoji, pomeri in sproži, takoj na to pa naskakuje naprej. Pri tem polni puško v premikanju, ne da bi gledal na orožje.

82-216. Za bočni strel je treba pripraviti puško v sledeči borbeni stav: cev je obrnjena proti levi, kopito je naslonjeno ob desni, desna roka drži vrat kopita, leva pa za odebeljeni del puške; desni komolec je prislonjen na kopito.

83. Če strelec zadene na sovražnika v bližini (10—5 metrov), tedaj obstoji in odda strel z boka. Pri tem se mora držati kolikor mogoče nizko. Takoj po strelu naskoči naprej in krepko sune z obema rokama z nasajeno puško v sovražnikova prsa.

Met bombe

84-217. Spretno metanje ročnih bomb je osnova za njihovo koristno in pravilno uporabo. Točnost metanja ročnih bomb znatno pomaga k uspehu v borbi, izziva strah in nered pri svražniku ter dviguje samozavest pri lastni edinici.

85. Metanje bomb se vrši lahko iz stoječega, klečečega in ležečega stava z mesta in v premikanju, posamezno ali skupno. Pri metanju bomb je potrebno držati se tehle načel: bombe se morajo metati pravilno in pra-

vočasno; metalec mora biti vedno zavarovan, hladen, pri-
seben in hraber.

86. Vaja za metanje bomb iz stoječega stava z me-
sta se vrši:

Na povelje »Bombo!« vzame vojak bombo iz tor-
bice ali žepa, jo prime z desno roko tako, da je vžigal-
nik med palcem in kazalcem, a varovalka obrnjena v
levo. Bombo z ročajem primemo vedno za ročaj.

Na povelje »Vrzi!« se vojak razkorači in malo upo-
gne kolena; leva noga je naprej, z levo roko iztrga varo-
valko in z bombo pomeri proti cilju, potem pa spusti roko
ob bedra.

Na povelje »Dva!« prenese vojak težo telesa na des-
no nogo, leva roka ostane iztegnjena proti cilju, a z desno
opiše lok nad glavo.

Na povelje »Tri!« se vojak nagne naprej, z desno
roko v loku nad glavo vrže bombo in skoči v kritje.
Če je vojak levičar, so roke in noge zamenjane.

87. Met bombe je po možnosti treba izvršiti iz kritja,
obenem opazovati sovražnika. Ob času eksplozije bombe
je treba zavzeti popolno kritje. Pri borbi v gozdu ima
nizki met bombe med drevesnimi debli čestokrat naj-
boljši učinek.

88-218. Iz ležečega stava je met mogoč samo na naj-
krajšo razdaljo. Izvrši pa se na sledeči način: metalec
bombe, ki se nahaja v ležečem stavu, se ob metu obrne
v levo stran in z desnico s strani vrže bombo v loku
čez glavo.

89-220. Za met v teku vzame metalec bombo v eno
roko; z drugo pa drži puško tik pod jermenom. Zaži-
galno varovalko potegne med naskokom in vrže bombo.
Nekaj korakov naprej se vrže na tla in se pripravi na

naskok. Takoj po eksploziji naskoči, držeč puško pripravljeno za bočni strel.

90. Če je potrebno, da več strelcev bombe istočasno vrže, tedaj desetar ukaže istočasni vžig bomb z žvižgom ali pa na povelje »Bombe«, na kar vrže vsak metalec bombo samostojno.

Obramba pred sovražnikovimi bombami

91-223. Strelec mora opazovati let in padec sovražnikovih bomb. Na ravnem svetu zavzame kritje; če pa to ni mogoče, mora kar najhitreje sovražnikovo bombo zgrabiti in jo vreči v nizkem letu nazaj proti sovražniku.

92-225. Če pade sovražnikova bomba v jarek, skoči vojak za najbližji ovinek; če pa pade izven jarka, se vrže plosko na tla.

93-226. Če pade ročna bomba izven lijaka, se vojak pritisne k onemu robu lijaka, ki je zavarovan pred granato. Če pade ročna bomba prav v lijak, se strelec hitro zavalji v sosedni lijak.

94-228. Streljanje z brzostrelko v kretanju. Pri borbi na nož se z brzostrelko strelja v premikanju na najmanjše razdalje, in sicer z boka. Pri tem leva roka zgrabi za ročaj okvira, desna pa drži za jeziček.

4. Opazovanje in pokazovanje ciljev

95. V borbi lahko zagledaš nasprotnika samo z zelo izurjenim očesom. Zato moramo sposobnost opazovanja povečati s trajnimi vajami, ki naj se smotrno povežejo z vajami v cenitvi razdalj, in sicer za vse v poštev prihajajoče razdalje in v vseh stavih, predvsem v ležečem.

96. Pokazovanje cilja mora biti kratko in tako, da je možna hitra spoznava. Izključen mora biti vsak dvom.

Pri določitvi glavne smeri je dobro navesti tudi viden in markanten pomožni cilj, ki nam služi kot točka za pokazovanje pravih ciljev.

97. Če vojak ne more zagledati cilja, mora to javiti starešini-vodji. Pri pokazovanju ciljev, ki so težko vidni in v veliki razdalji, naj se uporablja kot pripomoček križ v daljnogledu, tako da navedemo, koliko črt v daljnogledu je oddaljen glavni cilj od pomožnega v vodoravni smeri in koliko črt leži pod ali nad njim.

98. Pomožno sredstvo pri označevanju ciljev je tudi širina prstov in posebno palca. Pri iztegnjeni roki pokriva navpično stoječ palec okoli 40/000.

5. Pouk vojaka v bojni patroli

99. V bližini sovražnika ali pred pričetkom napada odredi vsaka edinica (desetina, vod, četa) na valovitem in pokritem zemljišču, v mraku ali megli potrebno število bojnih patrol-izvidnic, ki jo varujejo pred presenečenjem.

Prav tako napoti vod (ali četa), kadar se razvije v strelsko vrsto za borbo, bojne patrole na krila in boke, da ne bi bili nenadno napadeni od treh strani.

100. Oddaljenost bojnih patrol od edinic zavisi od oblike zemljišča, dobe dneva, atmosferskih prilik in oddaljenosti od sovražnika. Patrole morajo s svojim pogledom obvladati celo čelo svoje edinice. Čelna patrola se nahaja na takšni oddaljenosti, da edinica, katero ščiti, ne more biti iznenadena z močnim sovražnim ognjem — 200 do 300 m, a krilna patrola naj bo na 200—500 m in nekoliko pomaknjena naprej.

101. Razpored vojakov v patroli ni stalen. V čelnih patrolah je bolj širok, da se zajame čim večji pas sveta,

v krilnih in bočnih patrolah pa bolj globok, da se dobro zaščiti krilo in bok borbenega razporeda edinice.

102. Delovanje vojakov v patrolah sestoji v glavnem iz veččega, opreznega in hitrega približevanja do ugodnih opazovalnih točk; v neopaženem prebijanju skozi visoko travo, goščavo in vasi; v urjenju ušesa in oči v cenitvi različnih šumov in dojmov ter različnega izgleda predmetov; v javljanju z najpreprostejšimi znaki (v skrajni sili s strelom) ob pojavu sovražnika, njegove moči in posebno ugodne smeri za približevanje.

Načelo tega delovanja je: »Videti, a ne biti zapažen, slišati, a ne biti slišan.«

103. Kadar čelna patrola naleti na odpor, obstane v bojni pripravljenosti, javlja edinici potrebne podatke in čaka njenega prihoda, pazeč, da ne ovira njenega ognja. Ob prihodu edinice se uvrsti patrola v njen razpored. Krilne patrole ostanejo na svojih mestih in ščitijo krila ali pa skušajo nadkriliti sovražnika.

104. Vaje v tem pouku je treba vršiti vedno le praktično. Pri tem je potrebno podčrtati važnost točnih sporočil, ki jih patrole pošiljajo, ker če so poročila netočna, je vse delovanje edinice, zasnovano na teh poročilih, zgrešeno. Pri tem se bo vsakdo prepričal, da ima dobro ali slabo delovanje vsakega vojaka lahko daljnosežne posledice za vso edinico, pa se bo trudil, da bo vedno dajal čim točnejša in popolnejša poročila.

6. Pouk zveznika

105. Med borbo na valovitem in nepreglednem svetu, v mraku, ponoči, v megli, ko so desetine ali vodi bolj oddaljeni od svojih sosedov in predpostavljenih in zveza s pogledom ni mogoča, tedaj je za vzdrževanje zveze

med posameznimi edinicami in bojnimi patrolami z edinicami odrediti po 1 do 2 vojaka, ki se imenujejo zvezniki.

106. Pomen vzdrževanja zveze po zveznikih je treba pokazati praktično in pri tem podčrtavati posledico slabe ali nezadostne zveze. Vsak posamezen vojak mora biti v tej službi izurjen. Za javljanje se uporabljajo najnavadnejši dogovorjeni znaki z roko, s čepico, puško, z robcem itd. Vsi ti znaki morajo biti že poprej določeni in vsi vojaki morajo biti izvežbani v njih.

7. Pouk opazovalca

107-171. V pomoč poveljnikom se vedno odredi po nekoliko izurjenih vojakov, katerih dolžnost je, da stalno opazujejo sovražnika, njegove premike, delovanje in pojave njegovega orožja ter znake lastnih in sosednih edinic in patrol. To so opazovalci bojnega polja in se nahajajo vedno in neposredno pri starešini, kateremu so pridelnjeni; če pa so od njega oddaljeni, morajo z njim vzdrževati zvezo s pogledom, z glasom ali znaki.

108. Vaje z opazovalci se prično s poukom posameznika in se nadaljujejo pozneje tudi v skupinskih vajah. Kot zadosten znak, da je pouk v tem pravcu rodil uspeh, je to, če zna vojak sam sestaviti kratko poročilo in ga javiti ustno ali z znaki. V borbi se zahteva, da opazovalec bojnega polja vztraja na svojem mestu tudi pri močnem sovražnikovem ognju.

109-172. Opazovalci morajo imeti dober vid in stalen, nemoten razgled po bojnem polju. Opazovanje vršijo, če le mogoče, s kake vzvišene točke (n. pr. z drevja), sami pa ostanejo vedno dobro prikriti (maskirani). Sluh naj se dopolnjuje z vidom. Za boljše slišanje naj se čelada sname. Orientacijo na zemljišču olajša najenostav-

nejša skica s črtežem dotičnega dela, katerega opazovalec opazuje. Pri tem je priporočljiva skica s pomembnimi (repernimi) točkami. Če le mogoče, naj opazovalec dobi daljnogled, katerega mora naravnati na daljavo in na ostrino oči. Važne ugotovitve o sovražniku, o lastni edinici in sosednih oddelkih mora takoj javiti nadrejenim.

8. Vedenje v temi

110. Vojak se mora tudi v temi znajti na nepoznanem svetu, premikati se brezšumno in biti sposoben za borbo. Spoznati mora posebnost nočnih vtisov in dojmov, ker so ponoči vsi predmeti dozdevno večji kot po dnevi in se poedinosti izgubijo; predmeti dobijo zato nenavadne oblike.

111. Luč je izdajalec edinice. Prižgane cigare, cigarete, pipe in prižiganje vžigalic in baterij se vidi na veliko razdaljo; pri tem je pa zelo težko določiti razdaljo do določenega izvora luči, ker nas svetloba ponoči zelo vâra. Nočna tišina omogoča doznavo šumov na veliko razdaljo, razdaljo do izvora šuma pa navadno podcenjujemo.

112. Pri opazovanju je za vojaka bolje, če stoji mesec za njim, ker je opazovanje proti mesecu oteženo. V ležečem stavu se mnogokrat laže in bolje opazuje kot kleče ali pa stoje. Z ušesom na tleh se sliši bolje in na večje daljave kot pa sicer. Sovražnikovemu opazovanju se ognemo na ta način, da izberemo temno ozadje in izrabimo sence.

113. Za vedenje v temi veljajo sledeča načela: pred nočnimi akcijami je treba dobro pritrditi vso opremo, da nobena stvar ne ropoče; vse premike — tudi izven potov — moramo vršiti brezšumno; najti je treba zna-

nih točk na zemljišču; vedno je treba paziti na svojega predhodnika in posnemati vse njegove borbene gibe (nasaditev noža in podobno); brez povelja ne prižigati nikakih luči; znati je treba pravilno uporabljati kompas (busolo); znati ponoči pripraviti puško in strojno puško za borbo; ne streljati brez povelja.

114. Če sovražnik uporablja svetlobne (fosforne) krogle in rakete (s padali), se vojak vrže bliskovito na tla; če nas pa svetloba preseneti, tedaj je treba nevidno obstati.

115. V e d e n j e v m e g l i. Naravna megla vpliva na borbo podobno kot tema, čeprav je razgled v megli boljši kot ponoči. Pri tem je pa treba vedno računati z nenadnim dvigom megle.

Streljanje v megli sledi samo na predhodno povelje. Strelec, ki se bori sam, začne streljati šele tedaj, ko nasprotnika vidi v megli. Pri nenadnem srečanju z nasprotnikom v megli ima besedo hladno orožje in bomba. Odločitev pade v borbi na nož.

9. Pouk slà

116. Za hitro prenašanje poročil in zapovedi ter povelj odredimo vojake, ki se imenujejo sli (kurirji in ordonanci). V tej službi ni izuriti samo izbranih vojakov, ampak vsakega posameznika, in sicer v hitri orientaciji na vsakem zemljišču, v spretnem izkoriščanju skritih poti za premikanje, v urnem preskakovanju odkritih mest, v točnem prenašanju sprejetih povelj in poročil.

117. Pomen te službe je predvsem važen v borbi, ker nejasno oddane zapovedi ali poročila in zamujeni prihod sla lahko povzroči zelo težke posledice. Zaradi borbenih

okolnosti, katerim so bojni sli prepuščeni, je treba njihova uspešna dela smatrati kot smela dejanja.

118. Dober uspeh v pouku je dosežen tedaj, ko sel sprejeto povelje prenese v odrejenem času in ga ustno in točno v celoti ponovi.

119. Pri vseh obvestilih se mora obveščevalec jasno in razločno izražati. Razlikovati je treba: kaj je sam videl, kaj je videl ali navedel kdo drugi in kaj se samo domneva. Navesti je treba vir, iz katerega prihaja novica — poročilo. Domneve je treba utemeljiti. Napačna in pretirana obvestila otežujejo vodstvu pravilno presojo položaja in zahtevajo dostikrat nepotrebne žrtve.

120. Obveščevanje se vrši ustno in pisмено; ustno sporočilo pride večinoma najhitreje do prejemnika, vsebuje pa večkrat nevarnost pomote in se zato uporablja samo v sledečih primerih:

a) če je sel popolnoma zanesljiv in tudi spričo borbe in pod njenim vtisom vedno preudaren vojak;

b) če je vest tako kratka, da si jo sel more brez težav zapomniti;

c) če zna sel vest brez napake ponoviti.

121-190. Preproste skice so prav dobri nadomestki za dolga sporočila. Skice so za prejemnika več vredne kot panoramski posnetki; ti slednji pridejo v poštev le v primerih, če gleda prejemnik na zemljišče, prav tako kot odpošiljatelj. Risanje skice pa ne sme bistveno zadrževati odpošiljanja poročil.

122-192. Vsaka vest o sovražniku mora vsebovati: pojasnilo v sledečih štirih vprašanjih:

a) točen čas opazovanja;

b) kaj je bilo ugotovljeno (n. pr. ena strojnica, 8 vojakov itd.);

c) v kakšnem položaju je sovražnik (n. pr.: na mestu, napreduje, opazuje itd.);

č) kje je sovražnik (kraj mora biti natančno naznačen).

123-194. Sel mora biti hraber, vztrajen, zanesljiv in iznajdljiv. Mora pa vedeti sledeče:

a) komu mora oddati poročilo;

b) kje najde prejemnika. Pot, po kateri pride do njega. Kaj naj stori, če prejemnika ne dobi na navedenem mestu;

c) vsebino poročila;

č) kaj je njegova naloga po oddaji poročila.

124-195. Po dodelitvi sporočila mora sel sam nepozvan ponoviti vest. Nejasnosti je treba pojasniti. Če razmere dovoljujejo, je treba sla peljati na kurirsko pot. Če je položaj ogrožen, se morajo sli odpošiljati paroma. V primeru nevarnosti, da bi sel padel v sovražnikove roke, mora sporočilo pravočasno uničiti (sežgati, strgati ali pojesti). Sel ne sme izdati mesta odpošiljanja in ne namena tega mesta.

125-201. Sel mora na svoji poti izkoristiti vsa sredstva, ki bi pospešila predajo poročila (kolo, motor). Sporočilo mora oddati takoj po prihodu v kraj prejemnika. Preden nastopi pot nazaj, vpraša sel, če mora odnesti s seboj kaka povelja ali sporočila. Po povratku s poti javi odpošiljatelju o izvršitvi naročila.

10. Vedenje ranjencev, razpršencev, donašalcev jedi in ujetnikov

126-207. Prenašanje ranjencev je naloga bolničarjev in pomožnih bolničarjev (nosilcev ranjencev). Bolničarji nosijo na desni roki bel trak z rdečim križem. Pomožni

bolničarji nudijo prvo pomoč ranjencem v četi, pri manjših edinicah v vođu ali pa v desetini.

127. Prenašanje ranjencev v ozadje po drugih vojakih je dovoljeno samo v posameznih izrednih primerih in na povelje častnika.

128. Ranjenci, ki so sposobni za hojo, poiščejo sami obvezovališče, po možnosti tudi pomagajo pri prenašanju težkih ranjencev. Razen pet nabojev oddajo vso municijo strelcem, ki so še v borbi. Ročno orožje vzamejo s seboj. Pred odhodom se javijo pri poveljniku čete.

129-208. Razpršenci se javljajo poveljniku najbližje edince, se pri njej udeležijo borbe, o čemer dobe pozneje pismente potrdilo. Vsak, kdor se vrne v svojo edinico brez navedenega potrdila ali pa se brez tehtnega razloga zaloti v zaledju, odgovarja zaradi strahopetnosti.

130-209. Za dostavo hrane, streliva in drugega materiala smejo zapustiti edinico samo odrejeni vojaki. Če sledi med tem časom sovražnikov napad, se morajo vrniti čim hitreje v svojo četo. Ko zapuste borbena skupino, morajo vzeti s seboj orožje.

131-210. Če ima vojak kljub najmočnejšemu odporu nesrečo, da pade v sovražnikove roke, ga veže dolžnost tudi v ujetništvu na službo domovini in narodu. Pri zajetju mora vse zapiske (povelja, sporočila, zemljevide, skice, pisma in beležke) neopazno uničiti ali zakopati, orožje pa onesposobiti.

132. Pri zasliševanju navede ujetnik samo čin, ime, rojstni kraj, datum in bivališče. Na nobeno drugo vprašanje ne odgovarja, ker bi vsak odgovor pomenil ogrožanje življenja mnogih tovarišev in izdajo domovine, kar je zločin, ki se po končani vojni kaznuje z najtežjimi

kaznimi. Tudi na grožnje in slabo ravnanje mora ohraniti dostojanstveno vedenje. Prijazen sprejem (n. pr. ponujanje tobaka, dobra hrana in oskrba itd.) ne smejo prevarati domobranca.

133-211. V ujetništvu mora biti vojak previden pri občevanju z neznanimi ujetniki (vohuni). V zaprtih prostorih mora biti izredno previden v govorjenju, ker ne ve, če kdo ne prisluškuje.

B. POUK Z DESETINO

134-229. Desetino tvori desetar z 9 borci.

135-230. Razdelitev, oprema in dolžnosti desetine:

Vloge	Oprema	Dolžnosti
Desetar	s. p. s 6 okviri v torbi za okvire, polnilec okvirov, daljnogled, škarje za žico, piščalka.	Desetar je vodja in predborec svoje desetine. On odgovarja: 1. za izvršitev sprejete naloge, 2. za upravljanje ognja l. s. in kolikor dopušča borba, ognja borcev, 3. da so orožje, strelivo in oprema vedno uporabni za borbo in v predpisani količini.
Borec 1	l. s. s pasovi, pištola, torba za orodje, žepna svetilka.	Borec 1 je strelec na l. s. On odgovarja: 1. za l. s. v borbi, 2. za pripravljenost l. s. za streljanje, 3. za nego l. s.
Borec 2	varovalec cevi, rezervna cev, 4 pasovi, 1 municijski zabojček, nosilni pas, pištola, kratka lopata.	Borec 2 je v borbi strelčev pomočnik. Na položaju leži levo ali na strani za l. s. po možnosti v popolnem kritju. Če zahteva situacija, se spusti tudi v borbo mož proti možu. On mora: 1. dodajati pasove, pomagati pri zavzetju položaja, 3. jemati pasove iz municijskega zabojčka, 4. pomagati pri odstranitvi strelnih zastojev, pri izmenjavi cevi in pri namestitvi nožic, 5. pomagati pri negi l. s.

Vloge	Oprema	Dolžnosti
Borec 3	varovalec cevi, druga rezervna cev, 2 municijska zabožčka, 1 nosilni pas, puška, kratka lopata.	Borec 3 je strelčev dodavač municije. V borbi na položaju leži po možnosti zadaj v polnem kritju. Odgovoren je: 1. za dodajanje municije, 2. da znova napolni pasove - saržerje z municijo iz zabožčkov, 3. skrbi pri menjavi položaja za municijo, ki je preostala, in za ostalo orodje, 4. pregleduje municijo.
Borci 4 — 9	a) puška z dvema nabojnicama, kratka lopata, b) za to določeni borci razen tega še ročne bombe, c) po zapovedi še: pasovi z naboji, ročne grante, prtljaga.	a) Borci 4 — 9 se samostojno bore, bodisi z ognjem svoje puške, bodisi mož proti možu. b) Namestnik desetarja (števil. 9) mora: 1. skrbeti za povezanost desetine (da ne bi n. pr. kak borec zaostal), 2. nadzorovati izvedbo vseh zapovedi, 3. skrbeti za zvezo do vodnika in do sosednih desetini, 4. obeležiti prednjo črto.

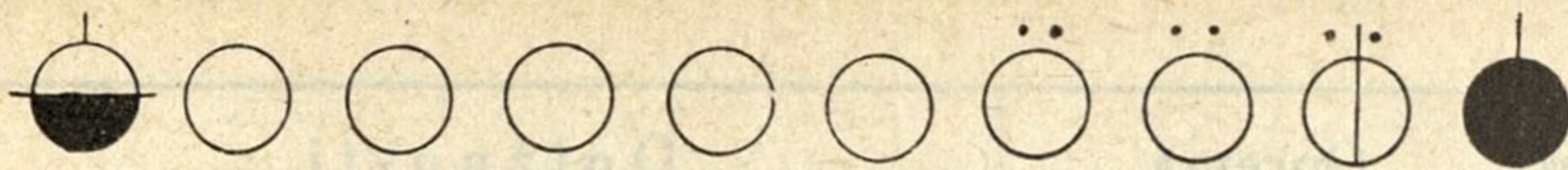
Strnjena razvrstitev (oblike)

136-231. Oblike strnjene razvrstitve so:

- a) vrsta (sl. 1) die »Linie zu einem Gliede«;
- b) red (sl. 2) die »Reihe«;
- c) pohodni red (sl. 3) die »Marschordnung«.

137-232. Na mestu se razvrstimo v navedene oblike na sledeča povelja:

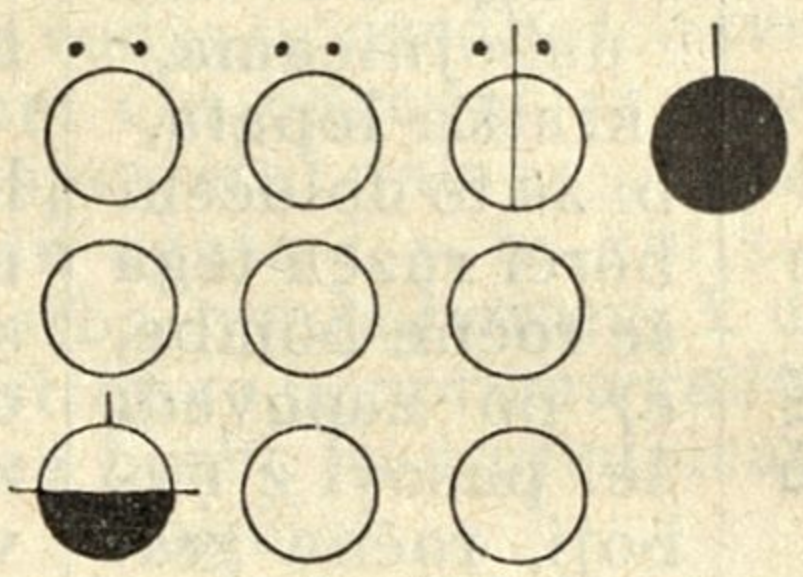
»V vrsto —« »In Linie zu einem Gliede« (ali »V red —« »In Reihe« ali »V pohodni red —« »In Marschordnung —«) »Zbor!« (ali »Zbor — marš marš!«) »Angetreten« (»Angetreten — Marsch Marsch!«).

Sl. 1.

Sl. 2.

Sl. 3.

138. Na izvršeno povelje »zbor« zavzamemo zapovedano obliko in se po kratkem ravnanju postavimo »Mirno!«. Ta povelja veljajo tudi za vod in četo.

139-233. V vrsti se soseda dotikata rahlo s komolci. Razmak v redu in pohodnem redu je 80 cm, merjen od prs do hrbta. Iztegnjena roka naj se skoraj dotika prednikovega nahrbtnika.

140. S. p. obesimo že pred razvrstitvijo preko desnega ramena. Torbe za okvirje obesimo za opasač.

141-234. Ravnamo in stikamo se, če ni nasprotnega povelja, v desno. Ravnanje je dobro, če vojak — sam v pravilnem stavu — z obrnjeno glavo proti krilu ravnanja, vidi z desnim (levim) očesom samo soseda, z drugim očesom pa vso vrsto.

142-235. Na povelje »Na mestu voljno« v mestu popravimo ravnanje, razmak, stik, smer, držo puške in pribora.

143-236. V popravo ravnanja moremo izjemoma poveljevati:

»Na desno — na levo ravnaj se!« — »**Richt Euch!**«
»**Nach rechts (links) Richt Euch!**«. Povelje »**Mirno!**«
prekine ravnanje.

Pohod, tek in obrati

144-237. »**Edinica** (desetina, vod, četa) **voljnim korakom -, v korak marš!**« — »**Abteilung (in Gleichschritt, ohne Tritt) - Marsch!**«

»**Edinica** (desetina, vod, četa) **stoj!**« — »**Abteilung Halt!**«

Ravnanje ohranimo z enakomerno dolžino koraka in s pravilnim stikom. Od časa do časa pogledamo, ne da bi obrnili glave, proti krilu ravnanja. Pritisku, ki prihaja s krila ravnanja, popustimo.

145-238. Pohod iz ležečega stava izvršimo na povelje:

»**Voljnim korakom marš!**« — »**Ohne Tritt - Marsch!**«

Na pripravljeno povelje hitro vstanemo. Puško nosimo, kakor smo jo nosili, preden smo legli. Odloženo opremo dvignemo.

146-239. Tek v strnjeni razvrstitvi sledi na povelje:

»Tek marš marš!« — **Laufschritt - Marsch!**«

Med tekom ne smemo izgubiti povezanosti edinice. Puško in opremo nosimo kakor pred tekom. Tek prekine povelje:

»Edinica stoj!« ali »Edinica v korak!« — **Abteilung - Halt!**« »**Im Schritt!**«

147-240. Pohodne olajšave so na povelje:

»Voljnim korakom!« — »**Rührt Euch!**«

- a) starešina ni vezan na določeno mesto,
- b) če ni drugače zapovedano, smemo govoriti, peti, jesti, piti in kaditi,
- c) puško nosimo na najprikladnejši način,
- d) vendar nosi vsa četa orožje na enak način.

148-241. Če mora edinica medtem, ko velja povelje »voljnim korakom«, mimo kakega starešine, opozori najbližji častnik ali podčastnik edinico s klicem na to (na primer: Pozor! Gospod polkovnik na desni!). Klic je treba predajati k začelju. Nekaj korakov pred starešino se zravnamo, mu neprisiljeno pogledamo v oči in pri tem mahamo z rokami. Način nošenja orožja in pohodne olajšave ostanejo. Častniki v edinici pozdravijo, vodja edinice raportira.

Pohodne olajšave prekine povelje »**Pozor!**« — »**Marschordnung!**«

149-242. Povelja za okrete:

a) V premikanju:

za okret na desno: »**Desno krilo naprej marš!** (marš marš!)« — »**Rechts schwenkt Marsch!** (Marsch! Marsch!)«

za okret v levo: »Levo krilo naprej marš! (marš marš!)« — »Links schwenkt Marsch! (Marsch! Marsch!)«

b) v mestu:

»Desno (levo) krilo voljnim korakom (v korak) naprej marš!« — »...ohne Tritt (im Gleichschritt) - Marsch! (Marsch! Marsch!)«

Ravnamo se po zunanjem krilu. Vojak na zunanjem krilu obdrži predpisano dolžino koraka in gleda proti osi okreta. Ostali vojaki skrajšajo korak toliko, kolikor so bližje osi. Vojak na notranjem krilu se počasi obrača na mestu. Če stoji poleg vojaka starešina, se ta ravna po vojaku. Stik vzdržimo proti notranjemu krilu.

Okret prekine povelje:

»Edinica stoj!« — »Halt!« ali »Premo! Naprej!« — »Gerade - aus!«

Na premo korakamo s kratkimi koraki naprej v novi smeri. Ravnamo se po prvotnem krilu (navadno po desnem). Na povelje »naprej« izkoračimo s predpisano dolžino koraka. Okrete v redu in pohodnem redu izvrše poedinci odnosno poedini redi na istem prostoru. Pri pohodnem redu opiše notranje krilo majhen lok. Ob osi obrata se razmak zmanjša.

Spremembe oblik

150-243. Razvrstitve in pohode vršimo v voljnem koraku ali pa v teku. Po izvršeni razvrstitvi odnosno prestrojitvi korakamo voljnim korakom naprej. Ni treba vežbati prehodov iz reda in pohodnega reda v vrsto v desno in obratnih prehodov v levo.

Sprememba oblike	Povelje	Izvedba
Iz vrste v red	<p>Na mestu:</p> <p>a) „Red v desno, voljnim korakom marš!“ „Reihe rechts, ohne Tritt - Marsch!“</p> <p>b) „Na desno, voljnim korakom marš!“ „Rechts - um!“ „Ohne Tritt - Marsch!“</p> <p>V premikanju:</p> <p>c) „Red v desno!“ „Reihe rechts!“</p> <p>d) „Na desno!“ „Rechts - um!“</p>	<p>a) Desnokrilni borec koraka premo, ostali izvrše obrat v desno in se razvrste za desetarjem v red.</p>
Iz vrste v pohodni red	<p>Na mestu:</p> <p>„Pohodni red v desno, voljnim korakom marš!“ „Marschordnung rechts, ohne Tritt - Marsch!“</p> <p>V premikanju:</p> <p>„Pohodni red v desno!“ „Marschordnung rechts!“</p>	<p>Prvi 3 borci z desnega krila korakajo naravnost. Ostali se po trije zvrstijo za njimi.</p> <p>Desetar ostane na desnem krilu.</p>
Iz pohodnega reda v red	<p>„Red v desno!“ „Reihe rechts!“</p>	<p>Desetar (desnokrilni borec) koraka naravnost, ostali borci izvrše obrat na desno in se razvrste za desetarjem (desnokrilnim borcem).</p>

Sprememba oblike	Povelje	Izvedba
Iz reda v pohodni red	„Pohodni red v levo marš, marš! (Marš!)“ In Marschordnung links marschier auf-Marsch, Marsch!(Marsch!)“	Desetina se razvrsti v levo. Desetar zavzame mesto po sl. 3.
Iz reda odnosno pohodnega reda v vrsto	„Vrsta v levo marš, marš! (Marš!)“ „In Linie zu einem Gliede links marschier auf-Marsch, Marsch!(Marsch!)“	Desetar (prvi borec) odnosno prvi red obdrži, če je desetina v pokretu, prvotno smer, ostali priključijo v levo. Če desetina stoji, ostane desetar (prvi borec) odnosno prvi red na mestu.

151-244. »Lezi!« — »Nieder!«

V redu se vržejo borci poševno v desno tako, da leži gornje telo poleg nog prednika. V pohodnem redu se vržeta desna in srednja vrsta pol v desno, srednja vrsta leži v vrzelih desne vrste, leva vrsta se vrže pol v levo. Ne smemo zahtevati enakomernosti.

Nevezane razvrstitve (oblike)

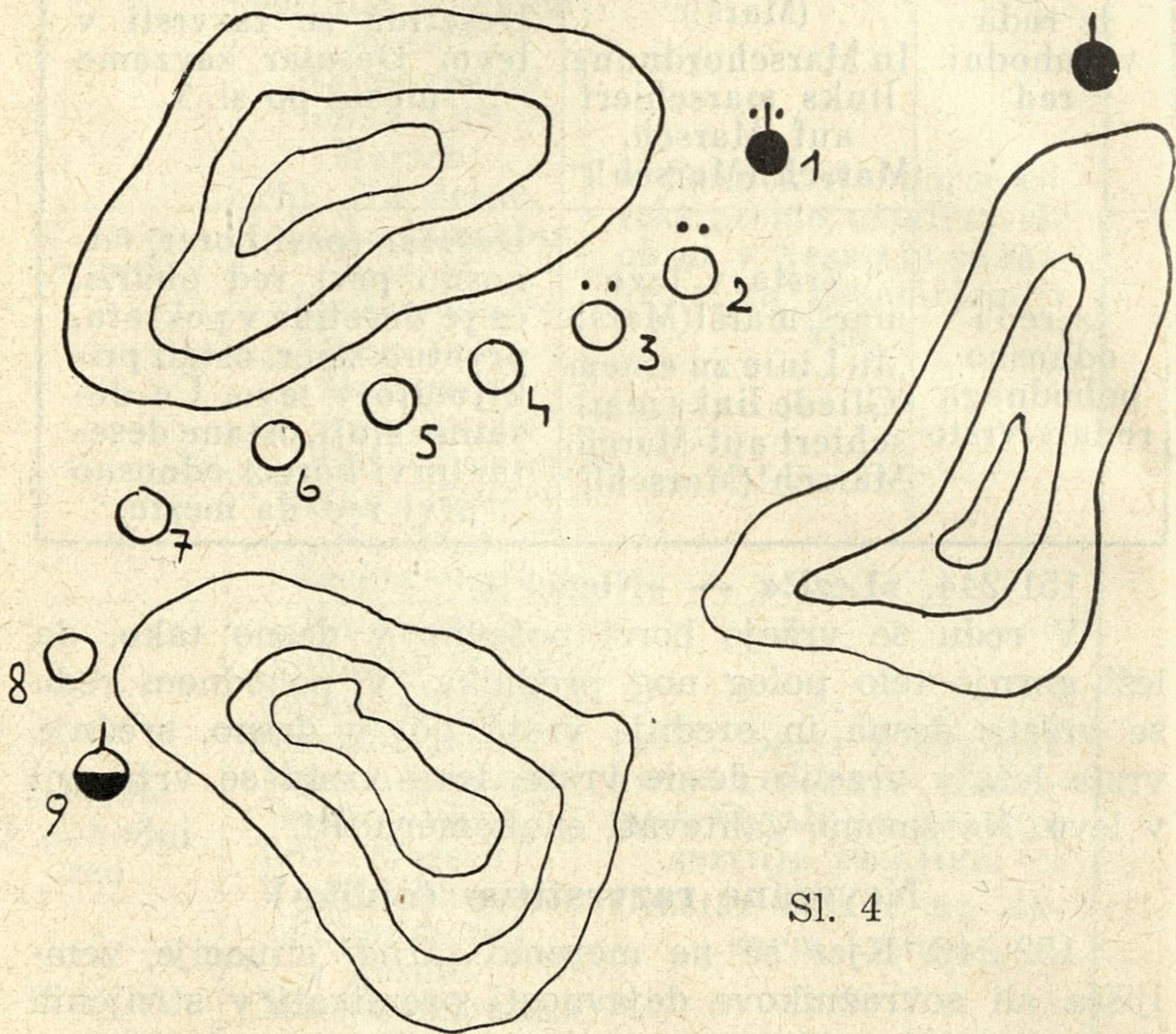
152-246. Kjer se ne moremo zaradi situacije, zemljišča ali sovražnikove dejavnosti premikati v strnjenih razvrstitvah, preidemo na nevezane.

(Glej tudi pravila za prehod iz strnjenih v nevezane razvrstitve, ki veljajo za vod in četo, tč. 264-276 in 336-346.)

153-247. Temeljne oblike nevezane razvrstitve za desetino so:

- a) borbeni red (sl. 4) — Schützenreihe,
 b) strelska vrsta (sl. 5) — Schützenkette.

154-248. Če razmere zahtevajo, se smemo poslužiti vsake druge oblike, bodisi za vso desetino, bodisi le za

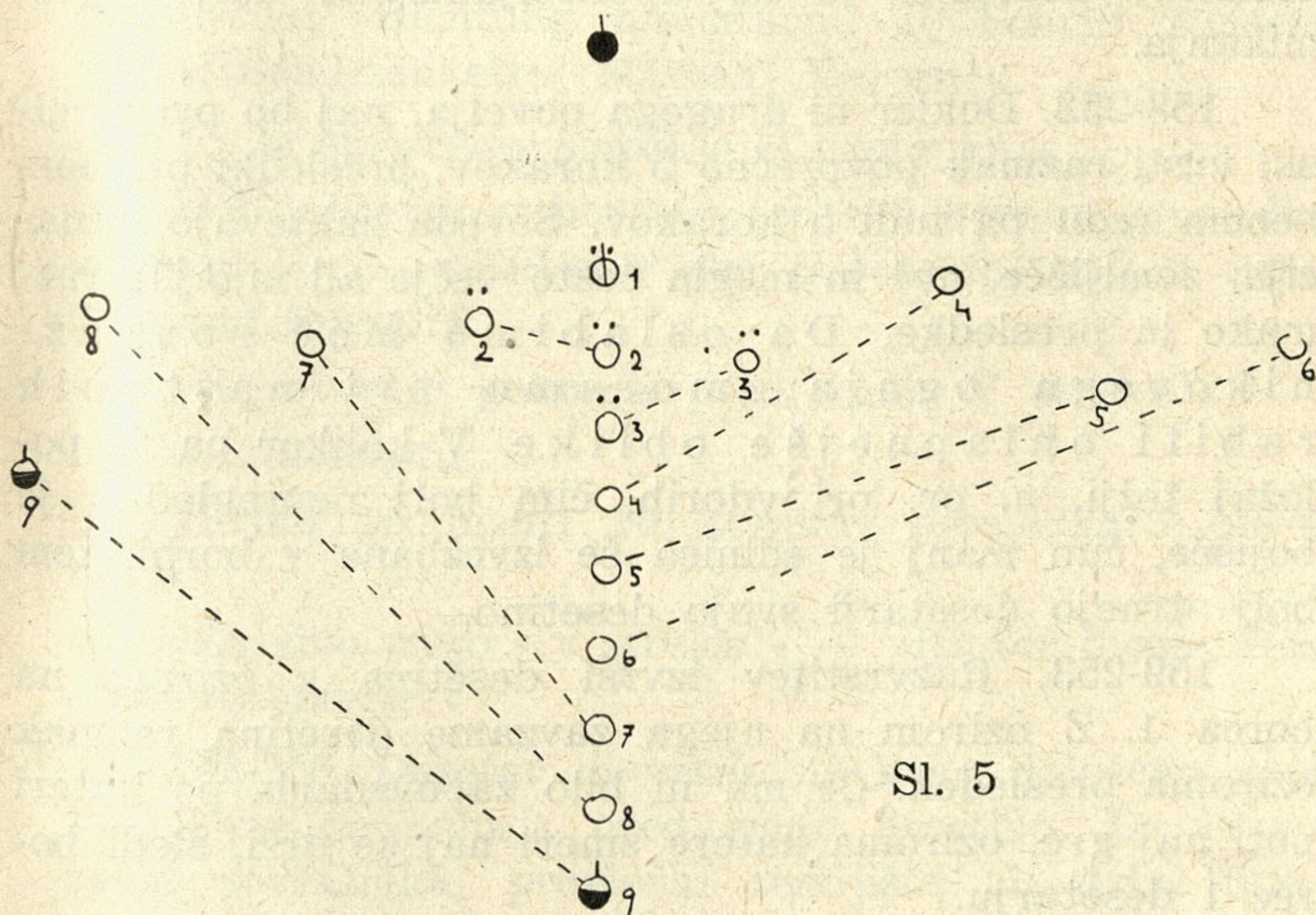
Sl. 4

en del. Brezpogojno pa moramo pri tem ohraniti povezanost desetine.

155-249. Iz strelske vrste in borbenega reda se porajajo po globini in širini prav različne oblike, ki nam jih pač vsiljujejo zemljišče in ovire, ki jih moramo pre-

magati ali obiti, ali pa potreba, da desetine v ozadju hitro približamo čelu edinice.

156.-250. Borbeni red rabimo pri nastopu. Omogoča nam, da se čim bolj prilagodimo zemljišču in da izkoristimo kritja, ki nam jih nudi zem-

Sl. 5

ljišče. Otežkoči sovražniku opazovanje, nam pa olajša vodstvo. Za borbo je pripraven le, če strelja samo l. s.

157-251. Strelsko vrsto rabimo, kadar hočemo, da bo streljala vsa desetina. Tvorimo jo na povelje »V strelce!« — »Ganze Gruppe - Stellung!«. Strelci s puško zavzamejo položaj primeren zemljišču levo in desno od l. s. Pri tem se pa pod nobenim pogojem ne smemo strniti okoli l. s.

Če mora biti desetina pripravljena, da pri nastopu

trenutno poseže v borbo, smemo nastopati že predčasno v strelski vrsti. Uporabljamo jo tudi — toda le začasno — za prehod preko zemljišča, opazovanega po sovražniku in za izpad iz kritja. Ker pa strelska vrsta otežkoča izkoriščanje zemljišča in onemogoča dobro povezanost desetine, je ne uporabljamo za daljša premikanja.

158-252. Dokler ni drugega povelja, naj bo pri strelski vrsti razmak povprečno 5 korakov, presledki pri borbenem redu pa tudi 5 korakov. Seveda zahtevajo situacija, zemljišče, noč in megla često večje ali manjše razmake in presledke. Da oslabimo moč sovražnikovega ognja, moramo pri nastopih rabiti ohlapnejše oblike. V kolikor pa je položaj težji, n. pr. pri vdorih, čim bolj nepregledno je bojišče, čim manj je edinica še izvežbana v borbi, tem bolj strnejo desetarji svojo desetino.

159-253. Razvrstitev izvrši desetina z ozirom na borca 1. Z ozirom na njega zavzame desetina razmak oziroma presledek. Če mu ni bilo zapovedano, po kateri poti naj gre, oziroma katere smeri naj se drži, sledi borec 1 desetarju.

160-254. Pri razvrstitvi v borbeni red v premikanju se zadnji borci ustavijo ali pa zmanjšajo korak (sl. 4).

Da oblikujejo strelsko vrsto iz reda, se razvrsti prednja polovica borcev s puško v desno; zadnja polovica v levo od borca 1 (sl. 5).

Če želimo razvrstitev v eno ali drugo stran, moramo to izrecno povedati.

Pri razvrstitvi iz pohodnega reda zavzemajo borci mesta, kakor so označena na sl. 4. in 5.

161-255. Primeri za povelja k razvrstitvi:

a) v nastopanju:

»Smer rob gozda - borbeni red!« — »Richtung Waldecke! Schützenreihe!«

»Smer zvonik! 10 korakov razmaka! V strelce! Marš marš!« — »Richtung Kirchturm! 10 Schritt Zwischenraum! Schützenkette! Marsch! Marsch!«

b) Iz stoječega položaja v nastopanju:

»Ob gričevju v borbeni red z 2 koraka presledka - za menoj!« — »Entlang der Buschreihe mit 2 Schritt Abstand folgen!«

»K zavzetju položaja pred nami! V strelce!«

c) Na mestu:

»Front po meni! 10 korakov presledka - borbeni red!«

»Za živo mejo - v strelce!« — »Hinter dieser Hecke - Schützenkette!«

162-256. Desetar ni vezan na kako določeno mesto. Praviloma se nahaja pred svojo desetino. Da bi opazoval sovražnika, pregledal zemljišče ali držal stik s sosednimi edinicami, se sme začasno odstraniti od svoje desetine.

Če je sovražnikov ogenj uspešen, se vedno nahaja med svojimi borci.

163-257. Na začetju borbenega reda je namestnik desetarja. On skrbi za to, da nihče ne zaostane.

164-258. V nevezanih razvrstitvah smemo nositi orožje, kakor nam je prikladneje, nikakor pa ne l. s. in puške obešene.

V sovražnikovi bližini mora biti orožje pripravljeno za streljanje. Ni treba zahtevati enakomernosti. Jermen je vedno dolg.

165-259. V nevarnih situacijah smemo govoriti le o opazovanju sovražnika, zemljišča in sosedu — če je to sploh potrebno. Sicer pa — predvsem ponoči in v megli (gozdu) — morajo borci molčati. Tišina v takih okoliščinah kaže disciplino edinice.

Premikanja

166-260. Vsak borec odgovarja za to, da je pred začetkom premikanja njegovo orožje zaklopljeno, da so nabojnice in municijski zaboječki zaprti.

167-261. Samo za »streljanje med premikanjem« sme biti l. s. nabita in zaklopljena.

168-262. Nastop v nevezano razvrstitev izvršimo na povelje »Marš!« (»marš marš!«) ali na znamenje. Kratka premikanja v stran izvršimo na povelja ali na znak. Premikanja nazaj izvršimo na povelje »Na levo krog - marš« in jih prekinemo s »Stoj! - Na levo krog!«. Vse starešine ostanejo na strani, obrnjeni k sovražniku.

169-263. Nastopanje v nevezani razvrstitvi prekinemo na povelja »Stoj!« ali »Lezi!« ali »Polno kritje!« ali »Na položaj!«.

Na povelje »Stoj!« se borci ustavijo, puško prineso v držo »K nogi!« in odlože opremo. Na povelje »Lezi!« borec leže na mestu. Na povelje »Polno kritje!« si poišče borec v svoji bližini primeren prostor, kjer leže po možnosti krit pred sovražnikovim ognjem in pogledom. Pri tem mora vsak borec skrbeti za zvezo z desetarjem, za opazovanje zemljišča in za povezanost desetine. More se tudi pojaviti potreba za vkopavanje.

Zbor

170-264. Desetina se zbere v red in zavzame prvotno razvrstitev. Pred zborom v vod ali četo moramo izvršiti pohodni red.

171-265. Pri zboru v mestu gredo borci po najbližji poti na zapovedan prostor. V premikanju se zberejo v obliki pahljače za predidočim desetarjem. Orožje nosimo kakor desetar.

172-267. Zbor izvršimo na povelje »Zbor!« ali na znak.

BORBENI POUK

Borba s strelnim orožjem

173-268. Cilj borbe s strelnim orožjem je premaganje in uničenje sovražnika. Borbo s strelnim orožjem vodimo v okviru desetine. Desetar često zapove samo L. s. naj strelja; on vodi streljanje L. s.

174-269. Često dober strelec z navadno puško prej izpolni nalogo nego ogenj L. s. Iz skritega strelnega položaja streljamo predvsem na izvidnice, na sle in sovražnikove starešine.

175-270. Če nas prisilita sovražni ogenj ali pa potreba, da si pomagamo naprej, vsi borci kaj kmalu posežejo v borbo s strelnim orožjem. S svojim ognjem se tako rekoč prebijemo do nasprotnika. Pri slovenskih domobrancih mora v napadu priti do popolne veljave premoč v dobrem in učinkovitem streljanju.

176-271. L. s. in borci se praviloma ne spuščajo v dolge borbe s strelnim orožjem. Zmagal bo oni, ki v najkrajšem času izstrelili v svojega nasprotnika največ učinkovitih strellov. Načeloma moramo s svojim streljanjem sovražnika presenetiti. Zaradi tega bomo začeli s streljanjem iz kritja ali prikritega položaja. Seveda bomo morali večkrat začeti s streljanjem vsled naglice, ki jo zahtevajo razmere, ali vsled ravnega in odprtega zemljišča, ne da bi izgubili dragocenega časa s pripravami. Borbo s strelnim orožjem vodimo tako dolgo, dokler

namen ni dosežen, n. pr. pomagati napadajočim sosedom. Pri tem pa veljaj vedno in povsod načelo:

»Prvo je uspeh (učinek), potem šele kritje!«

Ko borci prenehajo s streljanjem, se krijejo, sami poskočijo naprej, prežijo v prikitem položaju, da se sovražnik pojavi, ali se vkopljejo. Nekrito ležanje zahteva nepotrebnih žrtev.

177-272. Borci menjajo položaj, če jih sili k temu sovražnikov ogenj, ali pa če hočejo ukaniti nasprotnika. Nov položaj morajo doseči neopaženo.

Vsak odmor med streljanjem izkoristimo s tem, da pregledamo in očistimo orožje in municijo, da pripravimo pasove L. s. in da izgradimo svoj položaj. Desetar določi borca, ki tudi v odmoru med streljanjem opazuje bojišče.

Izbor cilja in poraba municije

178-273. O izbiri cilja določa borbena naloga. Predvsem se moramo boriti proti cilju, ki najbolj ovira izvršitev borbene naloge. Prikrite cilje opazimo navadno le, kadar streljajo. Zaradi tega morajo desetarji in borci stremeti za tem, da odkrijejo ravno take cilje (po zvoku, s tem da dobro presodijo zemljišče). Če ni mogoče teh ciljev odkriti, bo pač desetar primoran, da zapove desetini streljanje proti predelom zemljišča, v katerih so ti cilji skriti, (da na primer pomaga sosedom pri vdoru ali jim pomaga pri prodiranju).

179-274. Borec strelja — v okviru svoje edinice — pri širokih ciljih oni del cilja, ki mu leži nasproti. Če je izbira cilja prepuščena borcu, si ta sam poišče svoj cilj.

180-275. Desetar naj zapove, koliko municije smejo borci porabiti, če more presoditi, s koliko municijo se bo mogla naloga izvršiti.

181-276. Desetar nadzoruje uporabo municije in skrbi za pravilno uporabo in za njeno nadoknado. Vedeti mora, s koliko municijo desetina razpolaga, kdaj in koliko municije sme edinica pričakovati.

Tarčna točka

182-279. Borec sam si izbere tarčno točko. Pri streljanju z L. s. in s puško na majhne cilje je najugodnejša tarčna točka tik pod ciljem in pri velikih ciljeh sredina cilja.

183-280. Pri izbiri tarčne točke proti ciljem, ki se premikajo v levo ali desno, moramo upoštevati hitrost premikanja in trajanje letenja krogle. To dosežemo s tem, da merimo pred cilj in spremljamo premikanje cilja.

Če žene stranski veter krogle mimo ozkih ciljev, se temu izognemo, da merimo nekoliko od cilja vstran proti vetru. Pri naraščajoči oddaljenosti se odklon poveča.

184-281. Disciplina in vzgoja za borbo s strelnim orožjem sta prva pogoja za uspeh. Disciplino držimo tudi v najtežjih trenutkih borbe s strelnim orožjem in tudi po velikih naporih, če se vedno ravnamo po smernicah, ki veljajo za uporabo orožja in za naše vedenje v borbi.

K temu spadajo:

a) izkoriščanje zemljišča v povečanje učinkovitosti streljanja in v lastno kritje,

b) skrbno nameščanje kobilice,

c) skrbna izbira tarčne točke in pazljivost pri sprožitvi,

č) preudarna razdelitev streljanja in premišljena uporaba municije,

d) neprekinjeno opazovanje starešin in nasprotnika.

Dokler ni še padlo povelje za streljanje, sme borec v desetini streljati le, če se mu nenadoma v neposredni bližini pojavi cilj, proti kateremu se mora vsled danih razmer takoj boriti in če ni desetar vsled posebnih vzrokov prepovedal streljanja. Borec izven desetine prične streljati po lastnem preudarku.

185-282. Dokler sovražnik uspešno strelja na nas, bo desetarju le težko voditi streljanje cele desetine.

Borci streljajo torej v okviru svoje desetine večinoma samostojno. Vsi borci pa morajo zaradi tega poznati bojno nalogo in vedeti, kako jo misli desetar izvesti. Desetar sme ogenj svoje desetine osredotočiti na en cilj. On nadzoruje streljanje svoje desetine. Praviloma zapove desetar, kdaj začne desetina streljati. Udeležujejo se streljanja, če mu njegove dolžnosti to dopuste ali če to zahtevajo razmere. Često vpliva na svoje borce le s svojim osebnim primerom.

186-283. Način otvoritve streljanja moramo prilagoditi razmeram in zemljišču. Če se prične borba s streljanjem — bodisi samo L. s. ali cele desetine — iz kritja, naj desetar, če je le mogoče, pred začetkom streljanja pokaže borcem cilj. On zapove postavitve vizirja, ki ga moramo namestiti še v kritju. Na povelje »**Na položaj! - pali!**« — »**Stellung! Feuer frei!**« zavzame L. s. ali vsa desetina v višini desetarja položaj, namestimo orožje predse in pričnemo takoj s streljanjem.

187-284. Če naj pričnemo borbo iz prikritega položaja, naj zapove desetar najprej zavzete polo-

žaja in potem pokaže cilj. V tem primeru moramo začeti z istočasnim streljanjem na dani znak (na primer s piščalko).

188-285. Če pa moramo s streljanjem pričeti hitro ali pa na odprtem zemljišču vpricho sovražnika, si večinoma izberejo vizir borci sami. Pri streljanju na cilje, ki zahtevajo posebno pažnjo, ki so zelo važni, katere je težko zadeti, strelja desetar z L. s.

189-286. Primer, ko začne streljati samo L. s. Desetar pokaže borcu 1 neopazno cilj, na primer: »Naravnost od bele hiše z zelenimi okni, desno $25/000$: strojnica! 600!« Če L. s. še ni pripravljena na streljanje, jo medtem borec 2 pripravi.

190-287. Primer, ko začne streljati vsa desetina. »Povej naprej! - vsa desetina!« »Poludesno na robu gozda strelci na drevesih, ki jih je mogoče razpoznati. Vsa desetina vizir 350!«. »L. s. 200 strelov - s košenjem!« »Na položaj - pali!«

191-288. Primer, ko začne s streljanjem prvo L. s., potem borci: »L. s.! Naravnost! Dimnik! Desno od njega v njivi strelci! 400! Na položaj - pali!«

Če se med streljanjem L. s. pokaže potreba po streljanju borcev: »Borci! Vizir 400! Isti cilj! Na položaj! Marš marš! Pali!«

192-789. Primer, ko mora hitro pričeti s streljanjem vsa desetina: »Vsa desetina! Na položaj! Marš marš! Pali!«.

193-290. Primer, ko začne s streljanjem posamezen dober strelec: »Naravnost zvonik! V desnem zgornjem oknu sovražni opazovalec! Kaplar J. odstrelite ga s puško! Vizir 350!«

194-291. Ko zapove desetar: »Ustavi ogenj!« — »Stopfen!« in praviloma takoj nato »Polno kritje!« — »Volle Deckung!«, prekinemo s streljanjem, zapustimo položaj in gremo v kritje. L. s. moramo izprazniti in pripraviti za takojšnjo strelno pripravljenost.

Če smo porabili množino municije, zapovedano za eno strelno akcijo, prenehamo samo s streljanjem, zaklopimo in gremo v polno kritje.

Povelji »Ustavi ogenj!« in »Polno kritje!« morajo vsi borci glasno povedati naprej. Vsa druga povelja podamo naprej le, če je potrebno. Med močnim hrupom zapove desetar: »Povej naprej!« — »Durchrufen!«. Nato borci glasno podajo vsa povelja naprej.

Nastopanje

Glej tč. 64-68

195-292. Istočasno nastopa vsa desetina ali pa samo poedini borci. Pri nastopanju v ohlapnih razvrstitvah ne smejo izgubiti desetarji vpliva na svojo desetino. Dokler le moremo, nastopamo v ozkih in globokih razvrstitvah.

196-293. Med uspešnim sovražnikovim ognjem mora desetina čim hitreje nastopati.

Desetar in borci poskočijo naprej tudi brez povelja, kadar

1. strelja na sovražnika topništvo, težko orožje ali sosedje,
2. prekine sovražnik svoje streljanje,
3. ovirajo sovražnika oklopna vozila,
4. letala prisilijo k molku sovražnikove postojanke ali njegovo topništvo,
5. megla slepi sovražnika.

197-294. Pri nastopanju si borci medsebojno pomagajo. Vedno moramo povezati streljanje s premikanjem. Medtem ko en del prodira, mora drugi streljati.

198-295. Dolžina skokov zavisi od lastne strelne premoči, od sovražnikovega ognja in od zemljišča.

Dolgi skoki dajo napadu potrebni zalet in polno izkoriščajo lastno streljanje.

Seveda nas včasih prisilijo razmere h kratkim skokom, ki ne dopuščajo sovražniku časa, da bi prišel do strela.

Posebno važnost moramo polagati na hitre, istočasne poskoke in na urno prodiranje.

199-296. Če k temu sili sovražnikov ogenj, zapove desetar nastopanje posameznikov. Ti ga izvajajo z nepričakovanimi skoki (če potrebno — tudi s plazenjem) v naprej, medtem ko drugi streljajo.

200-297. Če le mogoče, nastopamo iz kritja do kritja. Če teh ni, si jih moramo napraviti. Tudi poslužilca L. s. naj prodirajo pri ponovnih menjavah položaja posamič.

201-298. Desetina naj obide sovražnikov topovski ogenj, če to dopuščajo razmere in borbene naloge. Če pa to ni mogoče, preteče desetina tolčeni prostor med posameznimi presledki topniškega streljanja. Tako ko po poku, zvoku letenja izstrelka sklepamo, da bo udarilo v našo bližino, se vržemo na tla. Takoj ko se razleti izstrelek, poskočimo naprej. Vse to izvršimo, ne da bi čakali povelja; najbolje pa bo, če sledimo desetarjevemu zgledu. Topniški ogenj, ki nas ne moti, seveda ne sme prekiniti našega nastopanja.

202-299. Ko desetar n a p o v e n a s t o p a n j e, borci pripravijo vse za skok. Desetar naj pove, do kam naj se borci prebijejo.

Primer za povelja: »Pripravite se za spremembo položaja! Prihodnji skok do železniškega nasipa!«

203-300. Če je desetina v borbi s strelnim orožjem, morajo borci na to napoved zavzeti orožje in se po možnosti kriti.

Borec 1 po napovedi skrbi za L. s., borec 2 se pobriga, da bo v novem položaju dovolj streliva, katero si pravočasno vzame od borca 3; ta pa gleda na to, da ne ostane v starem položaju strelivo ali pribor.

Ostali borci pripravijo svoje orožje in opremo na skok. Ne pozabi zapreti nabojnice!

204-302. a) Na povelje »S k o k!« se vsi borci pripravijo na skok. Če ležijo, vzamejo puško v levico, se opro na desnico in čim bliže pritegnejo desno koleno, ne da bi pri tem dvignili gornji del telesa. b) Po kratkem presledku zapove desetar: »N a p r e j m a r š m a r š!«. Borci poskočijo in stečejo. Sovražnik ne bo mogel ujeti podobnega cilja, če hitro istočasno poskočimo, dirjamo in se urno vržemo na tla. c) Tek prekinemo na povelje »Popolno kritje!« ali »Na položaj!«. d) Pri vsem tem naj sledijo borci vzgledu desetarja ali vodnika.

205-303. Posamezno nastopanje desetar izrecno napove, n. pr.: »Nastopaj posamezno do ceste!«. Pri takem nastopanju naj borci izvedejo nastop čim bolj neenakomerno. Če naj izvršimo nastopanje s plazenjem, se ravnamo po navodilih, ki veljajo za plazenje poedinca po točki 67.

Naskok (juriš)

206-304. Naskok izvršimo le na desetarjevo povelje. On se prebije s svojo desetino čim bliže sovražniku, ne da bi pri tem desetina prišla v območje lastnega ognja, ki tolče sovražnika.

207-305. Ko se desetina med nastopanjem bliža razdalji na naskok, desetar strne svojo desetino okrog sebe, da bi pri naskoku s svojim zgledom kot predborec vplival na svoje moštvo. Nameravan naskok je treba javiti vodniku, po možnosti tudi sosednim desetinam, težkemu orožju in opazovalcu.

208-306. Že med nastopanjem se pripravi vsak borec za naskok: a) borci napolnijo svoje puške in nataknejo nož, b) metalci min pripravijo svoje mine, c) strelec L. s. jo pripravi za streljanje med premikanjem, d) pripraviti je treba tudi brzostrelko in pištolo, ki jo nosimo pripravljeno za strel v roki.

209-307. Pri naskoku potegne desetar s svojim osebnim zgledom desetino za seboj. On naskoči kot prvi pred vsemi.

210-308. Tik pred naskokom in med njim povečamo strelno hitrost. L. s. napada streljajoč v sredini desetine. Z bombami, brzostrelko, puško, pištolo, lopato, med gromkimi »Hura!«-klici zlomimo zadnji sovražnikov odpor. Vsi borci se udeležijo naskoka.

211-309. Trenutek po vdoru zahteva od desetarja posebne odločnosti in preudarnosti, da bo obdržal, kar je pridobil. Predvsem mora takoj urediti svojo desetino. Od razmer zavisi, ali desetina nadaljuje z nastopanjem v napovedani smeri, ali s streljanjem uniči bežečega sovražnika, ali pa odbije sovražnikov protinapad. Ujetnike takoj razorožimo in jih spravimo v zaledje.

212-310. Če se sosednim desetnam naskok še ni posrečil, jim pomaga desetina, ki je že vdrla v svoražnikove postojanke, s pospešenim ognjem svojega orožja.

Zasedba in obramba postojanke (splošno)

Glej točke 75-77, 282-312 in 390-421

213-311. Vsak borec mora braniti svojo postojanko do zadnje kaplje krvi.

Zasedba postojanke

214-312. Desetina mora poznati svojo borbeno nalogo, ki vsebuje območje, ki ga naj desetina drži pod ognjem, lego položaja desetine in čas, ko naj se prične s streljanjem.

215-313. Da bo desetina s svojim ognjem res obvladala dano ji območje, odgovarja desetar, ki določi položaj L. s. in smer njenega streljanja ter položaje posameznih borcev na eni ali obeh straneh L. s.

216-314. Lego položaja desetine moramo do skrajnosti prilagoditi zemljišču. Izkoristiti moramo pri tem prirodna kritja, kakor luknje, jame itd.

217-315. Položaj desetine, ki naj ne bo širši od 30 m, tvori več strelskih jam, v katerih se nahajajo po 2 do 3 borci. Strelske jame moramo neenakomerno razporediti po širini in globini v presledkih od 4 do 8 m. Če čas in prilike dopuščajo, jih povežemo z rovi.

218-316. Za L. s. pripravimo več položajev, iz katerih strelja izmenoma, dokler to dopuščajo prilike.

219-317. Če ne pričakujemo sovražnikovega napada, si moramo pred zasedbo postojanke dobro ogledati njeno okolico in izvršiti podrobne predpriprave. Desetarjeve

naloge pri tem so: ogled okolice, določitev postojanke desetine (položaj L. s., strelskih jam, dostopi do postojanke in položajev), priprave za izgraditev in izpopolnitev postojanke (nastop desetine, vkopanje desetine, objasnitev desetini borbene naloge in da pokaže smeri streljanja, umetno kritje). Medtem ko desetina dograjuje in izpopolnjuje postojanke, se desetar pobriga za zvezo s sosednimi edinicami in s težkim orožjem, določi razdalje do najvažnejših točk v sovražnikovi smeri, si ogleda kritje in kamuflažo s sovražnikove smeri, uredi službo v postojanki, pove, kje se nahajata med borbo vodnik in poveljnik čete, pregleda orožje in strelni pribor.

220-318. Če pa moramo zasesti postojanko med sovražnikovim ognjem, skrajšamo vse to delo času in prilikam primerno.

Obramba postojanke

221-319. Ob sovražnikovem napadu prične desetina s streljanjem šele na desetarjevo povelje, če to zahteva borbena naloga.

222-320. Poedini dobri strelci, že v naprej za to določeni, naj iz dobrega kritja streljajo prevsem na sovražnikove izvidnice, opazovalce, sle in starešine.

223-321. Ob sovražnikovem naskoku mora borec ne oziraje se na svoje lastno kritje sovražnika že v njegovem zaletu pobiti s pospešenim streljanjem do skrajnosti. Če pride do borbe moža proti možu, uniči borec sovražnika.

224-322. Če je sovražnik obšel desetino, strelja ta sovražnika v bok in hrbet in zadržuje sovražnikovo re-

zervo, ker le z žilavim vztrajanjem pripomore desetini do zmage.

225-323. Vsak starešina in borec si mora biti v sve-
sti načela: po končani obrambni borbi mora biti položaj
desetine zopet v njeni posesti.

Odstopanje

226-328. Če naj desetar brani položaj le določen čas,
že prej izbere svoji desetini po možnosti tak položaj, iz
katerega se bo lahko neopaženo umaknila, n. pr. na robu
vasi, gozda.

227-330. Ponoči zapustimo položaj v največji tišini
in istočasno.

228-331. Če moramo izjemoma odstopati podnevi,
veljajo ista načela kakor za nastopanje.

229-332. Če naj desetina odstopa v borbi, moramo
izkoristiti ugodna kritja, da ponovno obsipamo s svojim
ognjem nastopajočega sovražnika. Pri tem naj si poma-
gajo sosedne edinice. Dokler ena odstopa, zadržuje druga
sovražnika s svojim ognjem.

Desetina v izvidniški službi in na bojni straži

a) Splošno

Glej točko 107. in dalje

230-334. V izvidniško službo in na bojno
stražo pošljemo vedno vso desetino.

231-335. Ker nastopajo mnogokrat slučajji, ko mora
desetar v teh službah samostojno odločati, se mora vsak
desetar zavedati odgovornosti, ki jo ima.

Če ni bil za to službo posebno izšolan, naj se z razmišljanjem, pogovori in z debatami z drugimi desetarji pripravi na vse mogoče slučaje.

b) Desetina v izvidniški službi

232-337. Le v izjemnih slučajah, ko je važno le opazovanje, tvori izvidnico samo nekaj mož.

233-339. Močne izvidnice — več desetin pod vodstvom vodnika — prisilijo sovražnika, ki je pripravljen na obrambo, da izda svojo postojanko in vrsto svojega orožja.

234-340. Starešina, ki pošlje izvidnico, mora točno in podrobno povedati, kaj želi doznati. Vodja izvidnice obrazloži svojemu moštvu dobljeno nalogo in način, kako jo misli izvesti. Le če bo sleherni borec zapopadel nalogo in njeno izvršitev, bo delo izvidnice uspešno, čeprav bi morda odpadel njen vodja.

235-341. Razmeroma primerno je opremiti vodjo in moštvo izvidnice (specialka, itinerer, daljnogled, žepna svetilka, pištola za rakete, posebna municija in obleka, rezervna hrana).

Ponoči mora moštvo edinice poznati gesla.

236-242. Izvidnica se v svojem postopanju prilagodi zemljišču in nastopa od opazovališča do opazovališča. Čim bližje prihaja sovražniku, tem manjši so presledki med opazovališči.

Ko računa vodja na dotik s sovražnikom, se splazi z enim delom izvidnice naprej. Zaostali del krije njihov nastop ali pa mu sledi. Orožje je pripravljeno za strel.

237-343. Če naleti izvidnica na sovražnikovo izvidnico ali stražo, naj jo pusti v miru ali pa naj jo kar obide, kakor pač bolje ustreza izvršbi dobljene naloge. Če to ni mogoče, jo mora napasti in s silo izvedeti sovražnikovo glavino. V takih spopadih je najbolje, če preseneditimo sovražnika. Izkoristiti moramo vsako priliko, da ujamemo kakega sovražnika.

238-344. Izvidnica bo le tedaj izvršila svojo nalogo, če hitro pošlje poročila. Najboljše poročilo ne pomaga, če pride prepozno v roko onega, ki je poslal izvidnico. Če ni drugače zapovedano, mora vodja javiti prvi dotik s sovražnikom. Tudi poročilo, da v kakem odseku odnosno predelu ni sovražnika, je važno.

239-345. Vsak izvidnik mora pri nastopanju paziti na pot s tem, da si zapomni značilne točke zemljišča. Na enakomernem zemljišču, v noči, megli ali podobnih okoliščinah bo dobro, če si pot obeležimo. Če sovražnik prepreči vrnitev po isti poti, si izvidnica po možnosti izbere drugo pot ali pa se prebije s silo.

240-346. V noči naj izvidnica često obstane, leže, prisluškuje in opazuje. Pri spopadu — tudi podnevi — naj izvidnica predvsem uporabi hladno orožje.

Desetina na bojni straži

241-348. Službo bojne straže vrši često cela desetina ali celo več desetin. Bojna straža mora zavarovati počivajoče čete pred presenečenjem in sovražnikovim napadom. Če nima drugačnega povelja, mora straža braniti svoje položaje.

242-350. Ponoči, v meglenem vremenu, na nepregled-

nem zemljišču in v bližini sovražnika, je treba povečati število bojnih straž. Presledke naj zavarujejo manjše izvidnice.

243-351. Položaj — večinoma ob cesti ali poti — izberemo tako, da bomo mogli dobro opazovati in neovirano streljati tudi na večje daljave. Cesto ali pot zagradimo. Položaj naj bo krit in vezan z glavnino po skriti poti, ki omogoča nemoteno pošiljanje poročil in neopaženo pomoč pri sovražnem napadu. Položaje zasedamo po toč. 213—220.

244-353. Razmeram primerno določi desetar eno ali več stražarskih mest, kjer vršijo službo 1—3 borci. Ostali borci počivajo v pripravnem stanju, potem ko so zgradili položaj.

245-354. Stražar mora imeti podnevi dober pregled v smeri proti sovražniku, predvsem na ceste. Sam mora biti dobro skrit. Vsaj eno stražarsko mesto naj bo na kakem vzvišenem mestu. Ponoči in v megli stoji stražar v neposredni bližini ceste ali pota.

246-355. Desetar pouči svoje moštvo o splošni legi, nalogi in načinu, kako jo namerava izvesti.

On pregleda (izvidi) položaj v smislu toč. 243.

247-355. Desetar določi:

- a) lego položaja, borbeni položaj borcev in L. s;
- b) način izgraditve položaja;
- c) stražarska mesta, način in čas zamene;
- č) mesto ostalega moštva;
- d) način dajanja alarma;
- e) poskusno zasedbo borbenega položaja.

Desetar nadzoruje straže in njihovo zameno, zveze v sami postojanki in do glavnine in izvršitev svojih zapovedi. Ko je zasedel postojanko, obvesti o tem glavnino.

Ko desetar počiva, ga zastopa njegov namestnik.

Splošno navodilo za stražarje

248-356. Moštvo enega stražarskega mesta opazuje skupno. Kakor hitro opazi kaj sumljivega (posebno pri sovražniku) javi desetarju.

249. V slučaju nevarnosti ali napada da dogovorjeni znak za alarm. Izvidnicam javi svoja opazovanja. Znanim osebam ne brani izhoda in dohoda. Pri vseh ostalih pregleda njihova dovoljenja in izkaze. Kdor se ne more legitimirati, ga odpeljejo na desetarjevo povelje do najbližjega starešine. Vsakdo se mora na stražarjev klic ali znak ustaviti in na njegovo zahtevo povedati geslo. Stražar strelja na vsakogar, če se mu ne pokori.

Ponoči zaustavlja stražar s puško za strel vsakogar s klicem: »Stoj! — Kdo tam!?!« Stražar strelja na vsakogar, ki se po tretjem »Stoj!« ne ustavi. Klic odpade, če stražar nezmotno spozna, da se bliža sovražniku. Na poedince, ki se dajo spoznati kot posredovalci ali dezertjerji, stražar ne strelja. Zapove jim samo, da odložijo orožje in jih odpeljejo na desetarjevo povelje najbližjemu starešini, ne da bi se z njimi razgovarjali. Posredovalcem dobro zavežemo oči.

250-357. Stražar mora poznati stražarsko navodilo, ki vsebuje:

a) podatke o sovražniku in zemljišču;

b) označbo lastne desetine (n. pr. 2. desetina 3. čete na bojni straži, ob cesti od A—Z);

c) podatke o položaju izpostavljenih in sosednjih edinic in način zveze z njimi;

d) podatke o položaju glavnine, najbližjo pot do nje in način poročanja;

e) označbo zemljišča, ki ga je treba posebno pazljivo opazovati;

f) podatke o postopku pri sovražnem napadu;

g) geslo.

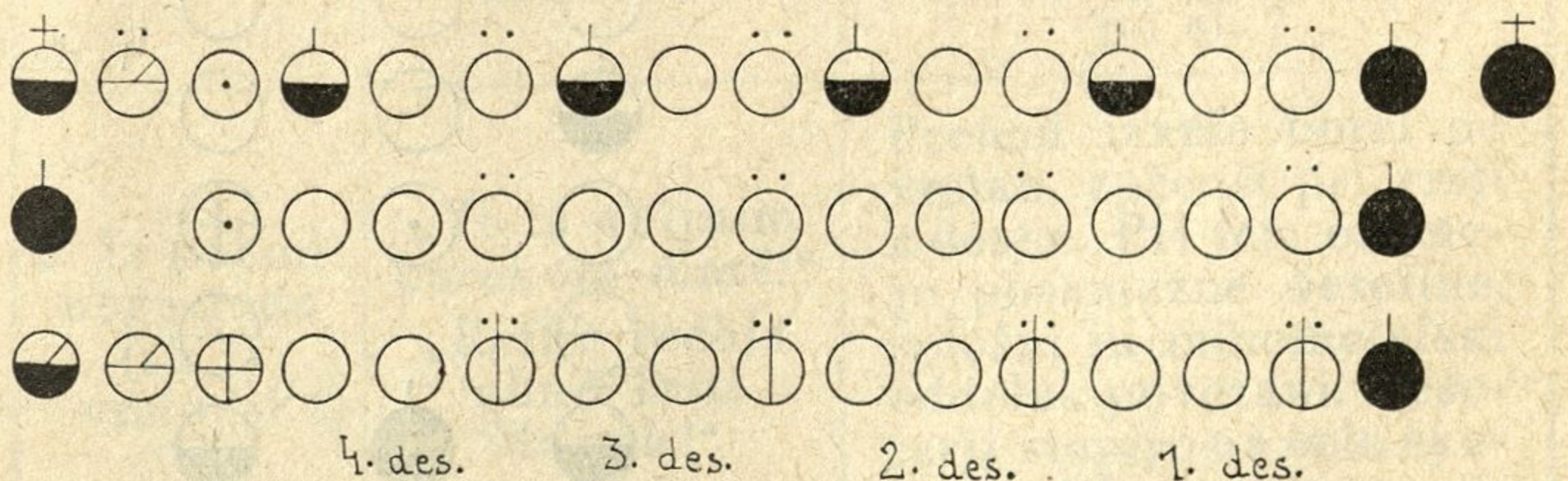
C. POUK Z VODOM

I. Splošne odredbe

251-420. Vod tvorijo: vodnik, splošni oddelek, 4 desetine in oddelek minometalcev.

252-421. Vodnik je vodja in predborec svojega voda in pomaga četnemu poveljniku. S svojim zgledom vliiva v nevarnosti svojim borcem samozavest, mir in prisotnost duha ter vzpodbuja k izpolnjevanju dolžnosti. Dobro mora poznati značaj, sposobnosti, lastnosti in uporabljivost svojih borcev. Naj jim bo tudi prijatelj in svetovalec, naj vzbuja v njih veselje do službe in podjetnost. Krepi naj tovarištvo v svojem vodu.

253-422. Splošni oddelek voda tvorijo: vodja splošnega oddelka, 2 sla, ki naj imata vsak svoje določene dolžnosti (opazovalec, signalist, zveznik s četo) in bolničar.

Sl. 6. Vod v frontu

II. Strnjena razvrstitev

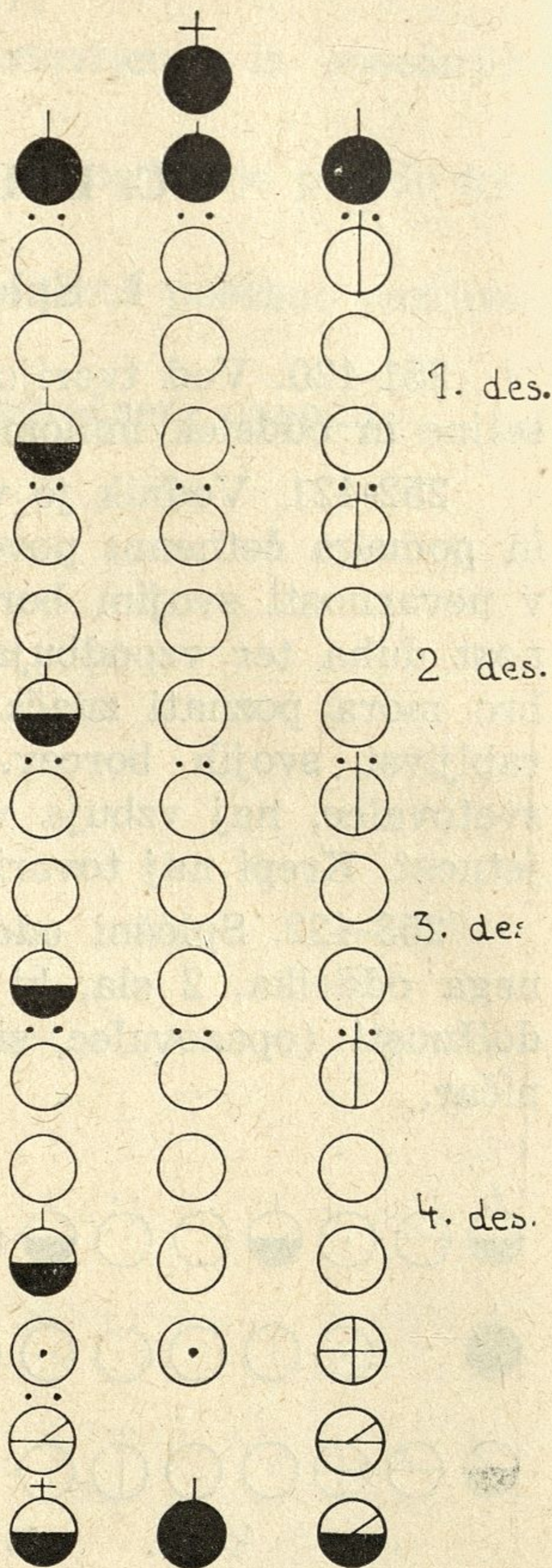
254-424. Oblike strnjene zvrstitve so:

a) front — »die Linie« (sl. 6), b) pohodni red — »die Marschordnung« (sl. 7), c) vrsta — »die Reihe« (analogno sl. 1. za desetino — vidi pouk desetine).

255-425. Za pohod, tek, obrate in lezi veljajo točke 11 do 16, 18 in 26 do 27 (pouk posameznika).

256-426. Razvrstitve in prehode izvajamo v voljnem koraku ali pa v teku.

Po izvršeni razvrstitvi ali prehodu korakamo, razen točke 257/1 a, z voljnim korakom dalje.

Sl. 7. Vod v pohodnem redu

Označba željene spremembe	Potrebna povelja	Način izvedbe
<p>Na mestu: 1. Iz fronta (sl. 6) v pohodni red (sl. 7) v bočno stran</p>	<p>a) „Na-desno!“ Rechts-um! Abteilung (im Gleichschritt-ohne Tritt) Marsch!</p>	<p>Vodnik stopi na svoje mesto po sl. 7. Čelo obstane po izvršenem obratu, ostali borci povečajo v nazaj razmak na 80 cm, zmanjšajo presledke, krijejo čelo, obstanejo mirno</p>
<p>Na mestu: 1. Iz fronta (sl. 6) v pohodni red (sl. 7) v isti smeri</p>	<p>b) „Pohodni red-desno-vod marš!“</p>	<p>Vodnik stopi na pripravljeno povelje na svoje mesto. Po obratu borci povečajo med hojo razmak na 80 cm, zmanjšajo pa presledke</p>
	<p>c) „Pohodni red-voljnim korakom marš!“ „Marschordnung rechts-ohne Tritt Marsch!“</p>	<p>Desnokrilni desetar stopa naravnost, desetarja za njim skočita na njegovo desno stran. Borci izvršijo obrat na desno, slede desetarjem in v hoji tvorijo pohodni red po sl. 7</p>
<p>2. Iz pohodnega reda (sl. 7) v vrsto (sl. 1)</p>	<p>„Vrsta voljnim korakom-marš!“ „Reihe rechts ohne Tritt Marsch!“</p>	<p>Prehod izvrše borci po vrstah, začeni pri vrsti z desne. Pri tem ostanejo posamezne desetine, splošni in minometalski oddelek povezani. Desetarji stopijo na čelo svojih desetin</p>

Označba željene spremembe	Potrebna povelja	Način izvedbe
V premikanju: 3. Iz fronta v pohodni red	„Na-desno!“ ali „Pohodni red-na-desno!“ „Rechts-um!“ oder „Marschordnung rechts!“	Povelje izvrše borci po točki 124/1 b
4. Iz pohodnega reda v front	a) Front-levo-marš, marš!“ „In Linie links marschirt auf-Marsch!“ (Marsch! Marsch!) b) „Na-levo!“ „Links-um!“	Levokrilni desetar koračka v prvotni smeri. Levi red izvrši obrat v polulevo in priključi v desno, tudi srednji in desni red z desetarjema vred izvršita obrat v polulevo in v kritju po levem redu izvršita povelje. Že med izvedbo poskrbijo borci za predpisani razmak in presledek Vodnik stopi na svoje mesto. Borci povečajo razmak na 80 cm in zmanjšajo presledke
5. Iz pohodnega reda v vrsto	„Vrsta-marš!“ „Reihe-rechts!“	Povelje izvedemo po točki 124/2
6. Iz vrste v pohodni red	„Pohodni red-marš, marš!“ „In Marschordnung links marschirt auf-Marsch!“ (Marsch! Marsch!)	Borci tvorijo v levo pohodni red. Vodnik in desetarji pohitijo na svoja mesta po sl. 7

Sestavljanje pušk

258-418. Puške sestavljamo ob robu poti. Če nosijo borci poleg pušk še drugo opremo (l. s., municijske zabojčke, rezervne cevi itd.) sestavijo borci iz voljnega stava puške na povelje ali na znak »Sestavi puške!« — »Setzt die Gewehre zusammen!«. Pri tem odlože tudi ostalo opremo.

259-429. Brez opreme izvedejo borci sestavljanje pušk eksercirno na povelje »Sestavi — puške!«

260-430. Puške sestavijo borci v piramide po tri puške. Borci brez puške ostanejo na svojem mestu.

261-431. Na pripravljajno povelje »Sestavi!« izvrše v pohodnem in eksercirknem redu (pri četi, borci desnega reda obrat »na levo«, borci srednjega in levega reda obrat »na desno«. Borec srednjega in desnega reda postavi svojo puško z desnico na stopala s cevjo nagnjeno v desno. Na »puške!« poda borec levega reda z desnico svojo puško do puške borca srednjega reda, borec desnega reda nagne svojo puško v levo. Nato sestavijo vsi trije borci svoje puške. Borci odstopijo od piramid in se obrnejo v prvotno smer, stojijo »Na mestu voljno!«. Kolesarji, vozači in jahači razjahajo.

262-432. V frontu izvrše na povelje »Sestavi!« borci prve in druge vrste »na levo krog«. »Na puške!« sestavijo isti borci kakor v pohodnem redu svoje puške. Vse ostalo po toč. 261.

263-434. Na povelje »K orožju!« — »Gewehre in die Hand!« izvrše borci iste obrate kakor pri sestavljanju, vzamejo puške in poberejo odloženo opremo. Kolesarji, vozači in jahači sedejo na kolesa, vozove, odnosno na konje.

III. Razvitje

a) Splošne odredbe

264-435. Pod razvitjem razumemo razvrstitev voda po globini ali po globini in širini. Edinico razvijemo, če moramo računati z borbo ali če je iz kakega drugega vzroka potrebno, da zrahljamo oblike.

265-436. Po razvitju pohiti vodnik s splošnim oddekom naprej, da izvidi najboljšo možnost približanja in da si sam ustvari sliko o sovražniku, njegovem ognju in o zemljišču.

266-437. Predele, ki ležijo v sovražnem ognju ali ki so odprti sovražnikovemu pogledu, obidemo, če le moremo.

267-438. Če se nahaja vodnik daleč pred vodom, zapove razvitje na njegov znak »Pripravljenost k borbi« (kroženje iztegnjene desnice nad glavo) po rangu najstarejši starešina v vodu.

268-439. Stik z vodnikom vzdržuje prednja desetina, pri treh nastopajočih desetinah srednja, pri dveh pa desna.

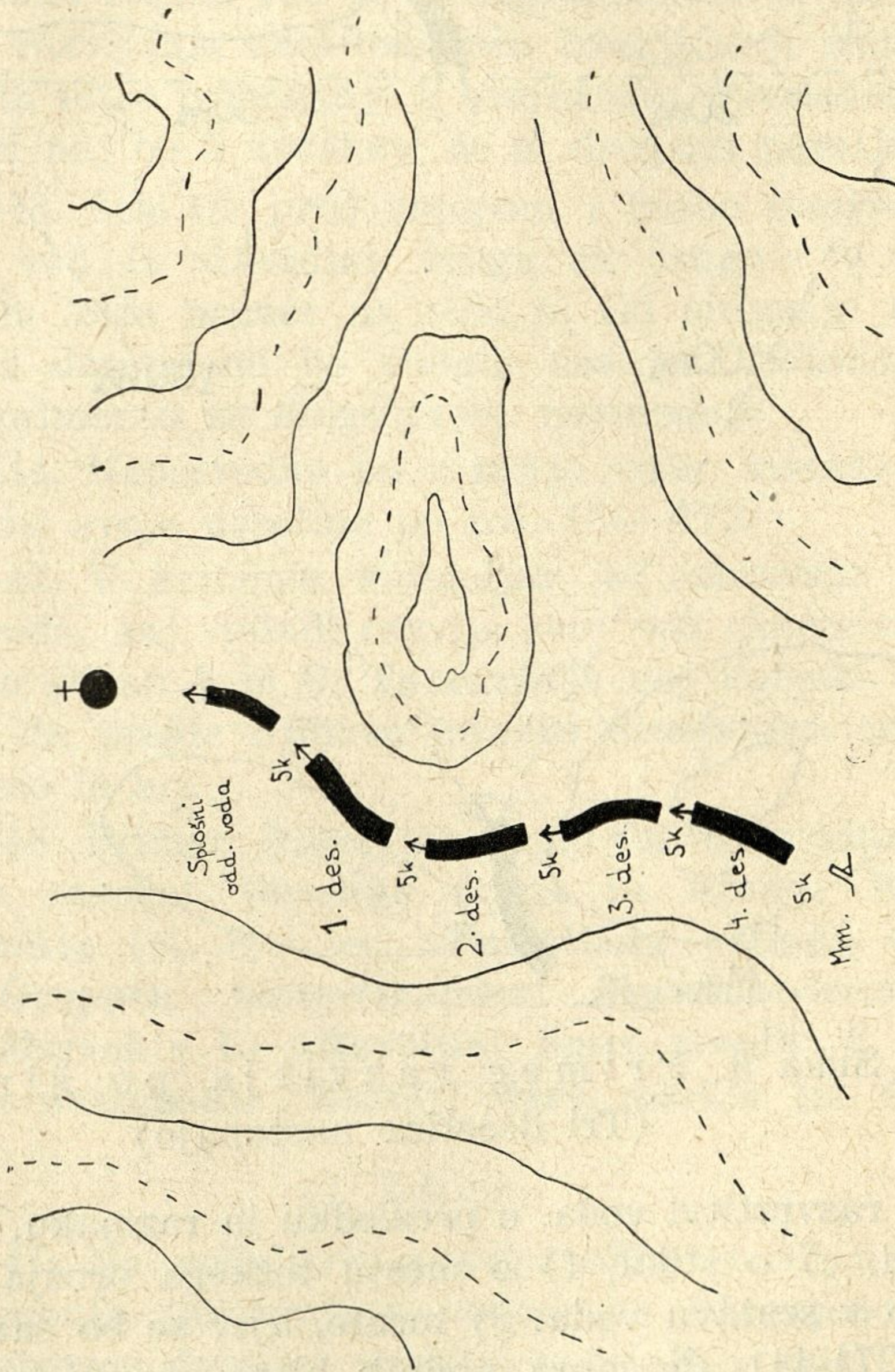
269. Če ni dal vodnik drugega povelja, mu sledi desetina, ki vzdržuje stik (sl. 8 in 9).

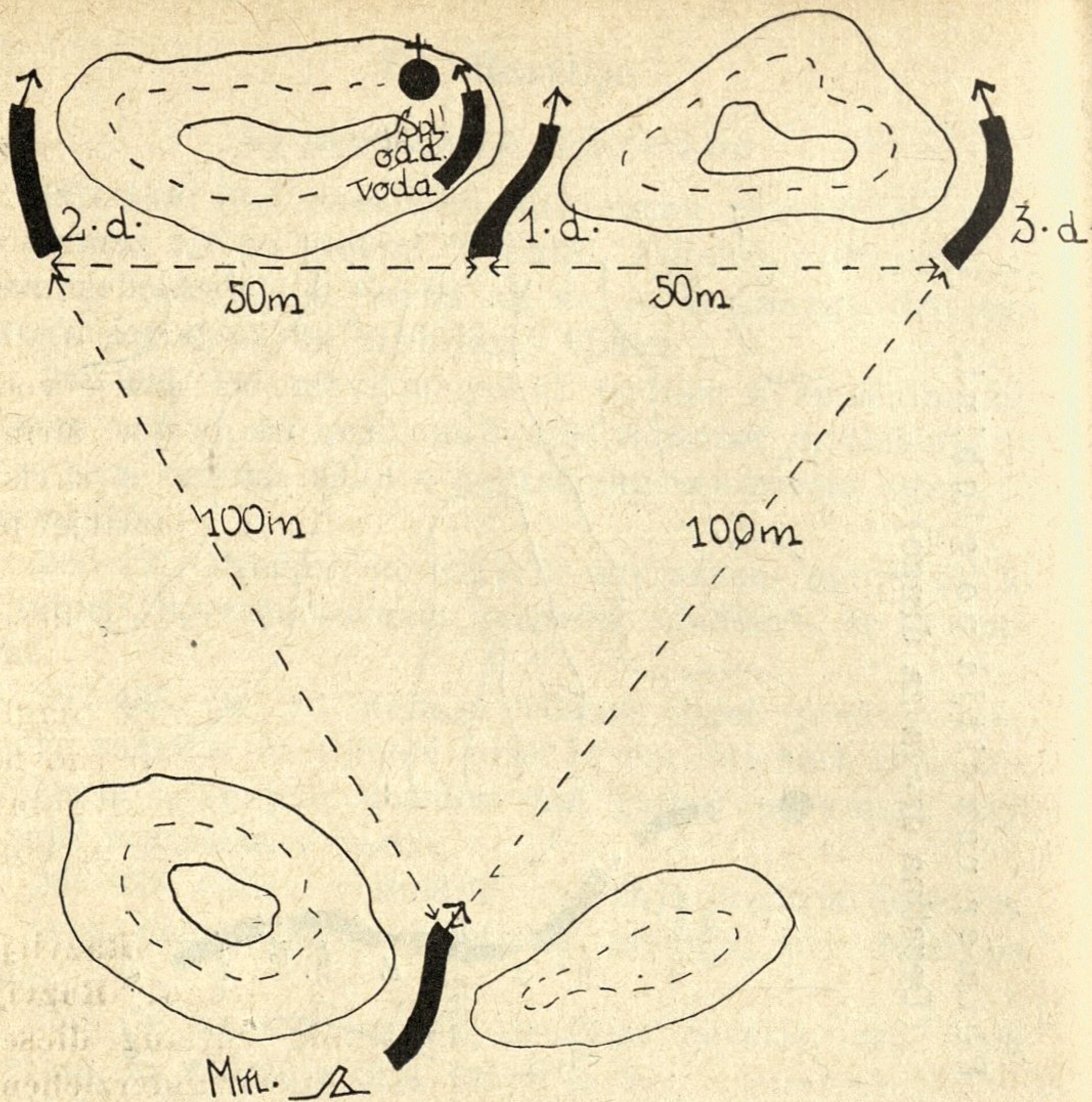
V tem primeru si sledijo desetine v borbenem redu s presledkom petih korakov od borca do borca, če ni vodnik izrecno zapovedal drugače.

Razvrstitev, presledek in razmak poedinih desetini določijo njihovi desetarji. V našem primeru nastopajo desetine še v borbenem redu. Vodnik in splošni oddelek hitita pred vodom.

270-440. Pred razvitjem naj vodnik pove desetarjem podatke: a) o sovražniku in lastni situaciji, b) o nameri,

Sl. 8. Primer razvítja po globini:
(Desetina druga za drugo)

Slika 9. Primer razvitja po širini
(Tri desetine nastopajo)

c) o razvrstitvi voda, o presledku in razmaku, d) o poti, smeri, e) o stiku, f) o mestu težkega orožja in vozov, če so v sestavu voda, g) mesto, kjer se bo sam nahajal.

271-441. Če mora vodnik hitro razviti vod, zapove najprej razvitje in med razvijanjem poda potrebne podatke.

b) O b l i k e

272-442. Za nastopanje in približavanje k sovražniku moramo razviti vod po globini kakor n. pr. na sl. 8. Ta način razvijanja nam omogoča izkoriščanje zemljišča za kritje in hitro približanje k sovražniku. Presledek med desetiniami naj bo 5 korakov, če ni drugega povelja.

273-443. Šele tik pred vstopom v borbo razvije vodnik svoj vod iz »Desetine druga za drugo!« v širino kakor nam kaže primer na sliki 9. Od situacije zavisí, s kolikimi desetiniami bo vodnik nastopal. Razvitje po širini ni primerno za dolgotrajno nastopanje.

274-444. Neposredno po razvitju voda, morajo desetarji razviti svoje desetine po toč. 151—172.

275-445. V kritičnih situacijah, ki zahtevajo naglo razvitje voda, naj vodnik razvije svoj vod eksercirno na povelje po slikah 8 in 9. Ta razvitja naj vodniki dobro uvežbajo, da preide njihova izvedba desetarjem in borcem v meso in kri.

276-446. Primeri povelj za naglo razvitje: »**Razvitje vzdolž te zaseke! Desetine druga za drugo! Razvij, Marš, marš!**« (sl. 8). — »**Entfaltung entlang dieser Mulde! Gruppen hintereinander! Auseinanderziehen! Marsch! Marsch!**« b) »**Razvijte! Smer zvonik! 2. in 3. desetina v nastopanje! Razvij! Marš, marš!**« (sl. 9).

c) Z b o r

277-447. Na vodnikovo povelje »**Zbor!**« ali na njegovo znamenje (kroženje z vodoravno iztegnjeno desnico) se zberejo desetine v obliki pahljače v smeri proti vodniku ali proti določeni točki. Desetarji poveljujejo zbor tik pred vodnikom ali določeno točko.

Vod se zbere vedno v pohodni red. Borci hitijo po najkrajši poti in brez oklevanja (toč. 170—172).

IV. Borbeni pouk

Splošna navodila o nalogi in vodstvu

278-448. V napadu, pri naskoku in pri protisunku potegne vodnik s svojim osebnim zgledom vod za seboj. V obrambi je on žarišče odpora.

279-449. Vodnik uravnava svoj postopek v smislu dodeljene mu borbene naloge. Sam se odloči za sredstva in način, kako jo bo izvedel najbolje, najhitreje in z najmanjšimi žrtvami.

280-450. Vodnik vodi svoj vod in njegovo orožje s svojim zgledom in s povelji, ki jih prilagodi situaciji (primerjaj odgovarjajočo točko v »Pouku čete« tč. 348 in dalje).

281. Dokler razmere dopuščajo, mora vodnik dajati povelja svojim desetarjem ustno s točke, ki nudi razgled po bojišču. V odločilnih trenutkih ne sme odpoklicati desetarjev od njihovih desetin.

Napad

282-451. V svojem nastopanju izkorišča vod netolčene predele in ogenj lastnega težkega orožja in topništva. Do zadnjega trenutka razvit po globini nastopa čim hitreje in z najmanjšimi izgubami. Tik pred vstopom v borbo se razvije po širini.

283-452. Zaporedoma naj vodnik poveljuje najprimernejše razvitje svojega voda in zemljišča, katerega naj vod osvoji.

284-453. Dokler situacija dopušča, nastopajo večji deli voda ali pa ves vod v čim daljših skokih. Vodnik zapove n. pr.:

»Povej naprej! Vod v skokih preko vrta do gozda! Vod! Skok! - Naprej, marš, marš!« — »Durchrufen! Ganzer Zug macht einen Sprung bis in den Wald. Sprung! Auf! Marsch, Marsch!«

285-454. Ko se sovražnikov odpor poveča, mora vodnik svoje nastopanje prilagoditi morebitnemu težkemu orožju in tesno sodelovati z njim. Že prej se mora s poveljniki istega dogovoriti o vsem potrebnem.

286-455. Vod izkorišča za hitro nastopanje vsak presledek v sovražnikovem ognju in uspeh streljanja sosednih edinic ali težkega orožja. Ko si pa mora za hitro nastopanje pomagati z lastnim orožjem, prične vod na vodnikovo povelje s streljanjem.

287-456. Pri nastopanju preko odprtega zemljišča bo vodnik prisiljen, da začne s streljanjem svojih L. s. (lahkih strojnic) že na srednje razdalje. Ogenj lahkih strojnic morajo podpirati borci s svojim streljanjem.

288-458. Vodnikov b o r b e n i n a č r t za napad naj se opira na: a) presojo sovražnika (cilj napada? Katero sovražnikovo orožje moram izločiti?), b) presojo lastne situacije (katero orožje mu more pomagati pri napadu? Koliko časa imam na razpolago?), c) na presojo zemljišča (po kateri poti se približam najbolje do razdalje za naskok? Kje so najugodnejši položaji za orožja, ki podpirajo napad?).

V smislu tega borbenega načrta sledijo b o r b e n e n a l o g e za desetarje.

289-459. Napad naj sovražnika kar najbolj objame. Vodnik naj si prizadeva, da pošlje svoje desetine v obliki klešč iz raznih smeri proti cilju napada. Vrzeli v razvrstitvi sovražnikove obrambe omogočajo še bolj napad v obliki klešč. Sovražnik pri takem napadu ne more osredotočiti svojega ognja.

290-460. Razčlenjenost samega zemljišča bo narekovala vodniku, kje naj izvede njegov vod napad in kako (z naskokom ali s streljanjem in potem z naskokom). Potrebno pomoč s streljanjem nudijo napadajočemu delu voda ostali deli, minometalski oddelek in morebitna težka orožja.

291-461. Često bo zapovedal vodnik, naj obstreljujejo kako sovražnikovo odporno točko frontalno, medtem ko izvedejo desetine naskok (sunek) ob straneh. Zasedbo te odporne točke in čiščenje zemljišča prepusti edinicam, ki nastopajo za njim.

292-462. Vsakemu orožju, ki pomaga pri napadu, mora vodnik zapovedati k d a j naj prične s streljanjem in k a m naj strelja.

293-463. Minometalskemu oddelku odredi vodnik cilj, ki najbolj ovira prednjo desetino v njenem nastopanju do razdalje za naskok. Ko dosežejo prednje desetine črto, ki jo je vodnik že prej pokazal, morajo minometalci prenehati s svojim dejstvom.

294-464. Primeri za borbene naloge: a) »Desetina X bo podpirala od tu frontalno nastopajoči vod, ki bo skušal objeti sovražnika. S streljanjem prične proti pokazani odporni točki, ko se bom pojavil z vodom izza skednja.« b) »Vaša desetina naj zasede mlin na desni in naj dejstvuje z boka pokazano sovražnikovo odporno točko, ko bom od tu frontalno naskočil z vodom.« c)

»T. s. (težka strojnica) in minometalci bijejo od tu na pokazani cilj napada, dokler ne prodre vod iz gozda. Pali!« d) »Minometalci naj obstreljujejo cilj napada. Obsujejo naj cilj, ko bo vod izvršil od tu napad. Ko doseže vod ono podolgovato njivo, posejano z žitom, naj prenesejo ogenj na sovražnika ob cestnem nasipu.«

295-465. Deli voda, ki ne naskakujejo, predvsem minometalci, pomagajo naskakujočim desetinam s svojim hitrim in dobro usmerjenim streljanjem proti vdorni točki. Ko bodo pa s svojim streljanjem ogražali lastne borce, prenesejo svoj ogenj na sovražnika, ki se nahaja levo, desno ali za vdorno točko.

296-466. Kakor hitro je orožje pripravljeno za streljanje, ki naj podpira napad, vodnik o s e b n o popelje svoje za naskok določene desetine. Le če bodo desetarji in borci dobro poznali in pravilno razumeli dobljeno borbena nalogo, bodo mogli pravilno nastopati tudi v najhujšem bojnem hrupu na vodnikov znak ali klic, da, celo samostojno.

297-467. Pred samim naskokom okrepi vodnik naskakujoče edinice z desetinami, ki so bile zadaj. Vse desetine se pripravijo za naskok (toč. 208).

298-468. Neposredno po zadnjih streljih minometalcev se morajo naskakujoče desetine toliko približati vdornemu cilju, da lahko uporabijo svoje orožje za borbo moža proti možu.

299-469. Na vodnikovo povelje: »Skok — naprej! Marš, marš!« jurišajo borci. Vodnik juriša z avtomatskim orožjem (pištolo ali brzostrelko) v roki pred svojimi borci.

300-470. Po posrečenem prvem vdoru zbere vodnik

svoje naskakujoče desetine in nadaljuje z napadom ali pa zasleduje sovražnika.

301-471. Če je sovražnikova obrambna postojanka razvrščena po globini, ali če se opira na kako vas, gozd, skupino živih mej, ne bo sovražnikov odpor strt s prvim vdorom. Za ureditev voda pa najbrže ne bo časa, zaradi tega bo potek borbe sam zahteval, da sodelujejo v nadaljevanju borbe poedini oddelki, deli voda, desetine, ki ne pripadajo istemu vodu. Vodstvo take borbene skupine prevzame najbližji starešina (vodnik, vodja splošnega oddelka, desetar) iz lastnega nagiba, ne da bi čakal povelja za to.

302-472. Vodja borbene skupine nadaljuje z napadom ali naskokom na najbližjo sovražnikovo odporno točko in postopa povsem po navodilih, ki veljajo za napad voda.

Obramba

(Glej toč. 213—229.)

303-473. Vodnik mora poskrbeti, da bo njegov vod vedno pripravljen za obrambo. V obrambni borbi bo vlival svojemu moštvu odporno moč le s svojim mirom in vzornim osebnim vedenjem. Vodnik vztraja do zadnje kaplje krvi in je prvi v protisunku.

304-474. Vodnik izvidi po možnosti s svojimi podrejenimi obrambno napravo poedinih desetin. Na licu mesta izda prva navodila za ureditev obrambe (toč. 215 do 219). Pri tem jim pokaže na zemljišču, kje teče glavna borbena črta, meje odsekov, globino voda in cone streljanja. Zapove lego in izgraditev položajev desetin, izkoriščujoč pri tem do skrajnosti zemljišče. Odredi posameznim desetinam borbena nalogo v skladu z borbena

nalogo čete. B o r b e n a n a l o g a naj vsebuje podatke o položaju desetine, njenem strelnem območju, kdaj in proti kakim ciljem naj prične desetina streljati. Vodnik naj pove desetarjem, kako si je zamislil izvedbo obrambe.

305-475. Vod mora z ognjem svojega orožja obvladati vse dodeljeno zemljišče. Z ozirom na to nujnost naj vodnik razporedi svoje desetine. Način streljanja vsega orožja v vodu uredi vodnik v skladu s strelnim načrtom čete.

306-476. L. s. (lahka strojnica) voda naj dopolnjuje streljanje morebitnih T. s. Vodnik določi L. s., ki naj kot prva prične iz začasnih položajev s streljanjem. Določi naj strojnico, ki prične s streljanjem šele iz bližje bližine, ko ne bo našel sovražnik v svojem naskoku nobenega kritja več. Vodnik naj določi, kateri položaji naj delujejo v bok pred glavno borbena črta, ne da bi pri tem pozabil na njihovo frontalno varnost.

307-477. Svojim minometalcem določi vodnik taka mesta, da bodo mogli streljati v kritja neposredno pred glavno borbena črta, katera ne tolče niti ogenj strojnic niti ročne bombe.

308-478. V globino glavnega bojišča razporedi vodnik svoje desetine, tako da: 1. morejo streljati skozi vrzeli pred glavno obrambno črta; 2. morejo uničiti sovražnika, ki je vdrl v obrambno črta; 3. morejo s protisunkom vreči sovražnika iz obrambne črte; 4. morejo zavarovati neščitene boke; 5. jih more ponoči in pri megli uporabiti kot zaporo (zaščito) pred in med postojankami desetin.

309. Vodnik naj pripravi in uvežba, če situacija dopušča, protisunke. Te protisunke naj podpira lahko orožje desetin, ki so razvrščene bolj zadaj.

310. Za svoj splošni oddelek naj izbere vodnik tak položaj, s katerega bo imel z desetnimi zvezo s pogledom in s katerega bo mogel osebno upravljati lahko orožje, ki strelja pred najbolj ogroženi del dodeljenega mu odseka.

311-480. Potem ko je vodnik zasedel s svojimi desetimi položaj, ki mu je bil določen, odredi opazovalca bojišča, vzpostavi zvezo z opazovalci težkega orožja in topništva ter pošlje načrt o razvrstitvi svojega voda in o njegovem strelnem območju poveljniku čete.

Z bojnimi stražami, izvidnicami, s tem, da ponoči in v megli okrepi prvo borbena črta, zavaruje svoj vod pred presenečenjem s strani sovražnika.

312-481. Če vdere sovražnik v vodov odsek, ga mora vod pregnati ali pa uničiti. Vsak sovražnikov vdor mora vodnik takoj javiti četi.

Vod na bojni straži

(Točke 241—250)

313-482. Vod na bojni straži mora določeno mu postojanko pripraviti za obrambo in jo tudi obraniti. Vodnik mora položaj tako izbrati, da ga bo mogel neopaženo opustiti. Podnevi se zavaruje bojna straža pred sovražnim presenečenjem s stražarji, ponoči in v slabem vremenu še z izvidnicami in s stražarji, ki prežijo precej pred bojno stražo na sovražnika predvsem ob komunikacijah.

Ob povečani pripravljenosti, zvečer in zgodaj zjutraj podvoji vodnik stražarje. Vse desetine so pripravljene za borbo.

314-484. Vodja bojne straže pripravi vse potrebno

za odstopanje na glavno borbeno črto, tako da more odstopati na kratek poziv ali znak.

315-485. Za izvedbo načrtnega odstopanja mora dati vodnik svojim desetnam sledeča navodila: 1. kakšna je naloga in kakšen je namen voda, 2. naloga in pot desetine, 3. kako namerava zavarovati odstopanje s postojanke, 4. novi položaji pred glavno borbeno črto, 5. položaj v glavni borbeni črti, 6. čas odstopanja (na znak povelje ali geslo).

316-486. Pri odstopanju se ravnamo po toč. 241 do 250 in odgovarjajočih točkah pouka s četo.

D. POUK S ČETO

I. Splošne odredbe

317-488. Četo tvorijo: četni poveljnik, trije vodi po štiri desetine in splošni oddelek.

318-489. Osebnost četnega poveljnika se zrcali v morali, disciplini in borbeni pripravljenosti čete.

319-490. Po začasni formaciji slovenskih čet tvorijo splošni oddelek: 1. četni narednik, 2. računski narednik, 3. vodja splošnega oddelka, 4. pisar, 5. čevljar, 6. krojač, 7. dva kuharja, 8. bolničar, 9. trobentač, 10. trije sli, ki naj imajo svoje določene dolžnosti (signalist, opazovalec, zveznik itd.), 11. orožar, 12. skladiščnik, 13. komesar, 14. trije vozovi s 6 konji. Od naštetih mož splošnega oddelka naj jih bo nekaj na kolesih.

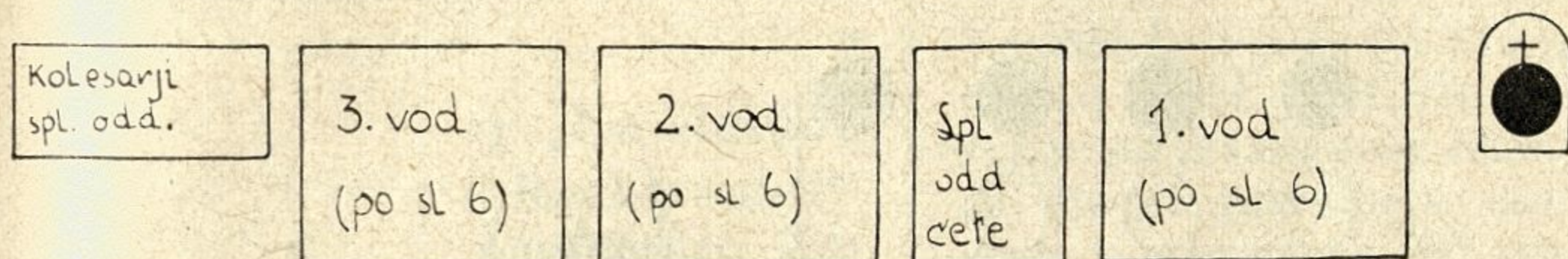
320-491. Dolžnosti vodje splošnega oddelka so: organizacija opazovanja bojišča, zveza in poročanje višjim in nižjim edinicam; s spretnim izkoriščanjem zemljišča naj svoj oddelek bodisi v prirodnem ali umetnem kritju skrije pred sovražnim opazovanjem, nadzoruje sle pri signaliziranju.

Vsak mož splošnega oddelka ima svojo določeno nalogo in opremo za to nalogo.

321-493. Četni narednik skrbi za oskrbo čete z orožjem, municijo, hrano in ostalo opremo. On vodi gospodinjstvo čete. Če izpade v borbi kak vodnik, vskoči na njegovo mesto.

II. Strnjena razvrstitev

322-494. Oblike strnjene razvrstitve so: a) front — die Linie (sl. 10), b) eksercirni red — die Exerzierordnung (sl. 11), c) pohodni red — die Marschordnung.

Sl. 10

323-495. Četa koraka v eksercirnem redu skozi mesta in pri pozdravljanju.

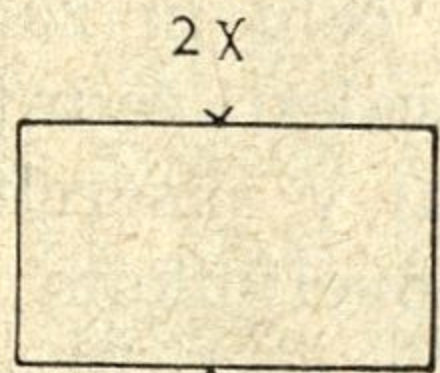
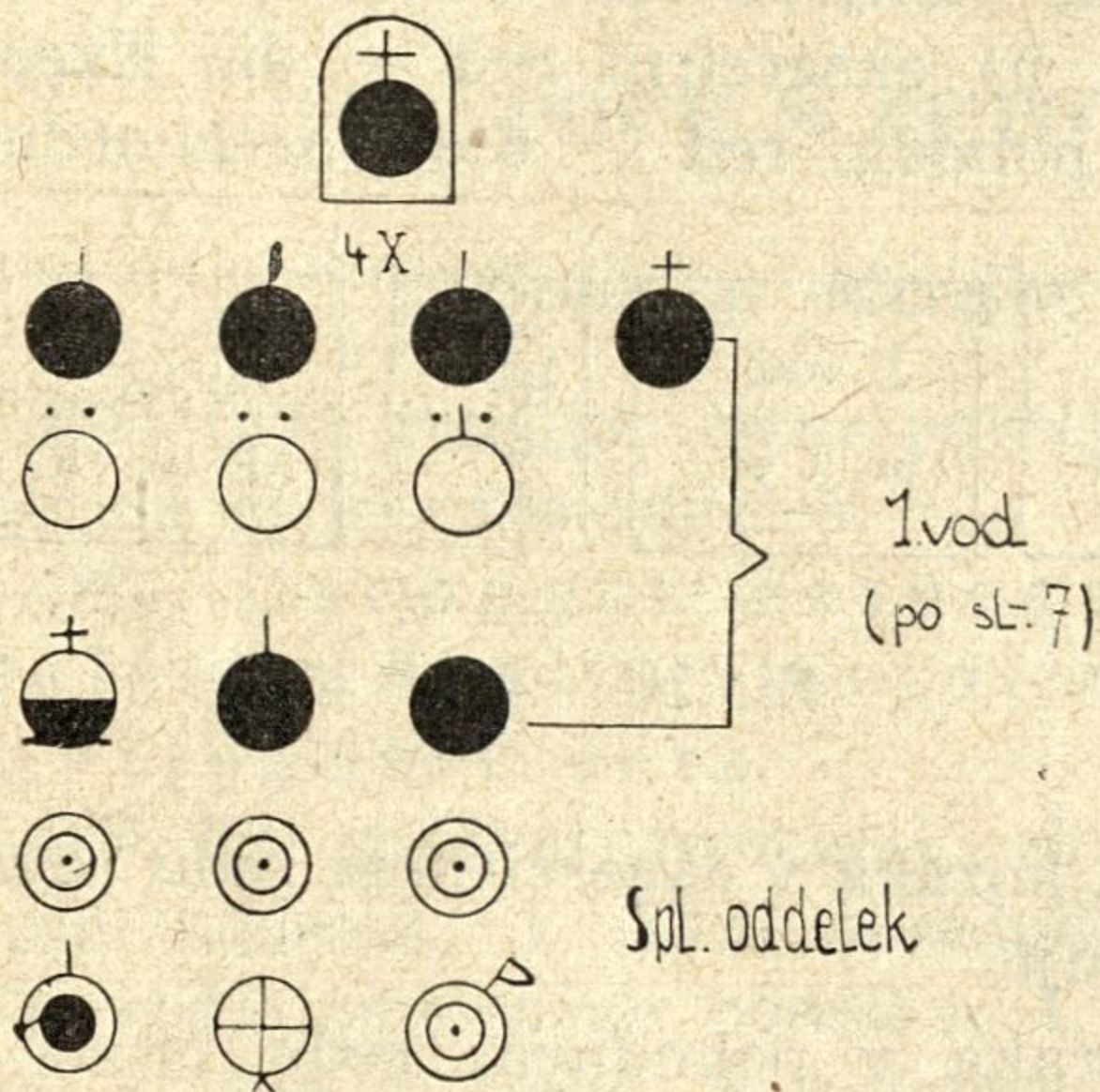
324. Četa koraka v pohodnem redu izven mest in po zemljišču. Vodniki korakajo na čelu in začelju čete.

Vodnik zadnjega voda mora korakati zadnji.

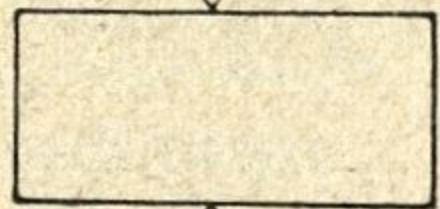
Razmaki med posameznimi vodi v eksercirnem redu znašajo 2 koraka, med četnim poveljnikom in prvim vodom 4 korake. V pohodnem redu zmanjšamo te razmake na 80 cm. Drugih razlik med pohodnim in eksercirnim redom ni.

325-496. Za pohod, tek, obrate in lezi veljajo točke 237-242 in 18.

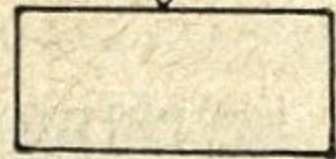
326-497. Razvrstitve in prehode izvršimo v voljnem koraku ali pa v teku; le v eksercirnem redu korakamo po izvršenem povelju dalje »v korak«, sicer pa z voljnim korakom.

2.vod kakor 1.

3.vod kakor 1. in 2.

kolesarji sploš. oddelka

Četni narednik na kole su

Sl. 11

Spremembe oblik

Označba željene oblike	Potrebna povelja	Način izvedbe
Na mestu: 1. Iz fronta v eksercirni red	a) „Na-desno!“ „Rechts-um!“ Kompanie (im Gleichschritt, ohne Tritt) Marsch!“	Vodniki stopijo na svoja mesta po sl. 11. Čelo obstane po izvršenem obratu. Borci povečajo razmak v nazaj na 80 cm, med vodi na 2 koraka, zmanjšajo presledke, krijejo čelo, obstanejo mirno
	b) „Eksercirni red-desno-četa-marš!“	Vodniki stopijo na čela na svoja mesta. Po obratu povečajo borci med hojo razmak na 80 cm, odnos. 2 koraka, zmanjšajo pa presledke
	c) „Eksercirni red-voljnim korakom-marš!“ „Ekserzierordnung rechts ohne Tritt Marsch!“	Desnokrilni desetar stopa naravnost, desetarja za njim skočita na njegovo desno stran. Borci izvrše obrat na desno, slede desetarjem in v hoji tvorijo eksercirni red po sl. 11. Vodniki pohitijo na svoja mesta
V kretanju (teku): 2. Iz eksercirnega v pohodni red	„Pohodni red!“ „Marschordnung!“	Vodniki pohite pred in za četo. Vodi priključijo

Označba željene oblike	Potrebna povelja	Način izvedbe
5. Iz pohodnega v eksercirni red	„Eksercirni red!“ „Ekserzierordnung!“	Vodniki pohite na svoja mesta po sl. 11. Vodi povečajo presledek na 2 koraka. Četa stopi v korak
4. Iz eksercirnega reda v front	a) Front-levo-marš, marš!“ „In Linie links marschier auf-Marsch!“ „Marsch, Marsch!“	Levokrilni čelni desetar koraka v prvotni smeri. Levi red izvrši obrat polulevo in priključi v desno, tudi srednji in desni red s čelnima desetarjema vred izvršita obrat v polulevo in v kritju po levem redu izvršita povelje. Že med izvajanjem poskrbijo borci za predpisani razmak in presledek
	b) „Na-levo!“ „Links-um!“	Vodniki stopijo po obratu na svoja mesta po sl. 10. Borci povečajo razmak na 80 cm in zmanjšajo presledek
5. Iz fronta v eksercirni red	„Na-desno!“ „Rechts-um!“	Povelje izvedemo po točki 327, 1/b
6. Iz fronta v eksercirni ali pohodni red	„Eksercirni (pohodni) red-desno!“ „Ekserzierordnung (Marschordnung) rechts!“	Sprednji desnokrilni desetar stopa naravnost. Desetarja za njim skočita na njegovo desnico. Četa izvrši obrat na desno in sledi čelnim desetarjem v eksercirnem (pohodnem) redu. Vodniki hite na svoja mesta

Vozovi in kolesarji

328-498. Če ni drugačne zapovedi, je mesto kolesarjev splošnega oddelka v frontu levo od pešcev, v redu za pešci. Kolesarjem sledijo vozovi.

III. Pohod

329-506. Četni poveljnik mora svoje moštvo poučiti o določbah, ki veljajo za pohod; on odgovarja za disciplino na pohodu. (Glej dodatek temu pravilu.)

330-507. Pri manjših presledkih vzdržujejo zvezo zvezniki. Oni pazijo na to, da zvezniki, ki jim sledijo, krenejo po pravi poti. Posebno naj pazijo na križiščih, v gozdu, v naselbinah, ponoči in v slabem vremenu. Zvezniki prenašajo tudi povelja. Ponoči, ob slabem vremenu in v naselbinah je treba število zveznikov povečati. Zvezniki priključijo, če se edinica pred njimi ustavi. Če se pa ustavi edinica za njimi, se ustavijo tudi oni. Zvezo vzpostavi poveljnik večje edinice in tudi za njo odgovarja.

331-508. Pri četi v predhodnici (Vortrupp) določi njen poveljnik: 1. Moč in sestav patrole predhodnice (dvoje ali več desetih pod vodstvom vodnika), 2. presledek med patrolo predhodnico in samo predhodnico (podnevi približno 500 m, ponoči in na nepreglednem zemljišču nekoliko manj), 3. razpored čete (vodja: najstarejši vodnik), 4. mesto voz, 5. mesto poveljnika čete in dogovorjene znake.

Da bi zavaroval boke, more poveljnik odposlati tudi bočne patrole in izvidnice. Poveljnikovo mesto je med patrolo predhodnice in predhodnico. Potrebna poizvedovanja in opazovanja izvrši sam. Predhodnica mora odstraniti zapreke na komunikacijah, ki bi močno ovirale glavnino v njenem pohodu.

332-509. Patrola predhodnica štiti korakajočo četo pred nepričakovanim sovražnim napadom, odstranjuje motnje, lomi šibkejše sovražnikove odpore. Pri stiku s sovražnikom preskrbi četi čas in prostor za njeno razvitje. V njenem sestavu naj bodo tudi kolesarji in bolničarji.

333-510. Vodja patrolne predhodnice (Infanteriespitze) odgovarja za pravo pot. Pri sebi ima svoj splošni oddelek. Praviloma koraka patrola predhodnice po pohodni cesti. Razvitje, v katerem koraka, zavisi od oddaljenosti sovražnika in od zemljišča. Z višin, ki ležijo ob pohodni poti, vrši patrola predhodnice potrebna opazovanja. Lahke strojnice naj so pripravljene za streljanje. Na nepreglednem zemljišču naj vodja patrolne pošlje naprej manjše, začasne izvidnice.

334-511. Za zaščitnico (Nachtrupp), patrolo zaščitnice, za čete, ki naj ščitijo boko, veljajo po smislu ista načela kakor za predhodnico.

335. Pri odstopanju se vozijo vozovi na čelu. Vsi starešine so na začelju svojih edinic. Če se četa ustavi, tvori front proti sovražniku.

IV. Razvitje — Entfaltung

a) Splošna navodila

336-512. Za razvitje čete veljajo smiselno ista načela kakor za razvitje voda (toč. 264—277).

337-513. Morebitno pridobljeno težko orožje uvrsti poveljnik v četo, kakor se mu zdi najprimerneje.

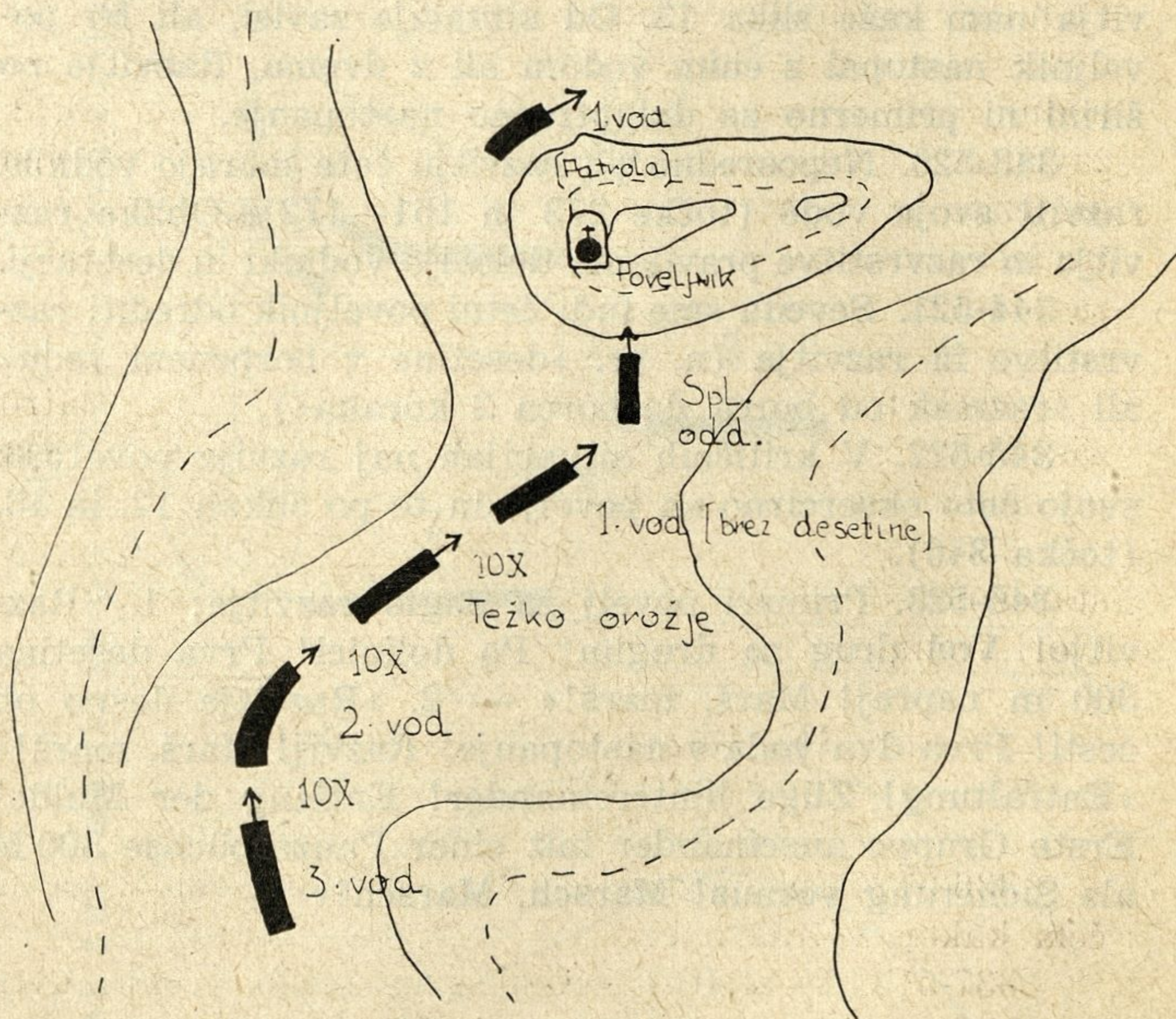
338-514. Stik vzdržuje prednji vod; pri dveh nastopajočih vodih desni.

339-515. Če situacija zahteva, pošlje poveljnik ob

razvitju močnejše iz vidnice (Spähtrupp) naprej. Tudi brez povelja vzpostavi zvezo s sosedi in si zaščiti nezavarovane boke.

b) Oblike

340-517. Pri nastopanju — Annähern naj se četa razvije po globini. Primer tega razvitja po globini: »Vod drug za drugim« kaže slika 12.

Slika 12.

(Vodi so razviti v »Desetina druga za drugo!«, desetine v borbenem redu z razmakom petih korakov. Razmak določijo vodniki.)

341-518. Pri razvitju »Vod drug za drugim!« naj bodo razmaki od voda do voda 10 korakov. Če situacija zahteva večje ali manjše razmake, morajo to starešine zapovedati. Ne oziraje se na izvidnico lahko ščiti poveljnik svojo nastopajočo četo z enim vodom.

342-519. Pred vstopom v borbo preide četa iz razvitja po globini v razvitje po širini. Primer takega razvitja nam kaže slika 13. Od situacije zavisi, ali bo poveljnik nastopal z enim vodom ali z dvema. Razvitje po širini ni primerno za dolgotrajno nastopanje.

343-520. Neposredno po razvitju čete morajo vodniki razviti svoje vode (točke 273 in 151—172). Oblike razvitja in razvrstitve praviloma določijo vodniki in desetarji.

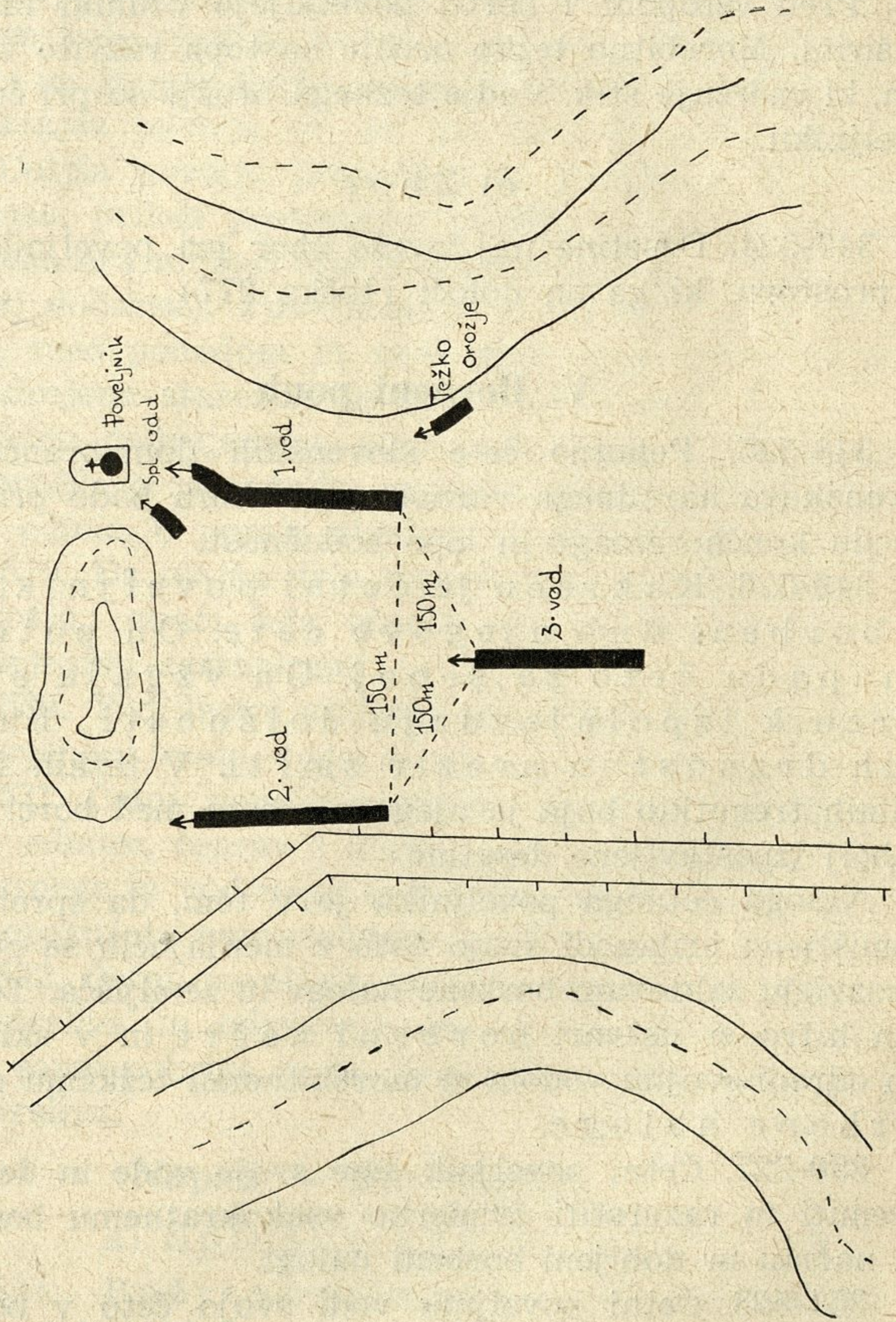
344-521. Seveda sme tudi četni poveljnik odrediti razvrstitve in razvitja (n. pr. »desetine v borbenem redu« ali »razmak od borca do borca 2 koraka«).

345-522. V kritičnih situacijah naj razvije poveljnik svojo četo eksercirno na povelje in to po slikah 12. in 13. (točka 346).

346-523. Primeri povelj za naglo razvitje: 1. »Razvitje! Vod drug za drugim! Po dolinici! Prva desetina 300 m naprej! Marš, marš!« — 2. »Razvitje desno ob cesti! Prva dva voda v nastopanje! Razvij! Marš, marš!«
»Entfaltung! Züge hintereinander! Entlang der Mulde! Erste Gruppe auseinander mit einer Panzerbüchse 300 M als Sicherung voraus! Marsch, Marsch!«

Slika 13.

Primer za razvitje po širini — »Dva vodanastopata«

Vodi nastopajo še v razvitju »desetina druga za drugo«. Pred vstopom v borbo poveljujejo vodniki razvitje po širini. Morebitno težko orožje nastopa razvito za vodom, ki vzdržuje stik. Vodje težkega orožja so pri četnem poveljniku.

c) Z b o r

347-524. Desetine naj izvrše zbor pri poveljniku ali na prostoru, ki ga on določi (točka 277).

V. Borbeni pouk

348-525. Pehotne čete slovenskih domobrancev in slovenskega narodnega varnostnega zbora bodo priborile narodu končno zmago in lepo bodočnost.

349-526. Kakršen je četni poveljnik, tak je borbeni duh njegove čete. On potegne v napadu četo za seboj. On vzgaja svoje borce k izpolnjevanju dolžnosti, budi v njih drznost in prezir smrti. V težkih in odločilnih trenutkih boja je njegovo mesto med borci svoje najbolj izpostavljene desetine.

Naloga četnega poveljnika je v tem, da spretno in preišljeno prilagodi svojo četo v menjajočih se oblikah in razvitju zahtevam borbene naloge in zemljišča. Tehtno, toda hitro si ustvari borbeni načrt in v skladu s tem odredi svojim vodom in morebitnemu težkemu orožju borbene naloge.

350-527. Četni poveljnik sme svoje vode in desetine opremiti in razvrstiti primerno vsakokratnemu borbenu načrtu in dobljeni borbenu nalogi.

351-528. Četni poveljnik vodi svojo četo v borbi s povelji in z osebnim zgledom. Čim bolj je situacija kri-

tična, tem krajša, toda še vedno jasna in razumljiva naj bodo povelja. Poveljnik poveljuje, če je le mogoče, ustno in pri tem kaže poedine točke in položaje na samem zemljišču. Če pa je med borbo vezan na določeno mesto, prenašajo krajša povelja sli ali jih borci glasno »povedo dalje«. Daljša povelja prenašajo sli pismeno. Če je pa dovolj časa, priloži pismenemu povelju kratek načrt ali skico. Nekatera mnogo rabljena povelja daje potom znakov (glej dodatek). Poveljevanje si olajša s tem, da v odmorih, med pohodom in tudi med samo borbo pouči svoje podrejene starešine in borce o situaciji.

Svojemu nadrejenemu poveljniku mora zdržema pošiljati poročila o sovražniku, o lastni situaciji, o situaciji sosednih edinic, o porabi streliva in o izgubah.

352-529. Da olajša delo topništvu in težkemu pehotnemu orožju, označi četa včasih svoje prednje desetine z dogovorjenimi zastavicami.

353-530. Tudi lastni avijaciji se bo dala četa spoznati z dogovorjenimi znaki, toda le na poveljnikov ukaz.

354-531. Četni poveljnik stalno skrbi, da dosežejo močnejše edinice, čeprav z borbo, ugodne rezultate. Opazovalci četnega in vodovega splošnega oddelka in prednje desetine opazujejo neprenehoma bojišče.

355-532. Četni poveljnik skrbi za nadoknado porabljenega streliva in odgovarja za njo. Dodeljeno težko orožje se samo pobriga za to. Vodja poveljniku samo javi porabo streliva.

Napad — Der Angriff

a) Splošna navodila

356-533. Požrtvovalnost pehotne čete in njen siloviti zanos v napadu bosta od-

ločila popoln uspeh napada tudi na najtršega nasprotnika.

357-534. Tesno sodelovanje četnega poveljnika z dodeljenim težkim orožjem in neposredno ter zanosno izkoriščanje ognja vseh vrst orožja zagotavljata uspeh.

b) Napad iz pohoda

358-537. Pri napadu iz pohoda na sovražnika, ki je slabo utrjen ali ni pripravljen za borbo, pošlje četni poveljnik, ki se nahaja daleč pred svojo četo, svoje borce nemudoma in po najkrajši poti v napad. Obotavljanje in dolgotrajne priprave koristijo v takem slučaju sovražniku.

359-538. V kolikor je zamah čete silnejši, toliko hitreje in laže bo strt sovražnikov odpor. Četnih rezerv ni treba, kadar sledijo še druge edinice.

360-539. Četni poveljnik določi svojim vodom za cilj napada jasno vidljive točke v cilju napada čete. Podrejeno težko orožje uvrsti poveljnik tako, da more daleč spredaj in hitro s svojim ognjem podpirati napadajočo četo.

361-540. Izvidnice naj si ogledajo sovražnikove boke, poiščejo naj vrzeli v sovražnikovi razvrstitvi in po možnosti naj poizvedo, če prihaja sovražniku pomoč.

362-541. Juriš naj se izvede v napadu na ono mesto, h kateremu se najlaže približamo. Z osredotočenjem ognja težkega in deloma tudi lahkega orožja na jurišno točko podpira četni poveljnik naskakujoče edinice svoje čete. Kakor hitro mu dopušča vodstvo, pohiti sam k tem edinicam.

363-542. Praviloma vsebuje borbena naloga, katero odredi poveljnik svojim vodnikom, naslednje podatke: 1. Sovražnik in lastna situacija; 2. naloga in načrt čete;

3. poročila in pošiljanje izvidnic; 4. borbena naloga težkega orožja, cilji napada posameznih vodov (desetin); 5. oskrba ranjencev; 7. mesto četnega poveljnika.

364-543. Če takojšnji napad iz pohoda ni mogoč, počaka poveljnik z vodi pripravljenimi za napad, dokler ni težko orožje pripravljeno za streljanje.

c) Napad iz pripravljene postojanke

365-544. Pri napadu iz pripravljene postojanke na sovražnika, ki pričakuje napad ali pa je dobro utrjen, je najvažnejša dolžnost poveljnika in njegovih podrejenih, da med pripravljenostjo izvrše najskrbnejše vse, kar je potrebno za napad.

366-545. Podrobna poizvedovanja o položaju in razčlenjenosti zemljišča, na katerem naj četa zasede pripravljeno postojanko, bodo v marsičem olajšali samo pripravljenost. Če si četni poveljnik ne more preskrbeti teh podatkov, si mora s kake vzvišene točke sam ogledati zemljišče.

367. Že med tem delom zaseda četa postojanko, vendar dobro skrita pred sovražnikovim opazovanjem. Poveljnik se pobriga, da vse edinice čete hitro zasedejo svoja mesta, potem ko je odposlal izvidnice, zavaroval postojanko in določil vodom in težkemu orožju njihove postojanke. Izvršeno zasedbo javi nadrejenemu poveljniku.

368-549. Svoja prva povelja dopolnjuje postopoma s sledečimi podatki: 1. Sovražnikova in lastna situacija; 2. borbena naloga čete (kako dolgo bo predvidoma četa v pripravljene postojanki); 3. poročila izvidnic, nove izvidnice, podrobno opazovanje sovražnika; 4. pripravljalne postojanke prednjih desetih, po možnosti cilji napada po-

edinih vodov z njihovo podrobno borbena nalogo; 5. ureditev streljanja, borbena naloga težkega orožja, zveza s težkim orožjem in topništvom, položaj četne rezerve; 6. mesto vozov in dopolnitev streliva; 7. obvezovališče; 8. mesto četnega poveljnika in splošnega oddelka.

369-550. Ne da bi čakal povelja, mora poveljnik poslati proti sovražniku močno izvidnico (vsaj eno desetinno), ki se naj spusti z nasprotnikom v borbo in na ta način odkrije njegovo postojanko in položaje njegovega lahkega in težkega orožja.

370-551. Opazovalci četnega in vodovega splošnega oddelka in sprednjih desetin naj ugotove — po možnosti s kake vzvišene točke — podrobnosti o sovražni postojanki.

371-552. Manjše izvidnice naj prouče zemljišče: najugodnejše možnosti približanja, borbene položaje za napad, prirodne ter umetne ovire in zapreke.

372-553. Vsi starešine morajo takoj vsa prispela poročila izvidnic in opazovalcev javiti nadrejenemu poveljniku in sosednjim edinicam ter jih izkoristiti.

373-554. Povelje za napad bo po uspešni pripravi po gornjih točkah prav kratko. Omejilo se bo le na dopolnila: 1. o sovražniku; 2. o borbenih nalogah za napad (smer in cilj prvega sunka, prodiranje v skokih, izhodna točka, čas napada in podobno); 3. o ureditvi streljanja (cilji težkega orožja in podobno).

Navodila za sam napad iz pripravljene postojanke vsebujejo točke 282—302.

374-556. Če se nahaja četa v rezervi, pripravi poveljnik vse potrebno, da more četo nemudoma popeljati v borbo, neprestano opazuje po svojih opazovalcih čete, ki napadajo, vzdržuje stik z njimi in s sosednimi

edinicami, zavaruje odprte boke in stopi po možnosti v osebni stik s poveljnikom, ki vodi napad.

375-557. Le izjemoma sme poveljnik čete v rezervi svojevolyjno povesti četo v napad, in sicer: 1. kadar se situacija bistveno izpremeni in je takojšen poseg čete v borbo odločilne važnosti, n. pr. pri uspešnem sovražnikovem protisunkku, in 2. kadar je prekinjena vsaka zveza s poveljnikom, ki vodi napad, in je ni mogoče v doglednem času vzpostaviti.

376-558. Praviloma sledi rezerva nastopajočim četam v večjih ali manjših skokih iz kritja v kritje. Tik pred napadom mora rezerva zavzeti mesto neposredno za napadajočimi edinicami.

d) N a p a d n a p o s t o j a n k e

377-560. V prvi pripravljalni postojanki se četa razvrsti po globini v ohlapnih oblikah in se vkoplje. Poveljnik sledi navodilom točk 363—372.

378. V globokih in ozkih oblikah razvitja preteče četa v bliskovitem zaletu prostor med pripravljalno postojanko in izhodnim položajem. Četa izkoristi pri tem vsa prirodna kritja, ščiti jo pa ogenj težkega orožja.

379-562. V izhodnem položaju razvije poveljnik svojo četo po širini, seveda v kritju; borci se vkopljejo. Poveljnik dopolni opazovanje in poizvedbe, določi cilje težkemu orožju.

380-563. Ob določenem času se prerijejo prednje desetine tik do območja lastnega ognja, ki tolče sovražnika. Ko lastni ogenj preneha ali ga pomaknejo naprej, vdere četa v enem samem skoku v sovražni položaj. Naskakujoče edinice morajo pregaziti sovražnika v širokem frontu, še preden se je dobro zavedel in opomogel od

ognja topništva in težkega orožja. Težko pehotno orožje sledi neposredno naskakujočim edinicam in jih s svojim ognjem podpira povsod, kjer bi se pojavil nov odpor. Tik za težkim orožjem nastopa rezerva. Za izvedbo borbe po globini veljajo navodila točk 300—302.

e) Napad na dobro utrjene postojanke

Splošne odredbe

381. Zasedba dobro utrjene sovražne postojanke je delo udarnega oddelka pehotne čete, kateremu pomagajo oddelki za rušenje (razstreljevanje zaprek in za zamašitev strelnih lin, kateri naj bodo po možnosti sestavljeni iz posebno za to izučenih borcev). Poveljnik udarnega oddelka naj bo vodnik kakega voda.

Priprava napada

382-570. Vsak borec udarnega oddeka se mora s svojo nalogo podrobno seznaniti in se izvežbati v njeni izvedbi.

383. Napad udarnega oddelka je treba tako pripraviti, da bo potekal v brezobzirnem naskoku brez najmajšega zastoja.

384-571. Potem ko dobi vodja udarnega oddelka skrbno preudarjen borbena načrt, sestavi za napad do podrobnosti izdelano borbena naloga za oddelek in njegove borce.

385-572. Posebno skrbno in podrobno mora biti izdelana borbena naloga, če izvršita napad na isto postojanko dva udarna oddelka pod enim vodstvom.

386-573. Vodja in ostali starešine udarnega oddelka

si morajo osebno ogledati zemljišče, preko katerega bo izvršen napad. Pri tem ugotovijo razčlenjenost zemljišča, prirodne in umetne ovire, jakost utrdb in njihov položaj, sovražnikovo moč in njegovo oborožitev.

387-575. Borci nosijo poleg določene opreme in razstreliva le najnujnejšo osebno opremo, kakor šotorsko krilo, polno čutaro, rezervno hrano in nož. Naboje nosijo v žepih, ker so odložili nabojnice.

388. Število borcev, njihova borbena oprema in razstrelivo zavisi od vsakokratnih okoliščin. Sledi naj le primer opreme in naloge udarnega oddelka.

389-576.

Se-stav	Število borcev	Oprema	Naloga
Vodja udarnega oddelka (vodnik)		Brzostrelka, škarje za žico, pištola za rakete z municijo, bombe, kompas, daljnogled, piščalka.	Vodi oddelek po določeni borbeni nalogi, dirigira delo posameznih borcev in jih s svojim osebnim zgledom potegne naprej tako, da oddelek onemogoči sovražno utrdbo.
Oddelek za rušenje zaprek	Za vsako nameravano zaseko poseben oddelek 3—4 borci	4 puške ali 4 pištole, 4 lopate, 12 bomb, 4 škarje za žico, 2 cepina ali sekiri, 8 vreč z razstrelivom, ki je podolgovato nanizano.	Za nastopanje ostalih oddelkov razstrelji zaseko v oviri. Pozneje razširi z razstreljanjem in rezanjem žice zaseko, da pokaže nastopajoči četi pot.

Se-stav	Števílo borcev	Oprema	Naloga
Oddelek za za- mašitev strelnih lin	Za vsako strelnico in vhod pose- ben oddelek 3 borcev in 2 borca s proti- oklopnimi puškami	2 pištoli, 1 puška, 10 vrečic s pes- kom, po 2 bombi, 1 naboj razstre- liva (3 kg), vži- galniki, drogovi.	Uniči strelnico, vhod ali orožje z razstrelitvijo ali pa zagozdi strelnico in onesposobi orožje.
Zaščitni oddelek	2—4 od- delki po 2—3 borci	Po 2 bombi, do- govorjene zasta- vice, 2 sveči ali bombi za umetno meglo. Oprema s puško, pištolo, brzostrelko ali lahko strojnico, zavisi od zem- ljišča in situacije.	Zasede zemljišča za udarnim oddel- kom in na straneh ter ga ščiti pred presenečenjem.
Oddelek za umetno zame- glitev (ni ved- no potreben)	2—3 borci	Puške ali pištole, 4 bombe, 8 bomb ali sveč za umet- no meglo, 1 lopa- ta, 1 škarje za žico.	Če bi streljanje v bok motilo delo udarnega oddelka, zamegli zemljišče levo in desno.
Rezervni oddelek	Zavisi od števila prejšnjih borcev	Razen svoje obi- čajne opreme: 2 do 3 naboji raz- streliva z vžigal- niki in drogovi, običajna oprema prejšnjih borcev, ki so jo odložili, protioklop. muni- cijo, bombe, sveče za umetno meglo.	Nosi opremo za bor- ci udarnega oddel- ka in nadoknadi njihovo porabo mu- nicije, bomb, nabo- jev razstreliva in prehrane.

Izvedba napada

390-578. S tem, da razbijemo sovražniku več utrdb na raznih krajih, uničimo povezanost njegovega zapornega ognja. Težko orožje razbije njegove žične ovire ali vstrelja zaseke v te ovire. Prednje pehotne čete nastopajo pod varstvom ognja lastnega topništva in težkega pehotnega orožja. Udarni oddelki zasedajo izhodne točke čim bliže oviram.

391. Ko se začne napad udarnega oddelka, odreže topništvo in ostalo težko orožje s svojim ognjem cilj napada ob straneh in po globini od ostalega dela sovražne postojanke.

392-580. Oddelek za rušenje zaprek se prerije v varstvu ognja napadajočih edinic, težkega orožja in v varstvu umetne megle do zaprek. Razstrelji zapreke in vreže v žične ovire zaseke. Ostali deli udarnega oddelka mu sledijo razvrščeni po globini. Zaščitni oddelek ščiti nastopanje udarnega oddelka, v začetku še iz izhodne točke.

393-581. Ko so žične ovire prerezane ali uničene, se požene vodja udarnega oddelka z oddelkom za zamašitev strelnic v enem skoku v mrtvi (netolčeni) prostor ob strelni lini.

394-582. Istočasno zasedejo borci zaščitnega oddelka zemljišče levo in desno od napadene utrdbe in ščitijo boke in po globini.

395-583. Oddelek za umetno zameglitev zamegli zemljišče levo in desno od napadene utrdbe in ščiti s tem prodiranje oddelka za zamašitev strelnic. Pri tem naj pazi na smer in silo vetra. Z zameglitvijo preneha, ko je utrdbo dosegel oddelek za zamašitev, zaščitni oddelek pa je zasedel predvidene položaje.

396-584. Oddelek za zamašitev strelnic onesposobi strelnice s tem, da: 1. vrže bombe in bombe za umetno meglo v odprto strelnico; 2. zažge naboj nazstreliva pred zaprto strelnico; 3. zažge naboj razstreliva ob samem orožju; 4. zamaši strelnico z vrečami s peskom ali z zemljo; 5. zažge naboj razstreliva ob vhodu v utrdbo.

397-585. Če se ponesreči uničenje ali zamašitev strelnice, mora udarni oddelek prepričati posadki utrdbe, da bi se udeleževala proti ostalim napadajočim edinicam. Uničenje posadke moramo izsiliti, kakor hitro je dobil oddelek za zamašitev strelnic ojačenje.

Zasledovanje

398-586. Med zasledovanjem mora četa popolnoma uničiti bežečega sovražnika. Obotavljanje koristi samo sovražniku, ki pridobi čas za organiziranje novega odpora, ki ga bomo morali streti z novimi, žrtev polnimi napadi. Velik uspeh ima močno zasledovanje.

399-587. Odstopajočega sovražnika moramo uničiti s streljanjem. Pri tem moramo siliti za sovražnikom. Četa mora skušati, da sovražnika ponovno naskoči v borbi moža proti možu. Četni poveljnik odredi svojim vodom v zasledovanju oddaljenejše cilje. Težko orožje sledi neposredno prvim vodom. Tik za njimi zaseda ponovno nove položaje in s svojim streljanjem ne dajo sovražniku možnosti oddiha.

400-588. Če se odstopajoči sovražnik brani, naj ga četa od strani prehití in stre z napadom v bok ali hrbet njegov odpor.

401-589. Poveljnik vzdržuje preko izvidnic stik z bežečim sovražnikom.

402-590. Zaostale čete ali vodi sledijo v teku po najkrajši poti, da bi se čim prej udeležile zasledovanja.

Obramba

403-591. Četni poveljnik je odgovoren za uspešno obrambo svoje postojanke.

404-592. Če situacija dopušča, si ogleda poveljnik osebno svojo postojanko in zemljišče pred njo. Pri tem naj polaga vso pažnjo na krite (mrtve) točke pred postojanko.

405-594. Na podlagi izvidov tega ogledanja dopolni in pomnoži s svojim orožjem obrambni ogenj težkega orožja in orožja drugih, zadaj se nahajajočih edinic.

Svojemu orožju določi območje streljanja in položaje. Pazi na to, da je ves prostor na straneh in pred njegovo postojanko v območju ognja njegove čete, da ni netolčenih (mrtvih) prostorov.

406-595. Dodeljenim težkim strojnicam odredi take položaje, da morejo streljati bočno pred glavno obrambno črto. V sovražnikovo smer jih mora zaščititi s položaji desetini.

407-596. Težki minometalci dopolnjujejo ogenj strojnic, posebno na sovražnika v kotanjah, dolinicah in v kritjih tik pred glavno borbeno črto.

408. Lahke strojnice posežejo že rano v obrambno streljanje. Začetkoma menjajo večkrat svoje položaje, seveda krito. Paziti moramo, da ne izdamo predčasno položajev, določenih za obrambo juriša.

409. Četni poveljnik (ali pa vodnik) določi strojnice, ki prično s streljanjem šele takrat, ko ne bo našel sovražnik v svojem naskoku nobenega kritja več (t. 306).

410. Svoje vodnike mora četni poveljnik poučiti o načrtu streljanja težkega orožja, katero mora dopolniti s svojim lahkim orožjem.

411. Položaji, pomaknjeni v globino, se pripravijo, da bodo s svojim streljanjem uničili morebitni sovražnikov vdor.

412. Četni poveljnik izbere za svojo četo razvitje, katero mu pač narekuje načrt streljanja lastnega orožja, zemljišče, predvideno dejstvo težkega orožja, razvitje pač, katero smatra najugodnejše za uspešno obrambo.

413-603. S poedinimi povelji na licu mesta odredi četni poveljnik svoji četi razvitje, načrt streljanja in izgraditev postojanke. Ta povelja vsebujejo: 1. podatke o sovražniku in o lastni situaciji; 2. nalogo, ki jo je dobila četa; 3. potek glavne borbene črte; 4. naloga bojnih straž (predstraž); 5. borbene naloge posameznih vodov, meje odsekov, ki jih morajo zasesti in braniti, po širini in globini, borbene naloge dodeljenega težkega orožja, določbe o zapornem ognju; 6. časovna in krajevna ureditev streljanja, kdaj naj prično vodi, desetine, lahko in težko orožje s streljanjem; 7. način pomoči ostalih pehotnih čet in topništva; 8. podrobna navodila četni rezervi (ureditev obrambe in priprava za protisunek); 9. mesto četnega opazovališča; 10. mesto četnega poveljnika in njegovega splošnega oddelka, mesto višjega poveljnika, znak za zaporni ogenj, mesto vozov z municijo, opremo in prehrano.

414-604. Četni poveljnik odredi izgraditev postojanke in pove, koliko časa je za to delo na razpolago. Za-

pove izgraditev lažnih, navideznih položajev. Da bi bile prednje edinice čimprej pripravljene k obrambi, jim smejo pri njihovem delu pomagati s poveljnikovim privoljenjem ostale edinice.

415-606. Načrt postojanke z vrisanim načrtom streljanja pošlje poveljnik morebitnemu nadrejenemu poveljniku, vodnikom in vodji težkega orožja.

416-607. Poveljnik osebno odgovarja, da je četa vedno pripravljena za obrambo in da pravočasno, posebno ponoči in pri slabem vremenu (megli itd.) spozna sovražnikovo namero za napad.

417-608. Za obrambo ponoči se pobriga že podnevi s tem, da odredi okrepitev predstraž, odredi izvidnice, določi osvetlitev vmesnega zemljišča itd.

418-609. Če je pa vsa četa določena za rezervo, poišče poveljnik po zgornjih navodilih svoji četi take položaje, da bo obvladala bojišče s svojim streljanjem po vsej globini in da bo mogla iz njih vsak trenutek izvršiti protisunek v kateri koli smeri. Poveljnik naj za protisunke pripravi vse potrebno in, če dopušča čas, protisunke tudi uvežba. Četa v rezervi mora s svojim ognjem in takojšnjim protisunkom uničiti sovražnika, kateremu se je posrečil vdor, ne da bi čakal kakega povelja za to.

419-610. Po uspelem protisunku mora poveljnik svojo četo takoj ponovno razviti po globini in širini.

420. Naloge in način borbe bojnih straž vsebujejo točke 313—316.

421-613. Čim preide četa iz napada v obrambo, odredi četni poveljnik svojim borcem, lahkemu in težkemu orožju take položaje, da s svojim streljanjem obvladajo vse bojišče, potem razvije čete po globini; vse ostalo po točki 413.

Prekinitev borbe

422-615. Praviloma je treba borbo prekiniti ponoči.

423-616. S poedinimi povelji določi četni poveljnik:

a) predpovelja: 1. odvoz ranjencev, ujetnikov, voz za municijo, opremo in prehrano; 2. pot (izvidnica) in njeno obeležitev; b) sama povelja za odstopanje; 3. za borbo sposobne desetine, ki krijejo odstopanje, njihove vodje, težko orožje, bolničarje, njihovo borbena nalogo; 4. način, čas in vrstni red odstopanja poedinih vodov in težkega orožja; 5. zborna mesto; 6. mesto četnega poveljnika.

424-617. Ponoči odstopajo vodi v širokem frontu, pri tem izkoriščajo vsa kritja zemljišča in vse poti. Ko se je četa zbrala na zbornem mestu, jo odpelje poveljnik na zapovedani kraj.

425-618. Podnevi (izjemoma) bo morala četa odstopati v borbi od položaja do položaja v popolnem soglasju s sosednimi edinicami.

426-619. Za tako borbena odstopanje določi poveljnik: 1. težko orožje, ki krije odstopanje; 2. kako naj zaostali deli krijejo odstopanje in kdaj in kako naj sami odstopajo; 3. kdaj naj deli čete, določeni za odstopanje, prično z odstopanjem in kdaj ali kje naj zasedejo vmesne položaje. Četni poveljnik, vodniki in desetarji ostanejo pri onih delih, ki so najbliže sovražniku.

Za odstopanje veljajo točke 226—229.

427-620. Na vmesnih položajih se razvije četa v širokem frontu k obrambi. Veljajo točke 225—229 in 314 do 316. Vmesni položaji naj dopuščajo ponovno prikrito odstopanje.

428. Če mora četa zasesti novo obrambno postojanko, postopa poveljnik po točkah 350—416.

429-621. Ko se je enkrat četa odtrgala od sovražnika, odstopajo počasi tudi preostale desetine. Od situacije in od dobljenega povelja zavisi, kako bodo odstopale: od vmesnega položaja do vmesnega položaja; korakoma braneč vsako ped zemlje, ali pa tako, da se sploh ne ustavijo.

430. Sposobni starešine bodo znali prikriti sovražniku odstop. S povečanim ognjem in svetlobnimi signali iz raznih, že zapuščenih položajev bodo vzbujali pri nasprotniku vtis, da je postojanka še polno zasedena.

431. Odstop uspešno ščitijo mine in razne zapreke.

DODATEK I.

Disciplina med pohodom

a) Splošne odredbe

432-632. Vsak častnik in podčastnik je odgovoren za disciplino svoje edinice med pohodom. Če nastane pri križanju dveh ali več edinic zastoje, poskrbe vse starešine najenergičneje, da odpravijo vzroke zastoja. Odločitev najstarejšega po rangu je merodajna.

433-633. Cestno-prometni red velja tudi za motorizirane edinice.

434-634. Med vojno prebije pehotna četa velik del svojega časa na pohodu. Da bi četni poveljnik navadil svojo četo na dolge in naporene pohode, mora med poukom načrtno stopnjevati dolžino in napornost pohodov.

b) Priprava za pohod

435-635. Če sta smer ali cilj pohoda že določena, mora izvidnica ugotoviti stanje cest, uporabnost in stanje bližnjic, stanje sotesk in mostov, prometne ovire in večje vzpone.

Zborna mesto naj leži ob cesti, nudi naj kritje in omogoči naj gladko uvrstitev v pohodno kolono.

Pot, določena za pohod, in križišče obeležimo, če je potrebno, z napisi ali tablicami.

436-636. Manjše predhodnice odstranijo ovire, ob poledici posipajo, usmerijo kolone beguncev in ujetnikov na stranske poti. Če dobe za to povelje, postavijo predhodnice na križiščih prometne reditelje.

437-637. Da ne bi na težjih delih poti zaostali vozovi, si pomaga četni poveljnik s tem: 1. da dobi priprego (živalsko ali motorno), 2. da določi borce, ki pomagajo vleči ali porivati vozove, 3. da borci nosijo tovor, 4. da zahteva od poveljstva dodatne vozove z vprego ali jih pa začasno zapleni civilnemu prebivalstvu.

438-638. Povelje za pohod, ki ga da poveljnik svoji četi, vsebuje često posebna odredba, kakor n. pr.: 1. obeležitev poti z dogovorjenimi znaki; 2. kdo naj ima pri križanju prednost; 3. ponoči prepoved nepotrebnih svetilk in svetlobe (prižiganje cigaret in kajenja, raba žepnih svetilk itd.); 4. označba začetka in konca čete (ponoči in ob slabem vremenu s svetilkami); 5. postopek z borci, ki opešajo (zaplemba voz za njihovo vožnjo); 6. energičen častnik ali podčastnik (četni dežurni) na začelju.

439-639. Izvidnica naj vedno nariše initerer z imeni selišč. V izvidnico naj določi poveljnik po možnosti motoriste, kolesarje, jahače, šele če teh ni na razpolago, pešce.

c) M e d p o h o d o m

440-640. Četa se premika praviloma na desni strani ceste.

441-641. Da bi se četa na širokih cestah bolje krila ali pa v bližini nasprotnika zrahljala obliko razvitja, smejo borci korakati na obeh straneh ceste. Vozovi vozijo pa desno.

442-642. Vsi častniki in podčastniki pazijo na disciplino. Pravočasno odpravijo

v s e n e d o s t a t k e. Odredba glede pitja naj bo za vse čete enotna. Enake pohodne olajšave naj veljajo za vso četo (način nošnje orožja in opreme, pokrivala, odpenjanje ovratnikov itd.).

443-643. Borci se ne smejo obešati na vozove. Brez dovoljenja starešine na začetju (točka 305) ne sme nihče zapustiti pohodne kolone.

444-644. Četni poveljnik poskrbi za pravočasno zamenjavo borcev, ki morajo premagati med pohodom večje napore, n. pr. čelo pri hoji po snegu ali prav slabih poteh; borci na strani, ki je izpostavljena vetru; konjevodci in tako dalje.

445-645. Bolniki se smejo voziti le na poveljnikovo pismeno dovoljenje, ki olajša kontrolo.

446-646. Med pohodom se mora četa premikati na zapovedani (predpisani) strani ceste; zato naj vsak borec krije svojega predhodnika, vozovi naj vozijo drug za drugim. Borci ne smejo samovoljno razširiti pohodno kolono. Posamezni borci, kolesarji ali jahači izven pohodne kolone uporabljajo stezo ob cesti, ne pa le del ceste, ki mora ostati prost. Poedini kolesarji izven sestava čet vozijo drug za drugim.

447-647. Če obtiči kak voz, ugotovi starešina na začetju vzrok in se pobriga za eventualno pomoč. Poveljniku javi: 1. čas in kraj zastoja; 2. vrsto poškodbe in do kdaj bo popravljena; 3. vrsto pomoči, n. pr. »bo treba odvleči«, »bo treba pretovoriti«, »rabi priprego« itd.

448-648. Popravila voz ali vprežne opreme ne smejo ovirati korakajočih edinic. Po možnosti popravljamo ob cesti. Če pa mora obstati voz na cesti, ga porinemo tik do desnega roba. Kako hitro je voz popravljen, počaka na prvi presledek v koloni, v katerega se uvrsti. Nikakor

se pa ne sme samovoljno uvrstiti med vozove kake druge čete ali vozne kolone, niti ne sme prehitevati, da bo prispel na svoje mesto. Pri prvem zastanku pohiti na svoje staro mesto.

449-649. Če hočemo prehiteti kako stoječo edinico, moramo ustaviti promet z nasprotne strani in preprečiti prehitevanje kake sledeče edinice.

450-650. Motorizirana vozila, ki prehitevajo pešce, naj zmanjšajo brzino.

451-651. Če hoče četa kreniti na levo, mora zaustaviti nasproti prihajajočo edinico in obvestiti o svoji nameri sledečo edinico.

d) Z a s t a n k i

452-653. V ožinah, soteskah, na ovinkih, večjih klanjih in na mostovih naj se četa po možnosti ne ustavi. Preden se četa ustavi, morajo vozovi na povelje ali znak »Desno« zapeljati tik na desni rob ceste, celo na pločnike. Razmakov med četami ne smemo zmanjšati, ker omogočajo posameznim vozovom križanje z nasproti prihajajočimi.

453-654. Sredina ceste mora ostati prazna. Puške, sestavljene v piramide, jahalne ali tovorne konje moramo po možnosti sestaviti odnosno zapeljati izven ceste. Jahalne in tovorne konje na cesti obrnemo z glavami proti sredini ceste.

454-655. Četa na zastanku uredi promet mimo sebe sama. Če se ustavita dve koloni druga poleg druge, mora ostati sredina ceste prosta. Borci zapuščajo cesto med zastankom na strani zastanka in ne smejo brez dovoljenja preko ceste. Četa na zastanku se ne sme brez povelja razvrstiti, če jo prehiteva kaka druga edinica.

e) P o č i t e k

455-656. Prostor za počitek in napajališča mora izvidnica pravočasno izslediti, pregledati in če je treba urediti. Četa naj počiva pravilno stran od ceste.

456-657. Vsaka četa postavi stražo poleg pušk, voz in opreme. Na cesti pusti sla, prihajajočim starešinam raportira ta sel in straža: »Sel ... te domobranske čete, ki počiva (tam in tam) ... metrov od tu« ali pa »Straža pri puškah ... te čete«.

457. Morebitno prekoračenje zelo prometne ceste na primer pri prenašnju vode naj poveljnik tako uredi, da ne bo oviralo prometa.

458. Zastavice ob cesti obeležujejo počivališče raznih štabov.

DODATEK II.

Komande, povelja in znaki

459-658. Komande in povelja učinkujejo z načinom, s katerim jih izgovorimo. Predpogoj dobrega komandiranja in poveljevanja so mir, sigurnost in odločnost, ki morajo zveneti iz tona poveljujočega.

460-659. Besedilo komand je določeno v raznih predpisih. Večinoma so sestavljena iz pripravljalne in izvršne komande, ki jih ločimo s kratkim premorom. Pripravljalne komande izrečemo jasno in mirno, izvršne pa kratko in odsekano, če zahtevamo eksercirno izvedbo.

461-660. Pri poveljih pa besedilo ni predpisano. Ono naj v kratkem, razumljivem jeziku izraža jasno in brez pomanjkljivosti voljo poveljujočega. Poedini borec mora brez poziva ponoviti dodeljeno povelje. Povelje, ki velja za desetino ali vod, ponovi vodnik, desetar ali kak borec te edinice le na izrecni poziv poveljujočega. Pri glasnem

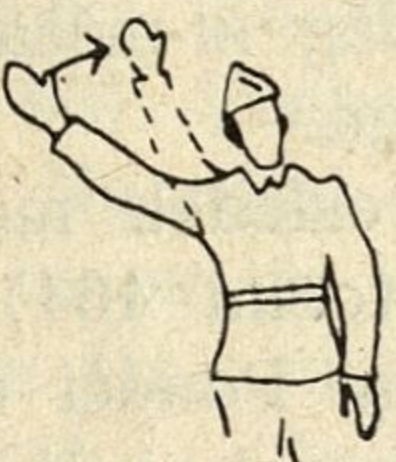
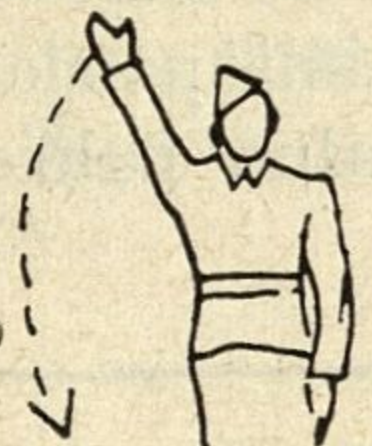

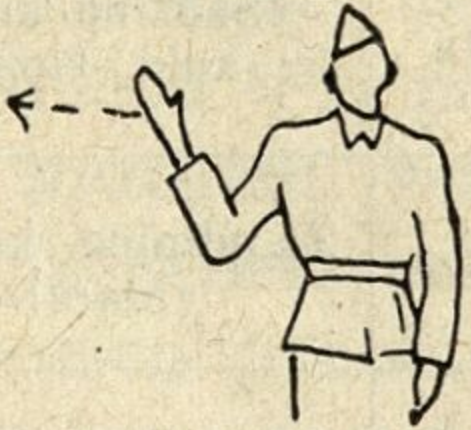
podajanju povelj, n. pr.: »Povej naprej!«, morajo borci povedati, od koga prihaja povelje in komu je namenjeno.

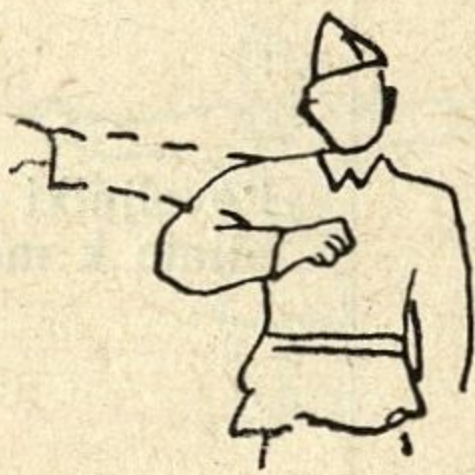

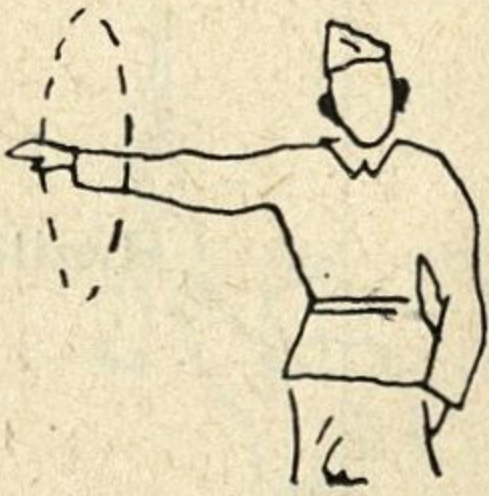
462-661. Znake rabimo često med borbo, ko navadno ni mogoče rabiti komand in povelj. Žvižg s piščalko bo obrnil pozornost borcev na poveljujočega.

463. Pri vseh znakih mora biti presledek med pripravljalnim znakom (dvignjena roka, točka 464) in izvršnim tem daljši, čim daljša je kolona. Ponoči dajemo znake s svetilko, ki je obrnjena proti korakajoči edinici. Rabimo svetilke z raznobarvno svetlobo (zelena: pohod; rdeča: stoj; bela: vsa znamenja, medtem ko edinica stoji). Znamenja dajemo z roko ali s signalnimi palčicami.

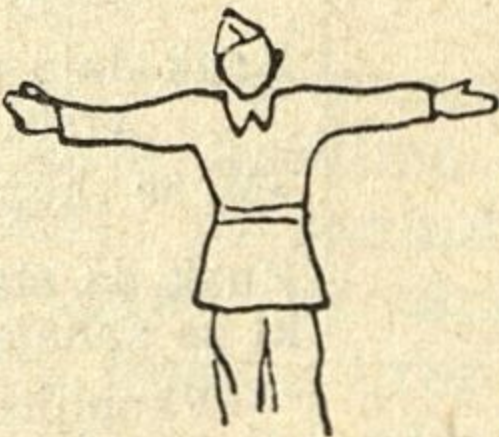

464. Znake dajemo z roko, s signalno palčico ali z zastavico, ponoči z žepno svetilko.

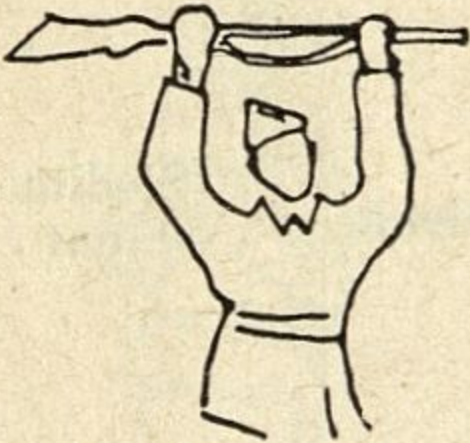

Št.	Znak	Izvedba	Luč	Pomen
1.		Dvignjena roka: a) Roko dvigne poveljnik čete (kolone) in pri tem zažvižga b) Roko dvigne podstarešina ali vozač. c) Za edinice, ki jahajo ali se vozijo, v premikanju.	bela	a) »Pozor!« (pripravljalni znak) b) »Razumem!« ali »Pripravljeni!« c) »Mirno!«
2.		Enkrat suniti roko navzgor.	bela	»Sedi na konja (kolo, voz)!«
		Večkrat suniti roko navzgor.	zelena	Za edinico, ki stoji »Marš!«
			zelena	Za edinico, ki hodi »Hitreje!«

Št.	Znak	Izvedba	Luč	Pomen
3.		Mahati z dvignjeno roko sem ter tja.	bela	a) Za edinico, ki hodi »v korak«: »Voljnim korakom!« b) Za edinico, ki hodi voljnim korakom »V korak!« c) Kot odgovor na kak znak: »Nisem razumel!«
4.		V loku počasi ob strani spuščati roko.	zelena	»Bolj počasi!«
5.		Ponovno hitro spustiti dvignjeno roko ob telesu.	rdeča	a) Za edinico v pre-mikanju: »Stoj!« b) Za edinico, ki stoji: »Razjahaj« ali »Doli z vozov s (koles)!«
6.		Roko v višini ramena večkrat suniti v desno (levo).	zelena	»Drži se desne (leve) strani!«

Št.	Znak	Izvedba	Luč	Pomen
7.		Iztegniti obe roki, jih istočasno skrčiti in ponovno iztegniti.	—	»Pripeljite jahalne (tovorne) konje (prednjake, vozove)!«
8.		Pest na prsi, nato večkrat zamahniti z roko vodoravno v stran.	bela	»Prosto pot!« ali »Letala! V kritje!«
9.		Z dvignjeno roko krožiti nad glavo.	zelena	»Pripravi se za borbo!« (Razvrstitev ali razvitje).
10.		Z iztegnjeno roko krožiti v višini ramena.	zelena	»Zbor!«

Št.	Znak	Izvedba	Luč	Pomen
11.		Roke prekrižati na prsa.	—	»Sestavi puške« ali »Puške na njihove prostore!«
12.		Vrtinčiti dvignjeno dlan.	—	»Poveljniki nižjih edinic k meni!«
13.		Mahati s spuščeno roko pred seboj.	—	»Pripravi opremo za streljanje!« in obratno: »Pospravi opremo!«
14.		Z dvignjeno roko večkrat v loku zamahati pred seboj.	—	»Lezi!«

Št.	Znak	Izvedba	Luč	Pomen
15.		Pokazati z roko v kako smer.	zelena	»Sledite mi!« »Smer . . . !«
16.		Istočasno razširiti obe roki v višini ramen.	—	»V položaj!«
17.		Dvigniti pokrivalo.	—	»Tu smo!«
18.		Držati puško navpično nad glavo.	—	»Zemljišče ni zasedeno od sovražnika!« ali »Zemljišče je prehodno!«

Št.	Znak	Izvedba	Luč	Pomen
19.		Držati puško vodoravno nad glavo.	—	»Zemljišče zasedeno od sovražnika!« ali »Zemljišče ni prehodno!«
20.		Dvigniti lopato.	—	Znak dajo prednje vrste: »Mi se vkopljemo!« Znak da starešina, ki se nahaja zadaj: »Vkopljite se!«
21.		Dvigniti municijski zaboječek.	—	»Municijo naprej!«

KAZALO

A. Pouk posameznika

Osnovni stav	5
Prijemi	6
Premikanje	8
Obrati: a) na mestu	9
b) v premikanju	10
Ležeči stav	10
Polnjenje, zavarovanje in izpraznjenje puške	11
Postavljanje kobilice	13
Nameščanje in snemanje noža	13
Pozdravljanje: a) Splošno	13
b) brez puške, brez čepice, na mestu in v hoji	14
c) s čepico na glavi v hoji in na mestu	14
d) Pozdravljanje s puško	15
Pouk na lahki strojnici	15
Premikanje z lahko strojnico	16
Polnjenje	16

Borbeni pouk posameznika

1. Splošne odredbe	17
2. Pouk strelca	18
a) Izraba sveta	19
b) Napredovanje	20
c) Pohod na položaj	21
d) Prsobrani in prikrivanja	23
3. Borba na nož in metanje ročnih bomb	23
Met bombe	24
Obramba pred sovražnikovimi bombami	26
4. Opazovanje in pokazovanje ciljev	26
5. Pouk vojaka v bojni patroli	27
6. Pouk zveznika	28
7. Pouk opazovalca	29
8. Vedenje v temi	30

9. Pouk slà	31
10. Vedenje ranjencev, razpršencev, donašalcev jedi in ujetnikov	33
B. Pouk z desetino	36
Strnjena razvrstitev (oblike)	37
Pohod, tek in obrati	39
Spremembe oblik	41
Nevezane razvrstitve (oblike)	43
Premikanja	48
Zbor	49
B o r b e n i p o u k :	
Borba s strelnim orožjem	50
Izbor cilja in poraba municije	51
Tarčna točka	52
Nastopanje	55
Naskok (juriš)	58
Zasedba in obramba postojanke (splošno)	59
Zasedba postojanke	59
Obramba postojanke	60
Odstopanje	61
Desetina v izvidniški službi in na bojni straži: a) Splošno	61
b) Desetina v izvidniški službi	62
Desetina na bojni straži	63
Splošno navodilo za stražarje	65
C. Pouk z vodom	
I. Splošne odredbe	67
II. Strnjena razvrstitev	68
Sprememba oblik	69
Sestavljanje pušk	71
III. Razvitje	72
a) Splošne odredbe	72
b) Oblike	75
c) Zbor	75
IV. Borbeni pouk	76
Splošna navodila o nalogi in vodstvu	76
Napad	76

Obramba	80
Vod na bojni straži	82

D. Pouk s četo

I. Splošne odredbe	84
II. Strnjena razvrstitev	85
Sprememba oblik	87
Vozovi in kolesarji	89
III. Pohod	89
IV. Razvitje	90
a) Splošna navodila	90
b) Oblike	91
c) Zbor	94
V. Borbeni pouk	94
Napad	95
a) Splošna navodila	95
b) Napad iz pohoda	96
c) Napad iz pripravljene postojanke	97
d) Napad na postojanke	99
e) Napad na dobro utrjene postojanke	100
Splošne odredbe	100
Priprava napada	100
Izvedba napada	103
Zasledovanje	104
Obramba	105
Prekinitev borbe	108

Dodatek I.

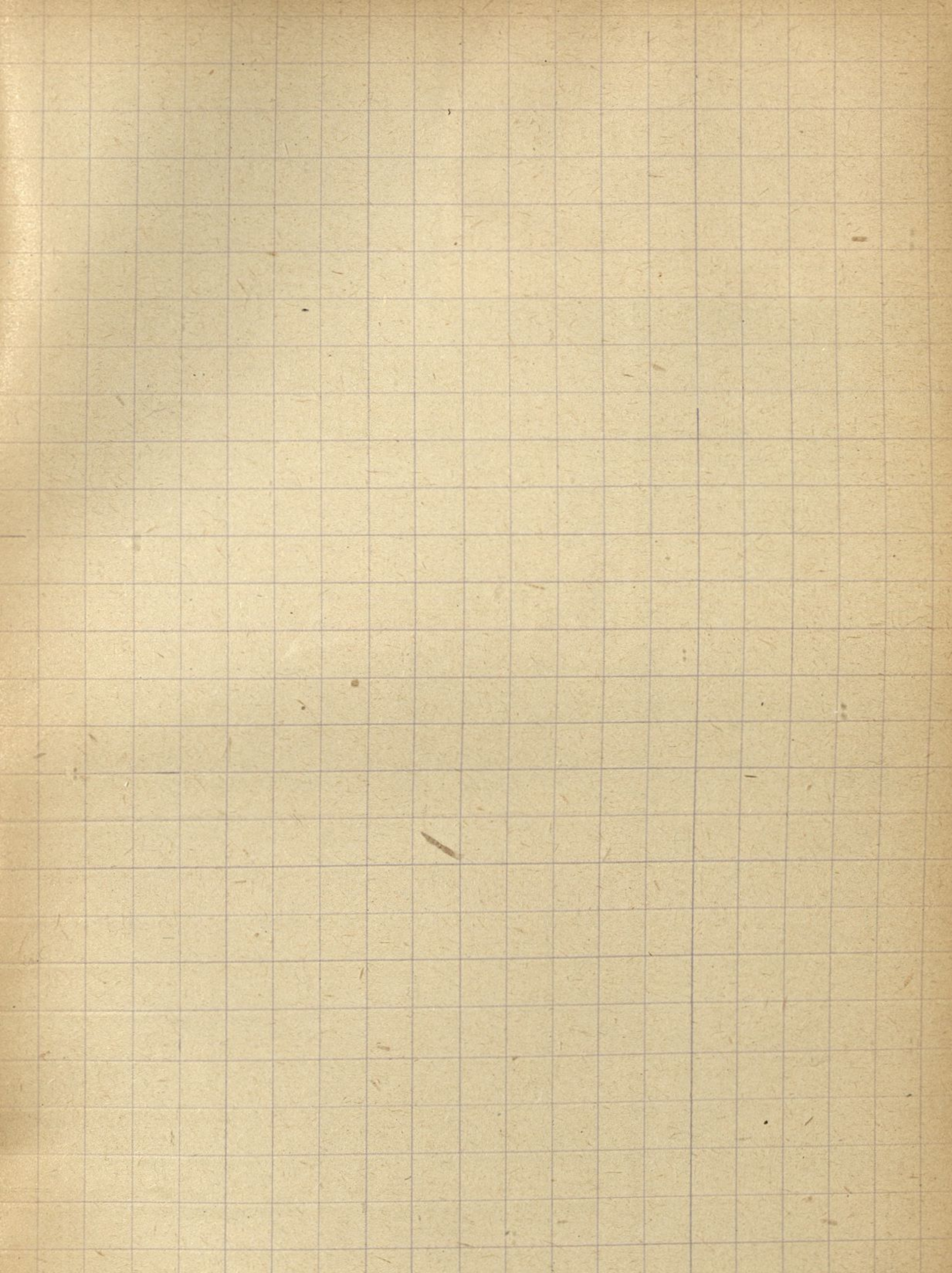
Disciplina med pohodom	110
a) Splošne odredbe	110
b) Priprava za pohod	110
c) Med pohodom	111
d) Zastanki	113
e) Počitek	114

Dodatek II.

Komande, povelja in znaki	114
-------------------------------------	-----

[Zadružna tiskarna]

COBISS 404200

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000436364

